JOHN BERGER

KRAL

Bir Sokak Hikâyesi

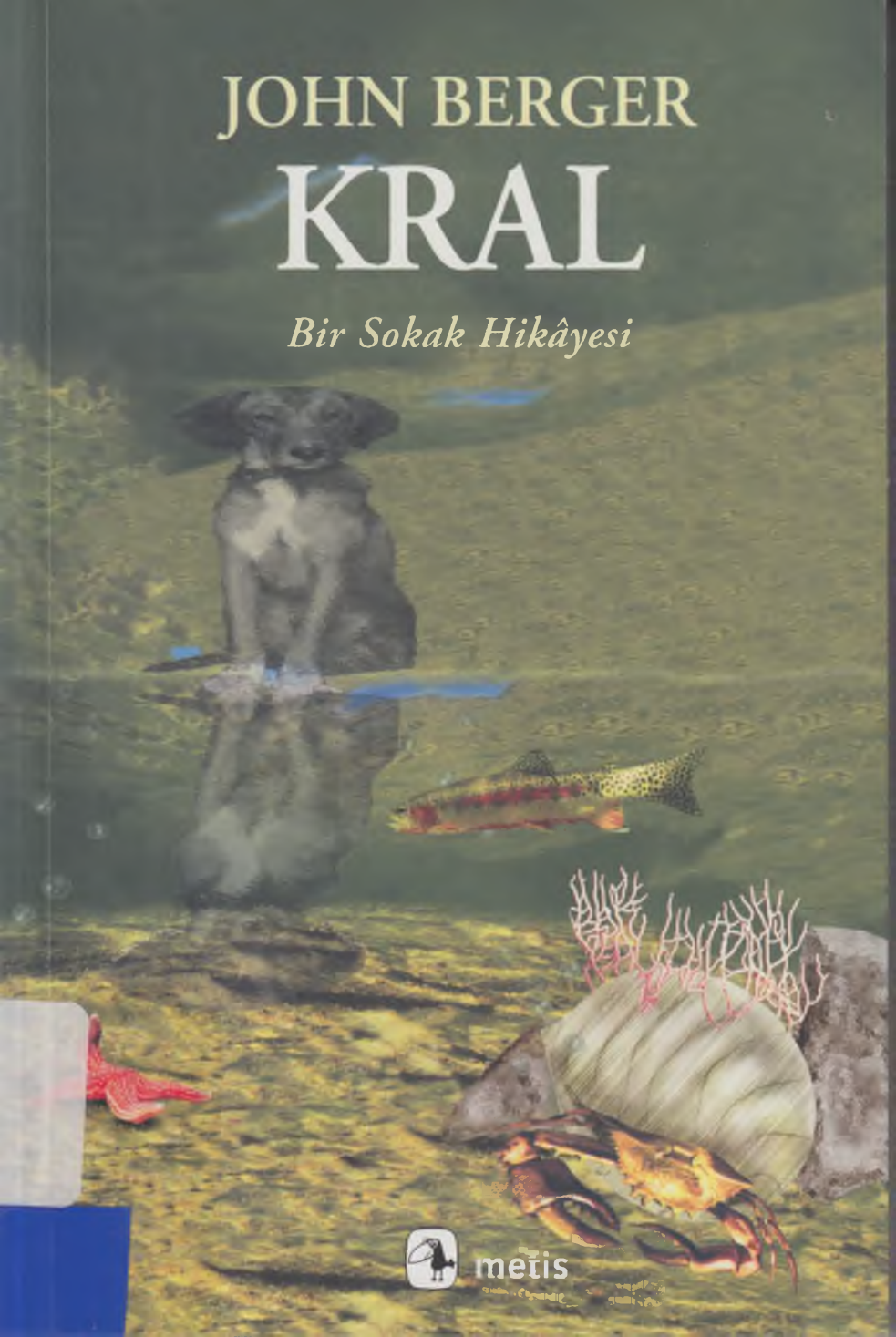

metis

JOHN BERGER
KRAL

"Çıldırmış olmalıyım. Bu sözcükleri uykumda duyuyorum ve her duyduğumda boğazımın gerisinde bir yerde, gırtlağın burunla birleştiği noktada –hani o korktuğunuzda kuruyan bölgede– kumru gibi dem çekiyorum. Sizi yaşadığımız yere götürebilmek için çıldırıyorum..."

Bir otoyolun kenarında, şehir merkezinden on iki, denizdense dört kilometre uzakta, atılmış buzdolapları, kaza geçirmiş kamyonlar, kırık lavabolarla dolu bir çöplük bölgesindeyiz. Büyük bir Olimpiyat Stadyumunun yapılacağından söz edilen bu yer aslında kendiliğinden oluşmuş bir mahalle. Bir zamanlar büyük bir işadamı olan Vico ile sevgilisi Vica'nın, buraya ilk yerleşen olduğu için herkese kendi kanununu dayatan Jack'in ve her biri kendi geçmişini bir yük gibi taşıyan Anna'nın, Marcello'nun, Melek'in, Liberto'nun, Joachim'in, Saul'ün, Danny'nin, Corina'nın, Alfonso'nun sığındıkları, yaşamlarından ellerinde kalan ne varsa korumaya çalıştıkları "evleri"nin yer aldığı kendine özgü bir mahalle. Ve bu mahallenin Vica'ya âşık köpeği Kral...

Hırslar ve umutsuzluklar, sevgiler ve kayıtsızlıklar, varkalma çabaları ve kendini ölüme bırakış: Büyük zenginliklerin yanı başında büyük yoksulluklar... Kral, yeni bir barbarlık çağının, Köpekler Çağı'nın habercisi mi?

KİTAP

Metis Edebiyat | Roman
ISBN-13: 978-975-342-310-6

9 789753 423106

Metis Yayınları
www.metiskitap.com

John Berger

KRAL

Bir Sokak Hikâyesi

John Berger 1926'da Londra'da doğdu. İngilizce yazan en etkili sanat eleştirmenlerinden biri olan Berger, ayrıca senaryo yazarı, romancı, belgesel yazarı ve ressam olarak da tanınıyor. 1940'ların sonunda Londra'da çeşitli galerilerde sergiler açtı. Bu dönemde Komünist Partisi ile yakın ilişki kurdu, sol-kanat haftalık dergi *Tribune* için makaleler yazdı. 1948-55 yılları arasında resim öğretirken sanat eleştirmeni oldu ve 1951'den itibaren *New Statesman* için on yıl boyunca sanat eleştirileri yazdı. İlk romanı 1958'de yayımlanan *Zamanımızın Bir Ressamı*'dır. Romanı *G.* ile 1972 yılında Booker ödülünü almıştır. Çok sayıda kitabı Türkçeye çevrilmiş olan John Berger, Türkiyeli okurlarını uzun yıllardır derinden etkilemeyi sürdürüyor.

Metis Yayınları
İpek Sokak 5, 34433 Beyoğlu, İstanbul
Tel: 212 2454696 Faks: 212 2454519
e-posta: info@metiskitap.com
www.metiskitap.com

Metis Edebiyat

KRAL
Bir Sokak Hikâyesi
John Berger

© John Berger, 1998
© Metis Yayınları, 1998

İlk Basım: Nisan 2001
İkinci Basım: Nisan 2009

Metis Edebiyat Yayın Yönetmeni:
Müge Gürsoy Sökmen

Kapak İllüstrasyonu: Emine Bora

Dizgi ve Baskı Öncesi Hazırlık: Metis Yayıncılık Ltd.
Baskı ve Cilt: Yaylacık Matbaacılık Ltd.
Fatih Sanayi Sitesi No. 12/197-203
Topkapı, İstanbul Tel: 212 5678003

ISBN-13: 978-975-342-310-6

JOHN BERGER

KRAL

Bir Sokak Hikâyesi

İngilizceden Çeviren:
MÜGE GÜRSOY SÖKMEN

metis

JOHN BERGER KOLEKSİYONU

•

G. 1984, 2008

GÖRME BİÇİMLERİ 1978, 1986

VE YÜZLERİMİZ, KALBİM,
FOTOĞRAFLAR KADAR KISA ÖMÜRLÜ 1987, 2007

O ANA ADANMIŞ 1988

PİCASSO'NUN BAŞARISI VE BAŞARISIZLIĞI 1989

DÜĞÜNE 1996

FOTOKOPİLER 1997

2000 YILINDA 25 YAŞINA BASACAK OLAN
YUNUS 1997

GÖRÜNÜRE DAİR KÜÇÜK BİR TEORİYE DOĞRU
ADIMLAR 1999

KRAL 2001

BULUŞTUĞUMUZ YER BURASI 2006

A'DAN X'E 2008

KIYMETİNİ BİL HERŞEYİN 2009

"y un horizonte de perros ladra muy lejos del rio"[1]

– Federico García Lorca

1

6:00

Çıldırmış olmalıyım. Bu sözcükleri uykumda duyuyorum ve her duyduğumda boğazımın gerisinde bir yerde, gırtlağın burunla birleştiği noktada –hani o korktuğunuzda kuruyan bölgede– kumru gibi dem çekiyorum. Sizi yaşadığımız yere götürebilmek için çıldırıyorum.

M. 1000 kuzeye doğru şehrin dışına gidiyor. Gece gündüz yoğun bir trafik var üstünde, kaza olduğu ya da grevciler barikat kurduğu zamanlar dışında dinmek bilmeyen bir trafik. Şehir merkezinden on iki, denizden dört kilometre uzakta, insanların mecbur kalmadıkça durmadıkları bir bölge var. Tehlikeli olduğu için değil, unutulmuş bir yer olduğu için. Burada bir anlığına duranlar bile sonradan varlığını unutuyorlar hemencecik. Bomboş, ama epeyce geniş. Hızlı bir koşuyla etrafını dönmek yarım saat kadar alır. Burada kocaman, yüz bin kişilik bir stadyum inşa edileceği söyleniyor, şimdiye kadar yapılmış en büyük stadyum. Gelecek yüzyılda Olimpiyat Oyunları burada yapılabilir. Kimileri de ana havaalanı şehrin doğu yakasında olduğuna

göre, stadyumun doğu yakasında yapılması gerektiğini söylüyor. Vico'nun dediğine göre spekülatörler iki bölgeye de yatırım yapıyormuş. Bizim bölgenin adı Saint Valéry, gideceğimiz yer de orası.

M. 1000'in üzerindeki trafik öldürücü olabilir. Emniyet şeridinden yürüyorum. Elf istasyonunun oraya varsak yeter; yüksek oktanlı benzin kokar burası – biraz elmas kokusunu andırır. Hiç elmas koklamadınız mı?

Bir ay önce bir çocuk çetesi, Merkez İstasyonu'nun arkasında uyuyan ihtiyar bir adamın üzerine benzin döküp kibrit çaktı. Adam alevler içinde uyandı.

Bir münafığın ölümü.

Ne diyorsun sen yahu? Zavallı sefil kitapsızın tekiydi!

Münafıklığı parasızlık olmasın?

Benzin istasyonuna varınca, yokuş aşağı inip ilerde Olimpiyat Stadyumu olacağı söylenen mezbeleliğe varıyoruz. Mezbeleliği oluşturan şeyleri anlatmak için kelimeler yetersiz; çünkü buradaki her şey ezilmiş, atılmış, çoğu parçanın adı bile yok.

Kış bitti, bahar geldi. Geceler hâlâ iyi örtünmemiş bir bedeni titretecek kadar soğuk ama artık öldürecek kadar soğuk değil. Ne güzel, değil mi? Bir bahar daha görecek kadar yaşamış olmak... Her şey yapraklanıyor. Vica'nın turpları çok güzel büyüyor. Vico'nun üzerlerine örttüğü naylon işe yaradı, ama esas aşırdığımız toprağın büyük yararı oldu. Vica'nın adı, Vico'yla birlikte yaşadığı için böyle.

Arazi çöplük olarak kullanılıyor. Parçalanmış kamyonlar. Eski kazanlar. Bozuk çamaşır makineleri. Çim biçme makineleri. Artık soğutmayan buzdolapları. Çatlamış küvetler. Ayrıca çalılar, bodur ağaçlar, sülüngözü ve engerek otu gibi dayanıklı bitkiler de var.

Benim dağım, diyorum ben buraya. Otuz yıl önce buradaki eski binayı yıktıklarında, vinç kullanmışlar. Yıkılmamış, devrilmiş. Bu yüzden moloz dağına kolayca tırmanılabiliyor.

Tepeye vardığımda mutlaka havlarım. Sonra diğer sesler berraklaşır: Ardeatina Caddesi'ne doğru bağıran çocuklar, diğer kırlangıçları yaklaşan kargaya karşı uyaran bir kırlangıç, kuzeye yönelmiş bir tren, uzaktan uzağa bir vapur düdüğü, her şeyin ardında da M. 1000'den gelen Uluma.

Her köpek rüyasında orman görür, gerçekten bir ormanda bulunmuş olsun olmasın. Mısırlı köpekler bile orman görür rüyalarında.

Doğduğum sokak bıçkıhane kokardı. On tekerlekli kamyonların üzerinde pırıl pırıl parlayan, kabukları soyulmuş kütükler getirirlerdi bıçkıhaneye.

İlk eğitimimi, mavnalara kum yükledikleri bir nehrin kıyısında aldım. Koskocaman bir nehirdi ve bütün nehirler gibi akan bir kayıtsızlık abidesiydi. Bir gecede üç çocuğu sürükleyip götürdüğünü gördüm.

Ormanda kaygılardan azadeydim. Gittikleri yere kadar izleri takip ederdim. Kilise büyüklüğündeki çamların arasında koşar, gölgelere atlar, soluk soluğa kaldığımda da or-

manın, kızların erkek yolu gözlediği kıyısına doğru salınır, otların üzerine uzanırdım.

Güneş battığında orman kapkara olurdu; rengi kararduğından değil, gizemle, karanın çağrısıyla dolduğundan. Kara paltoların, kara saçların, varlığını bile bilmediğiniz bir temasın karalığı gibi.

Vica yanımda olmadığı halde sesini duyuyorum – sık sık başıma geliyor bu.

Kral, kapa çeneni, diye tıslıyor, ağzından çıkanı kulağın duymuyor.

Cinsellikten bahsediyorum.

Sokaklarda tecavüz vardır sadece, o kadar, diyor.

Vica ile Vico'nun yataklarının ayakucunda asılı bir paltoları var. Akşamları ikisinden biri dışarı çıkmak zorunda kalırsa bu paltoyu giyiyor. Vica'ya büyük geliyor. Vico giydiğindeyse, onu öyle bir gizliyor ki palto kendi başına hacet gidermeye gidiyor sanırsınız. Astarı koyun postundan, kirli beyaz, üzerine tuz atılmış kar gibi.

Vico'nun dediğine göre böyle paltolar bir zamanlar İsveç ordusunda kullanılırmış. Hava eksi kırka indiğinde, sıcak tutarmış adamı. Diyor ki, fabrikasına bunları üretmesi teklif edildiği için gayet iyi biliyormuş.

Bilemiyorum. Burada insanlar geçmişten söz ettiklerinde genellikle abartırlar, çünkü bazen abartmak insanların azıcık ısınmasını sağlar.

Moloz dağının üstünden bütün Saint Valéry'yi görebiliyorum. İnsanlar kıyafetlerini nasıl tanırsa öyle tanırım bu mahalleleri. Saint Valéry koyun postundan paltolar gibi yere yayılıyor. Saint Valéry paltosunun içinde yaşıyoruz biz. Kışın donup ölmememizi sağlıyor. Yaz sıcağında soyunup yıkandığımızdaysa gizliyor bizleri.

Vico çifti sağ kolun manşetinde yaşıyor, aşağı yukarı manşet düğmesine denk düşecek yerde de bir mürver ağacı var. Jack yakada oturuyor. Saint Valéry ahalisi içinde zemin tahtası ve düzgün bir lağım sistemi olan tek kişi Jack. Buraya ilk yerleşen kişi oydu; hiçbir zaman da sarhoş olmaz. Jack'in izni olmaksızın kimse yerleşemez buraya, herkesten araziyi kullanma kirası alır. Vica haftada bir iki kez ona yemek pişirir; bizim kiramız da böyle ödenir. Pazarları tanker temizleyen Marcello, her ihtiyacı olduğunda Jack'e dolu bir tüp getirir. Jack'in evinde zemin tahtalarının yanı sıra çubuklardan örülmüş bir dam ile gerçekten kilitlenebilen bir de kapı var. Evini soymak isterseniz en kolayı pencerelerden birini açmak olur; bizimkilerin aksine, onun pencereleri açılabiliyor.

Yoksullar da tıpkı zenginler gibi çalar birbirlerinden. Yalnız onlar genellikle hesaplayıp kitaplamadan yapar bunu, hırsızlıkları planlı değildir. Her gün şanslarının döneceğini hayal eder yoksullar. Bunun gerçekten olacağına inanmazlar ama bir olsa neler yapacaklarını hayal etmekten de geri duramazlar. Ola ki şanslarının değişeceği o anı kaçırmaktan korkarlar. Yerde, bir çift ayakkabının yanına düşmüş bir çakmak görseler, Talih'in hediyesiymiş gibi kaparlar onu. Ve kendi kendilerine, işte şansımın döndüğünün

işareti, derler. Gözlerine ilişen bir şeyi kapıverdiklerinde, bunun Hırsızlık olduğu gelmez akıllarına. Şans olduğunu düşünürler. Yo, yoksullar verecekleri zararı önceden planlamaz. Kristal kadehlerindeki içkiyi yudumlayıp Tokyo'da saatin kaç olduğuna bir göz atarken her ayrıntının hesabını çıkarmazlar. Yoksullar son dakikada karar verir.

Çok konuşuyorsun, diye bağırıyor Vica, burada olmadığı halde. Çok konuşuyorsun, Kral, bir şey bildiğin yok!

Yakanın arkasında Anna oturuyor. Betondan kulübe hep oradaydı, belki bir zamanlar içinde bir transformatör vardı. Penceresiz. Anna, Jack'in iznini almadan taşındı oraya. Gece vakti geldi; gün doğduğunda yerleşmişti bile. Jack hesap sormak üzere oraya gitti.

Koduğumun suratını çek burdan, dedi Anna, senin oyununda yokum ben.

Olacaksın, dedi Jack.

İnşaat yapmadım, senin inşaat sahanda değilim, dedi Anna.

Sayın bayan, sittirolup gitmek istemiyorsan eğer...

Sayın bayanmış! Gösteririm sana sayın bayanı. Yerden bir bira kutusu alıp Jack'e attı.

Jack devasa omuzlarını oynattı.

On dakikaya kalmaz buradan uçururum seni, dedi, eşyalarını hazırlasan iyi olur.

Elbette, Anna ona ödeme yapmaya başladı. Haftada altı kutu birayla.

Burada, diye bildirdi Jack, pislik yapmak yok. Anladın mı?

Jack dünya ahvalinin daha iyiye gideceğine inanmaz, ama pislik yapmak yok diye de tutturur. Saint Valéry'deki tek kural budur. Jack'in Kanunu. Bu yüzden de saatlerce oturup çiçek kataloglarının sayfalarından ceketler diker kendisine. Bunu anlamak zor belki; bu paltoda nedenini anlamaksızın anlaşılması gereken pek çok şey var.

Paltonun sol kol manşetinde Joachim oturuyor. Mekânı dev bir kamyon muşambasıyla kaplı. Vico olsa beni düzeltip, poliamid o, derdi. Muşambanın altına Joachim kapı ve pencereler yapmış. Saint Valéry'deki en iri adam, sakallı, gövdesi de çok kıllı. Hep radyo dinliyor, pek gururlandığı, ışıklı büyük bir radyosu var, bir de Felaket adlı kedisi. Göğsünde çıplak göğüslü bir kadın dövmesi var, altında kırmızı mavi harflerle EVA yazıyor. Marcello'yla iyi ahbaplar; uzun yaz geceleri birlikte barbut atarlar. Vica'ya bakarsanız Joachim denizciymiş. Vico'ysa, katiyen, diyor, denizciler o kadar iri olmaz. Joachim, erkeklerin genellikle yalnızca kadınlarla sohbet ederken kullandıkları bir ses tonuyla, kedisi Felaket'le konuşup durur.

Geceleri, dedi Joachim bana, geceleri Felaket yanıma yattığında mırıl mırıl oluyor; şu koduğumun sadakatine rağmen sen bile yapmazsın bunu.

Melek paltonun sağ koltukaltında oturuyor. Liberto sayesinde burada. Liberto onun yerine de konuşuyor ve hiç dokunmuyor Melek'e. Yolları bir şekilde kesişmiş olmalı. Adam, babası ve kurtarıcısı olacak kadar yaşlı Melek'ten.

Bir keresinde kadının ona şöyle dediğini duydum: Gel, öl benimle.

Liberto, ancak kısa boylu bir İspanyol'un yapabileceği gibi şöyle bir dikleştirdi vücudunu ve yanıtladı: Bir daha asla bana ya da kendine böyle bir hakarette bulunmayacaksın Melek. Asla.

Liberto'nun sol gözünün üstünde hiç iyileşmeyen bir yara var; bir de yumuşak siyah bıyıkları. Birkaç kez içeri girip çıkmış; burada kitap okuyan tek kişi de o.

Saul İncil okur; Vico ise ömrü boyunca binlerce kitap okumuş, burada artık okumuyor. Okuyabilmek için insanın kendisini sevmesi gerekir, azıcık da olsa. Vico sevmiyor.

Sol cepte Danny yaşıyor. Mekânı hurdası çıkmış bir konteyner; hava dondurucu olduğunda konteyneri bir mangalla ısıtıyor. Elleri hep sıcaktır, çehresi de bir tazınınki gibi sivri. Burnuyla ağzı defalarca darbe yemiş, oysa yaşı olsa olsa yirmi.

Güne başlayabilmek için Danny'nin kahkaha duymaya ihtiyacı vardır, tıpkı başkalarının bir bardak kahveyle tereyağlı ekmeğe ihtiyacı oluşu gibi.

Bazı kızlar çiçek gibidir, diye espri yapar, kabak çiçeği gibi açılırlar!

Buradaki herkes, tüpün üstünde kullanılabilecek bir ekmek kızartacağı ayarlamıştır kendisine. Vico bizimkini araba radyosundan yaptı. Marcello habire araziden geçen kablolardan elektrik çalacağını söyler ama henüz beceremedi. Ekmek kızartacağı olmayan tek kişi Danny. Onun yerine şakaları kullanıyor.

Bu yıl bitmeden, diyor, kendime âşık edecek bir American Express hatunu bulacağım. Teyzen olacak yaşta mı? diye soruyor Joachim. Hayır, benim yaşımda. O zaman çenesinde kıllar olan bir cüce, diye ısrar ediyor Joachim. Çok güzel, diyor Danny, vizon kadar güzel, her sabah Bella Venezia'da kahvaltı edeceğiz. Yatakta etsenize, diyor genelde pek az konuşan Corina. Olmaz, diyor Danny, kız bütün gece düzüşüp sabah erkenden kalkmayı seviyor. Bella Venezia'ya gidiyoruz, o da kakaolu sütünü içiyor.

Sol omzun oradaki baraka, şimdi yokolup gitmiş olan Luc tarafından yapılmıştı.

Ben korkunun olmadığı yerlere kaçarım, demiştim Luc'a bir gün.

Her yerde vardır korku, demişti.

Benim gittiğim yerlerde yok.

Hayatın olduğu yerde korku da vardır, diye tekrarlamıştı.

Gittiğim yerlerde ölüm var, hayat kavgası var, saklanma, kaçma var, açlık var ama korku yok, dedim ona.

O halde bir köpeğin kaçmasına sebep olan ne?`

Yaşama arzusu.

Hiç titreyen bir köpek görmedin mi?

Köpek ne yapacağını bilemediği zaman titrer.

Bizler gibi!

Hayır, siz ne yapacağınızı bildiğiniz zaman da, bilmediğiniz zamanki kadar titrersiniz.

Çek git başımdan, köpek.

Bir şey demedim. Sadece baktım ona. Ne bokluk, Kral, dedi. Seni bana verdiler, biliyor musun neden, söylemiyorlar ama gene kalkışmayayım diye verdiler seni bana.

Burnunu gözlerimin arasına dayayıp sürttü.

Luc'un ağzı biraz yana kaçık. Söylediği her şey, ağzını olması gerektiği yere kaydırmak için bir çaba sanki. Konuştuğunda dili ağzının kenarına dayanıyor. Bazen soldan, bazen sağdan, ağzını yerine yerleştirmek için gösterdiği bu çaba, ne söylediğinden daha çok önem taşıyor.

İyiliğimi istediklerini zannediyorlar, ama şunun içinde neler olup bittiğini bilemezler değil mi, dedi. Kafasını hafifçe benimkine vurdu.

Son kalkıştığında, sol bileğini kırmıştı. Şimdi bandajlı ve hâlâ acıyor bileği.

İnsanlığa en uzak olduğum yan, acıya sahip çıkışım. Başkalarının acısını kastediyorum. Mesela Luc'un elinin acısını. Acı çeken insanı sahipleniyorum ve biri yaklaşırsa hırlıyorum. Annemden öğrenmiştim bunu, artık benden de güçlü.

Luc, diyorum ona, gel gidip yiyecek bir şeyler bulalım.

Sen ve ben, bu gece et yiyeceğiz! diye yanıtlıyor. Sana dediğimi yap.

Quirina bölgesine doğru şehir merkezine yola çıkıyoruz. Özenle bir kasap seçiyoruz. Tek bir adamın işlettiği küçük bir dükkân. İçeri girmeden önce Luc paltosunu pe-

lerin gibi omzuna alıyor, kollarını geçirmeden. Ben dışarda kalıyorum.

Luc içeri girip kasaba, birkaç gün yetecek kadar *ossobucco* yapmak için dana incik var mı, diye soruyor. İyi beslenmem lazım, diyor sargılı kolunu gösterip.

Kaza mı geçirdiniz? diye soruyor kasap.

Hayır, köpek ısırdı.

Kapıyı açıp girmem için parola bu. Giriyorum.

Köpek sizin mi? diye soruyor kasap.

İlk defa görüyorum, diyor Luc, ama yerinizde olsam kovardım, tekin görünmüyor.

Defol! diye bağırıyor kasap.

Bir adım daha ilerliyorum.

Arkada varsa bir kova su atsak mı? diye öneriyor Luc.

Sakın köpeğe yaklaşmayın, diye fısıldıyor kasap ve arkadaki kapıdan çıkıyor.

Hırlıyorum.

Luc, müthiş bir maharetle domuz yağı ve iple sarılmış iki üç kiloluk rostoyu tezgâhın üzerinden sağ eliyle alıp pelerininin altına saklıyor.

Tam o anda çıkıp gidebilir, sıvışabilirdim. Bir şey engel oldu bana; Luc'un görüp kavrayacağı bir mesaj vermek istedim. Bu boka dayanmakla ilgili, gururla ilgili bir mesaj. Bu yüzden başımı dikleştirip dişlerimi göstererek durdum orada.

Kasap tezgâhın üzerinden bir kova dolusu suyu üzerime boca ediyor. Olduğu gibi üzerime geliyor su. Bu işe alışık olmalı. Herkes suyu hedefe isabet ettiremez.

Sırılsıklam duruyorum orada. Sağrılarımın titrediğini görmüyordur umarım.

Tuhaf köpek, diyor Luc. Hiç böylesini görmemiştim.

Yavaş yavaş, adım adım geriliyorum, kapıya varıp sıvışıyorum.

Etiniz helal kesimdir, değil mi? diye soracak şimdi Luc.

Niye helal kesim olsun ki? diye yanıtlayacak, şaşıran kasap.

Je suis désolé,[2] burayı helal kesim yapan bir kasap sanmıştım. *Désolé*.

Barakada buluştuğumuzda Luc hemen eti fırınında pişirdi. Saint Valéry'de şenlik günlerinde, insanların paylaşacak bir şeyleri olduğu zaman, en sevdikleri komşularını çağırırlar. Diğer günlerde, birinin elinde şans eseri fazla erzak olursa, kendisine saklar. Luc'la ben eti kendimiz yedik.

Sonra, bir battaniyenin üzerine uzanıp M. 1000'den bize doğru gelen araç konvoyunun ışıklarını seyrettik. Bazen de uzaklaşan araçların iğne başı gibi kan damlalarına benzeyen stop lambalarına baktık.

Yedi hafta sonra, Luc kendini öldürdü. Bu defa yüzüne gözüne bulaştırmadı. Bir köprüden atladı.

Öldü ya, şimdi Luc'a baharda dibinde mantarlar biten bildiğim bir duvarı göstermek istiyorum. Otların arasına gizlenmiş, gökyüzüne dikilmiş siyah bir burun gibi siyah ve serin olur mantarlar. Toprak gibi, bir parça acı çikolata karşılığında fal bakan yaşlı kadınların nefesi gibi kokarlar. Luc orada bir kilo *morilles* bulacak. Maydanoz ve sarmısakla pişireceğiz, dört yumurtalı bir omlet yapıp hafifletmek için bir kaşık beyaz şarap katacağız; sonra omleti ikiye bölüp paylaşacağız. Ölü adamla köpek.

Bir zamanlar paltonun sol alt eteğindeki bir bodrumda, yerin altında yaşayan Saul, şimdiden Luc'un barakasını aldı. Tabii Jack'in izniyle.

Vico kadar yaşlı olan Saul, her zaman tvit bir kasket takar. Hiç başı açık görmedim onu. Marcello Saul'e, koltuk yerine kullandığı bir televizyon verdi. Yalnızca haftada bir konuşur Saul. Yirmi yıl bir mezbahada çalışmış ve bir skandal yüzünden kovulmuş. Bana defalarca, Gençken gelincikle tavşan avlamaya giderdim, diye anlattı. Gelmek ister miydin? Bir dakikacık boş vakit bulduğunda İncil okumaya başlar. Kitabı elinde henüz havalanmış bir kuş gibi tutar. İmanı öyle derin ki, okurken gözleri huşuyla kapanır.

Paltonun güneydoğusuna doğru, kente girmeden denize çıkan kestirme yolun yönünde, toprakta bir oyuk var, uzun sığ bir çukur. Belki de bir zamanlar çökmüş bir metro tüneli. Kenarları dik olmadığı için tehlikeli değil. Nice evsiz âşık geceleri buranın iyi bir barınak sağladığını keşfetmiştir. Danny buraya Boeing diyor. Aşağı yukarı bir jet uçağı boyutlarında, çukurun içindeki çamurda üzerinde hâ-

lâ Houston etiketi duran yıpranmış bir bavul bulmuştu Danny. Sonra da malum şakalarından birini yapmıştı:

Bu Boeing 747 kör uçuş yapmış demiyorum, ama baktım, kokpitteki panel Braille alfabesinde yazılmış!

Corina iç cebin yakınında bir karavanda yaşıyor. Her gün biraz daha ufalıyor, derisinin içinde çekiyor.

Tembel teneke, der bana.

Burayı koruyorum ben, derim.

Hepimiz bekçilik etmeye kalksak, koruyacak bir şey kalmaz.

Pek bir şey yok zaten.

Ellerime bak, ne gösteriyorum?

Ellerini.

Ayağındaki erkek çizmeleriyle mahsuscuktan bana tekme atar gibi yapıp tükürüyor. Corina her gülümsedikten sonra tükürür; dişleri yok da ondan.

Vico'yla Vica kulübelerini inşa ettikten sonra, Corina'nın onları kabullenmesi iki ay kadar sürdü. Karavanı kulübeden bir taş atımlık mesafede. İki ay boyunca Vico ya da Vica ona seslendiklerinde duymazlıktan geldi.

Derken aydınlık bir sabah Vica'ya şöyle dedi: Çamaşır ipinin daha uzun olmasını istiyorsan karavanın aynasına bağlayabilirsin. İpteki çamaşırlardan hiç korkmam.

Alfonso Saint Valéry'nin en zengin adamı; Luc'un yerine taşınmadan önce Saul'ün oturduğu yerin tam karşısında,

sağ cepte oturuyor. Yıkılmadan kalmış bir tuğla duvara ahşap bir cephe dayadı Alfonso. Bütün ahşap işçiliğini kendisi yaptı. Mekânında kiremitli bir damı, damdan geçen bir bacası ve ahşap basamakları var. Bazen eşiğe benim için bir şeyler bırakır, ama bu sabah yoktu.

En zenginimiz o, çünkü şarkı söyleyebiliyor. Elekrogitarını alıp metrolarda şarkı söylüyor. Bir keresinde beni de götürdü. O çalarken ben para toplarım diye düşünmüştü; öyle de yaptım. Sonra bir kaldırım gülüyle tanıştı ve kadının bu işe benden daha uygun olduğuna karar verdi. Haklıydı da. Ama kadın paranın çoğunu kendisine vermesi için zorladı onu. Kaybeden Alfonso oldu.

Güzel bir sesi var, bir tutunamayan sesi, en iyi erkek seslerinin çoğu gibi. Alfonso'nun derdi hep kaybetmek. Kazandığı her şeyi kaldırım güllerine harcıyor. Gece evine getiriyor onları. Erkenden çekip gidiyorlar, bütün parasını da alıyorlar; ertesi gün dışarı çıkmıyor, evde kalıp hüzünlü sesini tekrar kazanmaya çalışıyor. Vica'ya sorarsanız, horoz kadar beyni yok.

Burası Marcello'nun en sevdiği güneşlenme mevkii. Marcello kışın nereye gidiyor bilmiyorum, ekimde gitti. Jack martta gelir diyor ama henüz gelmedi. Elektrikli araç gereç topluyor Marcello; paltonun sol kolu olduğu gibi bu aletlerle dolu. Beş TV, büyüklerinden, altmış dokuz ekran. Kendisi ve bizler için elektrik çalmaktan söz edip duruyor, kolay olacağını söylüyor. Hiçbir şey, diyor Liberto, hiçbir zaman kolay değildir. Hava açık olduğunda Marcello külotu hariç her şeyi üzerinden çıkarıp güneşin altına uzanır. En

sevdiği yer, sol klapanın düğme deliğinin orasıdır. Biraz çimenle insana barınak olan bir çalılık vardır burada. Marcello'nun dediğine göre işler karısı onu terk ettiğinde ters gitmeye başlamış. Yeni terk edilmiş erkeklerin yalnız yaşayanlardan hayli farklı, özel bir kokuları vardır. Ekşimiş sütten pek de farklı olmayan bir koku. Çelik sanayiinde çalışıyormuş Marcello. Çocuğun var mı? diye sormuştu bir defasında Vica ona. Marcello olumlu anlamda başını sallayıp bir bira daha açmıştı kendisine. Bazen kendi kendime soruyorum, acaba kısa kâhkülleri –saçları kum rengidir– yumuşak ağzı ve genç köpek gözleriyle Marcello da tümden yitip gitti mi?

Yolum nasıl Saint Valéry'ye düştü biliyor musunuz? Yürüdüm. Yollar boyunca yürüdüm. Karşıdan gelen trafiği görebilmek için soldan yürüdüm. Ne aradığım hakkında net bir fikrim yoktu, yalnızca deniz kıyısında her şeyin daha iyi olacağını hayal ediyordum. Kırk dokuz gün sürdü. Çoğunlukla gündüz uyuyup gece yürüdüm.

Evimi niye terk ettiğimi sorarsanız, bu başka bir mesele; yanıtını bildiğimden de emin değilim. Demek istediğim, tam olarak ne olduğunu bilmiyorum. Buradaki herkes size aynı şeyi söyleyecektir. Aniden ne içersi ne dışarsı kalıverir; bir sonraki saate tek başına katlanmanız gerekmektedir, derken bir sonrakine de, bir sonrakine de, ondan sonrakine de... Başınıza gelenin gelmekte olduğunu fark etmezsiniz. Her birimizin başına başka türlü geldi. Hepimizin de bakışı başka yöne çevriliydi o sırada. Onu görmezden önce sesini duydum. Duran trafiğin sesi. Ardından da idrar kokusu.

Sonunda bu şehre vardığımda Vico beni B.9 doklarının oradaki terk edilmiş vinçlerin altında gördü. Yatların bağlandığı Yeni Liman'a gidiyordu. İtalyan bandıralı bir yat görmeyi umuyordu; çünkü Vico Napolili'dir. O günlerde inisiyatif gösterirse geçici de olsa bir iş bulabileceği yolunda zayıf bir ümit taşıyordu hâlâ. Bu yüzden yat sahiplerine Ege rehberi olarak öneriyordu kendini!

Artık nasıl göründüğü hakkında hiçbir fikri yoktu. Saçını taramış, bir jilet bulup traş olmuş, pantolonunu fırçalamıştı; ayakkabılarını yıkamış, tırnaklarını temizlemişti ve hâlâ ne kadar pejmürde göründüğünün farkında değildi.

Şüphe çekici görünüyordu. Hepimiz gibi. Elmacık kemiklerimizin altından, ağzımızın etrafında derimizin çekilmesinden, omuzlarımızın düşüklüğünden belli olan bir şey bu.

Rehbere ihtiyacımız yok, diyor yatçılar.

Tarihten de coğrafyadan da iyi anlarım, diye vadediyor Vico.

Sesi hem hafif hem de nazik olduğu için şaşırtıcı. Çiçeğe konmuş, kanatları dikilip titreşen bir kelebek gibi konuyor cümlelere.

Bir striptizci iyi olurdu ama sen bunu sağlayamazsın bize babalık, diyor yatçı ve hepsi gülüşüyorlar.

Güçlülerin, yanlarına fazla yaklaşan bir zayıfa duydukları nefret insanlara özgü bir şey; hayvanlarda görülmez. İnsanlar arasında saygı duyulması gereken bir mesafe vardır; bu mesafe ihlal edildiğinde gocunan zayıf değil, güçlü

olur; gocunma duygusu da nefret yaratır. Yatçıların nefretini hissedince hırladım.

Bronz güneş gözlükleri takmış bir yatçı omzunun üzerinden bana bir göz atıp, "Defol, it," dedi.

Haritadan yerleri bulabilirim, diye ısrar etti Vico kelebek sesiyle.

Köpeğine de, haritana da, sana da ihtiyacımız yok, anladın mı?

Köpek benim değil.

Manzaramızı kapatıyorsun, çekilir misin?

Sırtlarını dönüp uzaklaştılar.

Ne oldu sana? Vico'nun ilk sorusu bu oldu. Nereden geldin?

Gözümü dikip ona bakıyorum.

O halde ben kendimi tanıtayım, diyor. Adım Vico. Büyük Giambattista'nın soyundanım. Kendi fabrikam vardı, burası kesin. Küçük bir fabrika, Philips'le komşuydum, iyi komşulardı.

Vay anasını! diyorum. Ne üretirdin?

Kıyafet, iş kıyafetleri. Polyester, polikarbamid, elastan, politetrafloretilen, vinil...

Her biri çiçek adı gibi tınlıyor ve kelimeleri telaffuz etikçe sesinde kelebek kanatları titreşiyor.

Ona bakıyorum. Saçları kırlaşmış, alnında pek çok çizgi var. Altmışlarının ortasında. Belki de daha yaşlı, çünkü

kulakları çok büyük ve kulaklar yaşla irileşir. Filinkiler gibi, içinden kıllar fışkıran kulakları var. Gözleri koyu renk. Islak kumsalda bırakılmış bir pati izinin içindeki siyah taşlara benziyorlar. Taşlar çok hareketsiz. İnce, çatlak tırnaklı elleri kız eli gibi küçük ve narin. Ama nasırlı ve gri – sanki yıllardır kurşun veya benzeri bir malzemeyle çalışmış gibi. Sırf ellerini görecek olsanız, babasının gözleri hapı yuttuğunda işi devralmış olan asetilen kaynakçısının kızı dersiniz!

Gömlekler, pantolonlar, pelerinler, kasketler yapardık, uzmanlık alanımız da eldivenlerdi, dedi bana. Avrupa'daki en iyi yalıtılmış eldivenleri yapardık, bir kuvars türevi kullanarak. Adın ne?

Öyle hemen söylemeye niyetim yoktu.

Sana Kral diyeceğim, dedi.

Bir süre yürüdükten sonra, meydandaki bir çeşmenin kenarına oturdu ve taşıdığı naylon torbadan bir kutu Fanta çıkardı. Açıp bana uzattı. İstemem anlamında başımı salladım.

Beş yaş civarında bir şeyler değişir, dedi. Barış zamanında, tabii. Savaş zamanını düşünürsen, o başka. Savaş zamanında çocukluk diye bir şey yoktur, Kral, bu konuyu netleştirelim, çocukluk yoktur. Barış zamanında beş yaşına kadar beklenmedik her şey sürpriz etkisi yapar, genellikle de güzel sürprizlerdir bunlar. Sonra bir şeyler değişir ve beklenmeden gelenler hep kötü şeyler olur. Çok kötü şeyler. Mesela beni ele alalım. Baştan aşağıya soğuktan ve beklenmedik şeylerden korunmak için sarınıyorum. Gece

gündüz bunları dışarda tutmaya çalışıyorum. Soğuğu ve beklenmedik şeyleri. Nerede uyuduğumu görmek ister miydin?

Daha önce hiç böyle konuşan birini görmemiştim, peşine takıldım, o da bana Sublicius Köprüsü'nün altında uyuduğu yeri gösterdi. Süte batırılmış ekmek verdi. O sırada Vica yanında değildi. Bana Vica'nın lafını etmesi için bir ay kadar geçmesi gerekti. Derken bir gün Vica çıkageldi.

Köpeğim benim! dedi beni görür görmez; gel yanıma canım.

2

7:30

Şurada, lastiklerin arkasında Vica her sabahki gibi hacet gideriyor. Vica, size söylemiş olduğum gibi, Vico'nun karısı. Bir kadının bu kadar az mahremiyeti olduğunda, bazı anlarda ona sözcüklerden küçük bir perde örmek iyi oluyor. Bu yüzden, kırlangıcın hikâyesini anlatacağım.

Kırlangıç yanlışlıkla bir odanın içine uçar. Dönmeye başlar, girdiği açık pencereyi bulamaz. Habire, içlerinden gökyüzünü gördüğü pencere camlarından geçmeye çalışır. Giderek kanatlarını daha telaşlı çırpar, tahta bir kaynana zırıltısı gibi sesler çıkarır – hani o sapından tutup çevirdiklerinizden. Kuş cama inanmaz. Kendisini gökyüzünde zanneder, ama uçamadığını keşfeder. Kanatlarını çırparak duraksar. Tekrar camlardan birine doğru hamle yapar; sanki bu sefer hızı sayesinde içine hapsolduğu ağı parçalayabilecekmişçesine. Oysa cama çarpar ve sersemler. Her hamleden sonra küçük tüylerden oluşan kuş biçimli kutu daha kötü sarsılır ve kalbi kanatlarından hızlı çarpmaya başlar. Gagasının altında bir damla kan belirir. Cama her vurduğunda

bir damla daha oluşur. Nihayet, son çılgınca savruluş sırasında bir mucize olur. Hedeflediği pencere camını şaşırır ve açık olandan geçer. Açık havada olduğunu hemen –daha kuyruğu çerçeveden çıkmadan– anlar. Bir cıvıltı çıkarır. Kısa, zor duyulan ama apaçık bir neşe cıvıltısı.

Vica eteğini toparlamış eve doğru yürüyor. Başlangıçta isimlerinin böyle olduğuna inanmadım. Vico, Vica, gerçek olamayacak kadar benziyordu birbirine. Şakaydı bu. Ama şimdi Vica sevdiğim sahibem, Vico da sahibim anlamına geliyor. Burası bizim kapımız.

Vico buraya Kulübe diyor. Vica da bir zamanlar Pizza Hut[3] demişti. Bunu söylerken gözlerinde yaşlar vardı. Göz pınarlarında. Hatırlıyorum, ağlamamak için kendini tuttuğundan burnundan dudaklarına yaş akmadığını düşünmüştüm. Büyük bir gayretle kendini tutup ağlamamıştı ama göz pınarlarında biriken yaşlara engel olamamıştı. İçinde yaşamayı hayal edebileceği yerlerden ne kadar farklı olduğunu vurgulamak için Pizza Hut demişti buraya. Amsterdam, Prinsengracht'ta doğmuştu. Daha sonra da kulübeye "Bizim Pizzacı" dediğini duymuştum, hafif sarhoş bir kahkahayla. Vica bira içer.

Kulübe üç metreye dört metre. İnşa etmemizden önce Vica bütün bir gün çalışıp on iki metre karelik alandan taşları bir bir temizledi. Sonra toprağı ıslatıp çiğnedi, kenarlarını şişmiş elleriyle döverek masa gibi dümdüz olana kadar düzeltti.

Duvarları toprağa yan yana saplanmış demir karyola başlıklarından yaptık, bunlara polistirol tabakaları ve

kontrplaklar bağladık. Joachim bize bir kutu turuncu boya verdi. Tek başına yaşadığından kendisi için fazla parlak bir renk olduğunu söyledi. Ailelere göre bir renk bu! dedi.

Vica panelleri turuncuya boyadı, yer yer de polistirolün beyazını yıldız etkisi verecek şekilde bıraktı. Vico geceleri feneri söndürdüğünde karanlıkta parlıyorlar, uykuya dalmadan önce onları seyrediyoruz.

Üçümüzün üzerinde en iyi anlaştığı konulardan biri uyku. Hangimiz daha hafif uyuyoruz, emin değilim. Belki sırayla derin uyuyoruz. Bazen birinin, bazen de ötekinin yanında yatıyorum. Her zaman onlarla birlikte uyuyorum ve asla aralarında yatmıyorum.

Uyuduğumuzda, üçümüz birlikte uyuduğumuzda, korunuyoruz. Kimse bulaşmıyor bize – Merkez İstasyonu'ndaki o yaşlı adama yaptıkları gibi hani.

Üçümüz de uykudan iyisinin olmadığı konusunda hemfikiriz. Ne Vico ne de Vica söylüyor bunu. Ama böyle olduğunu biliyorlar. Yaklaşık beş yıldır böyle bu. En iyisi uyku. Uykunun en iyisi olduğu konusunda hemfikir oluşumuz ve üç kişi olmamız yattıktan sonra gövdelerimizin gevşeyebilmesini sağlıyor.

Hava buz gibi olduğunda ve yakacak bir şeyimiz yokken, ki çoğu zaman yok, ikisi yatağa hiç soyunmadan ve eldivenlerle giriyorlar. Uykuya dalmadan önce ikisi de bir dakikalığına el ele tutuşmak için birer eldivenlerini çıkartıyorlar. El ele tutuşurlarken üzerinde yazılar olan kontrplak tavana bakıyorlar:

ART. NO. 353455B
c/NO 1 - 700
INHOUD 2 STUKS

Sonra sırtlarını dönüyorlar, uykudan iyi bir şey olmadığının bilgisiyle.

Vico ve Vica. İkisi arasında bir şaka bu. Şaka olsun diye ismini değiştirmek, her şeyin tuhaflığıyla ilgili şaka yapmanın bir yolu. Yok, düzeltiyorum. Sık sık kendimi düzeltmem gerekir zaten. İsimleriyle ilgili şaka yapmak, başlarına gelene gülüp geçmenin, böylece birkaç kısa kahkaha boyunca felaketleri unutmanın bir yolu.

Oluklu mukavvadan damımızın üzerindeki naylon örtü beton parçalarıyla yerinde duruyor ama rüzgâr çıktığında yağmur içeri sızmayı başarıyor; mukavva su geçirdiğinden yağmur yağdığında tavan akıyor ve büyük rutubet lekeleri gitgide büyüyor.

Burada ilk umutsuzluk bir daha hiçbir şeyin asla kurumayacağını düşündüğünüzde başlıyor. İlk umutsuzluk rutubet.

Rutubet	+	soğuk	=	keder
Keder	+	açlık	=	tanrı asla yok
Tanrı asla yok	+	alkol	=	kendini öldürmek

Yağmurlu mevsim sona erdi – Vica'ya bunu söylemek istiyorum. Hava güneşli olacak. Yaz yağmurları olacak, iliklerimize kadar ıslanacağız. Ama her şey çabucak kuru-

yacak yine, ona bunu söylemek istiyorum. Nem, rutubete dönüşmeden kuruyacak. Rutubet bitti. Ona bunu söylemek istiyorum.

Kral, hava gerçekten güneşli mi? diye soruyor. Yatağa uzanmış. Eğer güneşliyse iki sefer yapıp dört kavanoz su taşırız, tamam mı? Vico memnun olur, Kral.

Temiz su Saint Valéry'deki herkes için mesele ve herkes kendine göre bir çözüm buluyor. Ancak Vica herkesten çok su kullanıyor çünkü sürekli çamaşır yıkıyor. Çamaşır ipinde her zaman bir şeyler asılı. Nereye bakacağınızı bilirseniz, M. 1000'den geçerken ipte asılı duran çamaşırlarını görebilirsiniz. Kuzeye doğru giderken, trafiğin yoğun mu akışkan mı olduğunu bildiren tabelayı geçer geçmez hemen sağ tarafta. Atılmış lastik yığınlarının soluna doğru.

Bu sabah Vico ile Vica on dakika kadar Vico'nun gününü nasıl geçireceği konusunda tartıştılar. Baharda kestane satılmaz, mısır içinse çok erken. Bu yüzden Vico turp satmak istedi. Sana inanamıyorum, diye bağırdı Vica karanlığın içinde, bu kadar aptal olduğuna inanamıyorum! İnsanlar genç kızlardan alır turbu! Ya da belki çocuklardan. Ama asla bir ihtiyardan, senin gibi bir ihtiyardan almazlar!

Kendinle alay ettireceksin! diye bağırdı Vica.

Vica çöp karıştırma konusunda Vico'dan daha başarılı. Vico çöplerin arasından bir şeyler bulmayı beceremiyor. Hâlâ annesi görecek diye korkuyor.

Çöpleri başarıyla karıştırıp elemek için aradığın şeyle konuşmayı bilmen lazım ve Vica bunu iyi başarıyor:

Gel bakalım küçük Lahana, kararmış yapraklarının altında hâlâ işe yarar yerlerin var!

Hâlâ bir yerlerinde beyaz et kalmıştır, değil mi Tavuk?

Seni istiyorum, Tencere! Kapağın yoksa da umrumda değil.

Dur üzerine bir oturayım, Sandalye. Eksik bacağını tamir ederim. Üç bacak ikiden iyidir, değil mi!

Vica becerebiliyor bunu, Vico'ysa asla.

Şimdi Vica yatağın yanından, yerden bir hardal kavanozu alıp parmaklarını batırıyor.

Vico hardal bir işe yaramaz diyor ama yanılıyor, Kral. Yanıldığını biliyorum. Hardal işe yarıyor. Her sabah böyle hardala batırmasaydım parmaklarım kaskatı kesilirdi. Şişleri asla inmezdi ve berbat görünürlerdi. Her parmak için üç dakika, iki el için toplam yarım saat. Ovma işinden hangisi daha çok yararlanıyor bilmiyorum, ovulan parmak mı, ovan elin beş parmağı mı. Belki de ikisi birden, ne dersin domalan mantarım? Bu parmakların ben on sekiz yaşında Janáček çalarken neye benzediklerini tahayyül edebilir misin? Yoo, edemezsin.

Bir Çingene kızı gördüm bir gün
gazel gibi inceydi
omuzlarında siyah saçlar
deniz kadar derin gözleri

Bu şarkıyı bana ilk kez söylemiyor. İki günde bir söy-

ler, Janáček'in lafını da yüz kere etti. Tekrar tekrar anlatılan hikâyeler mobilyalara benzer sonunda, buradakilerin de çok az mobilyası olduğu için hikâyelerini tekrar edip dururlar. Vica da... Joachim de... Jack de...

Suya gitmek için zorlu bir yokuş tırmanıyoruz. Vica'nın bir süpermarketten çaldığı alışveriş arabası, tekerlekli bir sepet. İçinde adam bile taşıyabilirsiniz. Ağır olduğundan bir defasında sadece iki tane yirmi litrelik reçel kavanozu taşıyabiliyoruz. En zor iş Vica'yı kavanozlarla yokuş yukarı çıkartmak. Yokuş Elf istasyonunun altında. Arabayı aşağıda bırakıyoruz. Vica'yı arkasından ensemde taşıyorum. Başıma oturuyor. Ayakları, tıpkı parmakları gibi, şişiyor. Yarı yolda nefesini toparlayabilsin diye duruyoruz.

Vica başımda otururken dizinin arkasını yalıyorum.

Kral! Sittir git! diyor.

Kavanozları benzin istasyonunun arkasındaki tuvaletlerin lavabosundan dolduruyoruz. İstasyonun sahibi bize savaş açmış durumda.

Su çalıyorsun! Çek o koca götünü burdan!

Bugün bize yaklaşmaya cesaret edemiyor çünkü ben kapının ağzında yüzüm ona dönük duruyorum. Suratını asıyor.

Bir tüfek alacağım, diye fısıldıyor.

Vica yanaklarını çiğneyip onu görmezden geliyor.

Dolu kavanozları aşağı kaydırıp arabaya koyduktan sonra, Vica benim için yaptığı kemeri göğsümden geçiri-

yor, ben de arabayı Kulübe'ye doğru çekiyorum. Vica arabayla beni saban gibi sürerek arkadan geliyor.

Vica'ya birazcık âşık oluşum sır değil. O da biliyor. Arabayı çekeceğim gemi hazırlarken bunu pekâlâ biliyordu. Ona olan hayranlığımdan yararlanıyor.

Vico da biliyor bunu. Vica'nın yanına git! der bana bazen. Vica'nın benimle konuşmayı yeğlediğini bilir. Vico'ya her şeyi zaten defalarca söylemiştir. Bense yeniyim. Bana ne söylerlerse söylesinler, dediklerini ilk defa duyduğumu hissettiririm insanlara. Benim özel yeteneğim bu: bir tür çocuksu saflık. Gözlerim, gördükleri şeylerin izini taşımaz asla.

Bu sayede Vica'yı artık Vico'nun yapamadığı gibi rahatlatabiliyorum. Kimi zaman bunu kıskanıyor Vico. Kulübe'ye döndüğünde, beni masa olarak kullandıkları ocağın yanına uzanmış, Vica'yı da hazinelerini sakladıkları kavanozdan çıkardığı bir şeyi evirip çevirerek durmaksızın konuşurken görünce kolunu kaldırıp bana sert sert bakarak, Dışarı! diye bağırıyor. Boks maçındaki hakemler gibi bağırıyor. Ben de gidiyorum. Böylesi daha iyi. Gidip çişimi yapıyorum.

Vica'ya âşık olmak istemiyorum. Sağ kalabilmek için azade olmalıyım, yani bir başıma olmalıyım. Zaten Vica da beni cezbetmek için hiçbir şey yapmıyor, yapmaya çalışmıyor. Belki uzun süre önce her şey farklıydı. Vico ile yetmişlerde Zürih'te tanışmışlar. Vico o sıralarda belediye işçilerinin üniforma ihalesini almaya çalışıyormuş (fabrikası hakkında doğruyu söylüyorsa eğer), Vica da konservatuar-

da okuyormuş (gerçekten müzik öğrenimi gördüyse eğer). Bir sağanak sırasında tanışmışlar ve Vico Napoli'ye gitmek için bineceği trene binmemiş. O zamanlar Vica baştan çıkartıcıydı herhalde. Konsantrasyon ve ayak hâkimiyeti meselesi.

Bugün dünyanın en az baştan çıkartıcı kadını sayılır. Baştan çıkartmak için hiçbir şey yapmıyor. Etrafındaki herkes ona karşı kör ve sağırmışçasına davranıyor. Sizinle konuşur ya da size bakarken bile, bir bankta tek başına oturur gibi. Bu da bir sorun yaratıyor. Çünkü ona birazcık âşıksanız, olduğu şeye âşık olduğunuzu fark ediyorsunuz, yaptığı şeylere değil. Ben onun olduğu şeye âşığım.

Yok, gene kendimi düzeltmem gerek. Bazen, belki de kısacık bir an için o eski çekiciliğini kullanma alışkanlığına kapılıyor. Geçen bahar Sirk'in yakınlarındaki postanenin orada fulya satıyorduk. Kaldırımın üstünde, içinde biraz su olan kırmızı leğenimizde yirmi demet vardı. Pırasa kokusu gibi çığırtkan bir sarıydı renkleri. Çiçekleri, yüzlercesini, deniz kenarındaki bir evin bahçesinden kopartmıştık; evin pancurları sımsıkı kapalıydı. Mayıs ayına kadar kimseler gelmez bu evlere. Onları bahçeye ben götürmüştüm.

Bir öğrenci kız iki demet alıp, Sağol Nine! dedi. Boş bulunan Vica gülümseyip kızın yanağını okşadı. Kız ona bir öpücük atınca Vica da katılaşmış elini kaldırıp ona iki öpücük yolladı.

Ben çekiyorum, Vica da sabanı sürüyor. Eve vardığımızda ikimiz de nefes nefese kalıp tere batmış oluyoruz.

Sanırım seni güzelce yıkayacağım, diyor.

Hep yaptığı şakalardan biri bu. Kendini iyi hissettiğinde şaka yapmaz. Şaka yapıyorsa kendini kötü hissediyor demektir.

Kışın, donmayacaklarını umarak su kavanozlarını Kulübe'nin içinde tutuyoruz. Geçen kış kaskatı donup kulübenin daha da soğuk olmasına yol açtılar. Şimdiki gibi bahar geldiğinde, Kulübe'nin damından mürver ağacına uzanan çamaşır ipinin yanında, oluklu mukavvadan damın altında saklıyoruz suyu.

Paçavralar güneşte kuruya! diye haykırmıştı Vica, buraya ilk taşındığımız gün Vico çamaşır ipini astığında.

Her şeye, hatta Park Otel'in dışındaki çamaşır arabasında bulduğumuz yeni çarşafa bile paçavra der. Bazen bölgede yaşayan adamların çamaşırlarını yıkar. Tamam, çok pis değilse yıkayayım paçavranızı, der.

Kavanozları mürver ağacının altındaki yerlerine yerleştiriyoruz, fulyaların durduğu kırmızı leğeni de tavana koyuyoruz.

Ağacın üst dallarından birinde Vica'nın süpürgesi asılı. Alıp toprağı süpürmeye başlıyor; önce Kulübe'nin toprak zeminini sonra kırmızı leğenle su kavanozlarının durduğu yere varan patikayı. Süpürme tarzı da sevdiğim yanlarından. O bildik ev kadını saçmalıkları ya da evi temiz tutma merakıyla bir ilgisi yok. Temiz tutamaz zaten. Sadece her gün evin burnunu siliyor, o kadar. Benim bayıldığım, süpürürken üst kollarını oynatış tarzı. Kayalıklardan denize kayan bir fok gibi.

Sanki bugün buramıza kadar gelmedi, diye hırlıyor ve süpürgeyi mürver ağacındaki yerine asıyor. Sonra Kulübe'den iki kahve fincanı alıp kırmızı leğende yıkıyor. Seyrediyorum onu. Öksürüp çatlak toprağa tükürüyor.

Tanrım! diyor.

Sabanı sürdükten sonra sık sık kısa bir yorgunluk nöbeti geçirir.

Nasıldı, hatırlıyor musun? diyorum onu avutmak için. Cüzdanın bomboştu. Beş kuruş gelmezdi. Yalnızca adımlar. Ayaklar ve adımlar, küçük adımlar ve keseyi yoklayan ellerin. Düğmesiz ceket ve adımlar. Sözcükler kendiliğinden dökülüyordu. Hatırlıyor musun? Şöyle sözcükler: Büyük acı gelmesin henüz! Ve daha ağzından çıkar çıkmaz fikrini değiştirip dişlerini sıkıyordun ve Gelsin! Gelsin! Yakında gelecek Kral, büyük acı! Ne kadar çabuk gelirse o kadar iyi, diyordun.

Şunu demeye çalışıyordum Vica'ya: Büyük acı gelmedi. Henüz.

Hadi bir şeyler yiyelim, Kral.

Kulübe'nin kapısı dışarıya doğru açılıyor. Buzlu camdan üç penceresi var. Kapıyı bize Jack sattı. Kapı pervazının iç tarafına Vico teneke kupaları asmak için üç kanca taktı. Yer dar burada.

Kapıdan dışarı çıkıyorsam ve buz gibi bir kış gecesiyse, bizimkiler de yakacak odun bulabilmişlerse, sırtımı yuvarlak döküm sobada dağlama riski almış olurum. Demir sıcakken pancar gibi kokar.

Sobayı bir çöp yığınında bulduk ve alışveriş arabasıyla Saint Valéry'ye taşıdık. Altı kilometre yolu gelmek epey uzun sürdü, nereye gidersem gideyim üzerinde yazılı ismi unutmayacağım... İki kabartma gülün arasında kabartma harflerle: GODIN.

Sobanın hemen yanında yine dökme demirden yapılma düz bir ocak var. Masa olarak kullanıyorlar, fırınında da yemekleri saklıyorlar. Yemek pişirmek için kullanmıyorlar hiç.

Ocağın üstünde cam bir kavanoz duruyor; kadınların meyva sebze konservesi yapmak için kullandıkları, menteşeli bir kapağı ve hava sızdırmaz kırmızı contası olan kavanozlardan. Kapağını açık tutuyorlar; Vica içinde hazinelerini saklıyor. İki litrelik bir kavanoz. İçindeki en büyük nesne, Büyük Nehir Arp'i adını verdikleri Hohner marka bir ağız mızıkası. Anladığım kadarıyla, ikisi de bunu hiç çalmamış. Hazine sayılmasının nedeni yıllar önce düzüştükleri bir yaz kırında bulmuş olmaları. Tam ayağa kalkarken bulmuşlar. Kavanozun içindeki diğer şeyleri size daha sonra anlatacağım. Arkasında bir takvim turuncu duvara dayalı duruyor. Vico her ay sayfalarını çeviriyor; her sayfada farklı bir halının renkli resmi var. Ocak ayında Birinci Şah Tahmasp için dokunmuş bir Tebriz halısı bulunuyor ve altında şöyle yazıyor: "Halı değil beyaz bir gül bu." Şubat ayında Kirman halısı. Nisanda, içinde bulunduğumuz ayda, Konya halısı var. Altında şöyle yazıyor: "Marko Polo 1271'de Konya'ya geldiğinde 'Burada dünyanın en güzel renklerine sahip en güzel halılar bulunur,' dedi."

Geçen yıla ait bir takvim bu, beklenmedik bir şekilde

Vico çıkarttı onu çöpten. Eve getirdiği gece, iki saat oturup uğraşarak haftanın günlerini bu yıla uyacak şekilde değiştirdi. Takvimin üzerindeki turuncu duvarda da Vica'nın yıldızları ışıldıyor.

Masayla yatak arasında çok az yer var – Vica'nın şu anda yaptığı gibi yatağın üzerinde oturuyorsanız, ancak dizlerinizle ayaklarınızın sığacağı kadar bir mesafe. Vica hıçkırarak ağlıyor. Onu görmezden gelirsem kesecektir ağlamayı.

Yatak Kulübe'nin dörtte birini kaplıyor ve kapının karşı köşesine yerleştirilmiş. Jack'in "Bu yaşta bir çiftin bu hale geldiğini görmek hoş değil," diyerek kapıyla beraber verdiği pencere, yatağın üzerinde duvar boyunca uzanıyor. Açılmayan bir pencere bu, denize doğru güneydoğuya bakıyor. Deniz görünmese de üzerindeki tuhaf bulutlar görünüyor.

Yatağın ayakucunda, mutfak dedikleri yer var: bir komodinin üzerinde, iki tane tüplü ocak. Vica, komodinle yatağın ayakucu arasına ancak sığıyor. Hâlâ ağlayarak, ocaklardan birinin üzerinde bayat ekmek kızartıyor.

Komodinin sağında küçük bir gardrop duruyor. Kapağı açıkken dış kapıya giden yolu tıkıyor.

Gardrobun üç çekmecesi var. Bu çekmecelerde kıyafetler, yiyecek kutularıyla paketleri, bir saç fırçası, bir diş fırçası, kaşıklar, tabaklar, şişe açacağı ve tuz duruyor. Vica ekmeğine sürmek için margarin aranıyor. Geçen ay sümbül soğanı ektiği eski bir köpek maması tenekesinin arkasında buluyor margarini.

Bitki soğandan başını çıkartmış; hâlâ yeşil olan sümbül bir yılan başı, piton başı renginde ve şeklinde. Haftaya maviye dönüşecek ve kokusu Kulübe'yi dolduracak.

Vica'nın bana uzattığı ekmeği reddediyorum.

Hadi gidelim de iki kavanoz daha taşıyalım, Kral.

Bir önceki sefer gibi Elf istasyonuna gidiyoruz. Yalnız bu kez tuvalet kapısı kilitlenmiş. Vica iki eliyle kapıyı zorluyor.

Kahrolası cimri pezevenk! diye küfredip yokuştan aşağı dönmeye başlıyor, çizmelerinin topukları ne idüğü belirsiz ezik çöplere gömülüyor.

Bekle! diyorum, tuvalette biri var.

Kızgın kızgın bana bakıp yere oturuyor. On dakika kadar hiç ağzımızı açmadan bekliyoruz. Sonra onu dürtüyorum, kapı açılıyor, elinde bir anahtarla kordonu yere sarkan bir saç kurutma makinası, genç bir kadın dışarı çıkıyor. Saçı parlak ve nemli.

Vica asil bir edayla ona doğru yürüyor. Bu Vica, bir yabancının eteğindeki lekeleri, botlarındaki tozu görmemesini sağlayabilir isterse, göğsünü ileri çıkartarak yürüyüşü sayesinde. Güveni sayesinde değil –bu güven çok uzun zamandan beri yerle bir olmuş– ayaklarını yere bu şekilde basmasının nedeni bacaklarının böyle yapılmış olması ve başka türlü hareket edememeleri.

Genç kadın başının bir hareketiyle saçını geriye atarak elini uzatıp şöyle diyor: Bana anahtarı verip işimi bitirince

kilitlememi söyledi. Size vereyim, işiniz bitince ona verirsiniz, tamam mı?

Hangi arabanın ona ait olduğunu tahmin ettim: bir Opel.

Tamam, ben veririm, diyor Vica.

Adı ne? diye soruyor genç kadın. Sağ elinde büyük mavi taşlı altın bir yüzük olduğunu fark ediyorum. Büyük ihtimalle lapis lazuli.

Adı mı?

Ne kadar akıllı gözleri var!

Birinin akıllı olması lazım.

Arabada rahat duruyor mu?

Duruyor, diyor Vica, pencereyi aralıyorum, hava almayı seviyor, havanın hızlı hızlı geçişini. Asla rahatsız olmuyor.

Yolunuz çok mu?

Vica yaşını belli etmeyen gözleriyle bana bakıyor. Amsterdam, diyor.

Epey uzunmuş, diyor genç kadın.

Bütün gece sürersem yarın oradayız, diyor Vica.

İyi yolculuklar, diyor yüzüğünde mavi mücevher olan genç kadın ve uzaklaşıyor, eli korkuluğa tutunur gibi havayı tutuyor.

Hadi çabuk, diyorum Vica'ya ve poposundan itekliyorum.

Vico'ya bakarsanız Babilliler lapis lazulinin dişisi ve erkeği olduğuna inanırlarmış. İçi daha ışıklı olanlar dişiymiş.

İki dolu kavanozu yokuştan aşağı kaydırıyoruz. Vica onları arabaya yüklüyor. Ben çekiyorum, o da saban sürercesine beni izliyor.

Eve vardığımızda ilk yaptığı iş istasyon tuvaletinin anahtarını palto cebinden çıkarıp diğer hazinelerin bulunduğu kavanoza atmak. Sonra ona büyük gelen kotunu giyiyor. Sadece Saint Valéry'deyken etek giyer. Kente indiğinde kot pantolon, gerektiği kadar kazak ve parkta bulduğu siyah anorağı giyer.

Açık kapıda bir gölge duruyor ve ışığı kesiyor. Gelişini duydum, ölçülü adımlarını tanıdım. Jack bu. Vico'nun deyişiyle, Baron. Jack iri bir adam. Uzun süredir saçını kestirmemiş. Gözleri Danua gibi.

Dokuz ay önce, Vico'yla ben Saint Valéry'ye ilk geldiğimizde, Jack bizi almayacaktı. Vico burayı nereden duymuştu bilmiyorum. Sonradan Vica'ya ölmekte olan birinden, bir tür miras gibi öğrendiğini söylemişti. Neyse, buraya geldiğimizde Jack bize bir bakış atıp, Mümkünü yok, doluyuz, yer kalmadı, dedi.

Ödemeye hazırım, dedi Vico.

Ödeme meselesi değil evlat. Seçim meselesi.

Nasıl seçtiğinizi sorabilir miyim?

Gözüme güvenirim, sen vidası gevşek birine benziyorsun. Köpeği alırım ama seni alamam. Hadi yallah!

Korkarım karımı beklemem gerekiyor, bizimle burada buluşacaktı, dedi Vico.

Senin karın mı var? Sadece köpeğin var sanmıştım.

Evet, karım var.

Hay allah, yahu neden söylemedin karın olduğunu? Hasta mı?

Hayır.

Karın varsa alırım seni.

Otuz yıldır evliyiz.

Ödeme ne kadar biliyor musun?

Bana bin beş yüz dendi.

Kim dedi?

Hans adında vefat eden bir tanıdığım.

Onun zamanından beri zam geldi, bugünkü fiyat iki bin beş yüz. Bu kadar paran var mı? Vara benzemiyor.

Bana iki gün mühlet tanı, ödeyeceğim, dedi Vico. Ödeyince nereye ev kuracağız?

Buraya.

Buraya mı?

Şu mürver ağacının yanına. Size aynı fiyata bir kapıyla pencere de veririm. Sadece köpeğin var sanmıştım, karın olduğunu bilmiyordum, karın varsa iş değişir.

Vico Jack'in istediği iki bin beş yüzü fotoğraf makinasını satarak ödedi. Makinayı bir çoraba sararak heybesinde

saklamıştı. Böylece hem sokaklarda çalınmaktan hem de çizilmekten korumuş oluyordu. Satmaya onunla birlikte gittim. Güz sonuydu.

Vico hava soğuk olduğunda ısınmak için belediye kütüphanesine sızan biri gibi görünüyordu. Hani okur yazar değildir de çöpten çıkardığı bir gözlüğü okumuş görünmek için takar, kütüphaneciler varsın biraz ısınsın diye dokunmazlar ona, o da oturduğu yerden ansiklopedi karıştıran liseli kızları dikizler. Ömrü boyunca binlerce kitap okumuştu ama sonunda böyle birine benzeyip çıkmıştı işte.

Dükkâna giriyoruz. Gözlükleri gözünde.

Bana bu Canon 42 için ne kadar ödeyebilirsiniz?

Pinli mi vidalı mı?

Pinli.

Yani eski. Bir bakayım.

Mükemmel durumda, diyor Vico makinayı verirken, 35-80'lik zoomu da var.

Faturası ya da garanti belgesi var mı?

Yapmayın allah aşkına, diyor Vico.

Bu noktada dükkân sahibi makinanın çalıntı olabileceğinden kuşkulanıyor. Bana bir bakış atınca bundan emin oluyor.

Nereden aldınız?

Roma'dan.

Roma'dan mı? Roma çok uzakta. Bu model artık eskidi, satmak çok zor olur. Korkarım alamam.

Evet, Roma'dan aldım.

Ama evrakınız yok?

Yok. Portre çekerken gözler kırmızı çıkmasın diye ikili flaş sistemi var.

Zaten kırmızı çıkmazlar ki!

Dükkâncı bizden nefret etmeye başlıyor. Vico'ya şöyle demek istiyor: Senin gözlerin kırmızı, üstelik flaş mlaş da yok, olacağı da yok, çık dükkânımdan dışarı. Bunu söylemeye hazırlanıyor.

Elinizde tuttuğunuz makinayla ne fotoğraflar çektim bilmek ister misiniz? diyor Vico kelebek sesiyle.

İlgilenmiyoruz, diyor satıcı.

Elinizdeki makina Mısır'da Gize piramitlerinin resmini çekti, Aphrodisias'taki Stadyum'un, Cezayir'deki üç bin beş yüz kişilik amfitiyatrolu Timgad Roma garnizonunun, Napoli'deki Chertosa di San Martini'nin, Naksos'taki Himerron kulesinin, Paestum'daki Hera tapınağının resimlerini...

Çok seyahat etmişsiniz ama ilgilenmiyoruz. Bu makina eski model.

Mükemmel durumda, zamanlaması da mükemmel, saniyenin 1500'de biri...

Müşterilerimiz artık otomatik makinaları tercih ediyor.

Bu Canon 42 ile Kuzey Avrupa'da resim çekmek niyetindeydim, mesela Helsinki'deki Merkez İstasyonu'nun, Utrecht'teki Rietveld-Schröder malikânesinin, Hessen Ar-

şidükü'nün yaptırdığı Darmstadt'taki bahçe şehrin... Bugün Canon 42 en az on bin eder ama acelem olduğu için size beşe bırakırım.

Neden aceleniz var? diye soruyor satıcı.

Çünkü bahar geldi, diye homurdanıyor Vico.

Satıcı fotoğraf makinasını omzuna asıyor, çekmeceyi açıp üç tane binlik çıkartıyor ve tezgâha koyuyor.

En fazla bu kadar verebilirim, siz bilirsiniz.

Vico parayı alıyor.

Başka şansım yoktu, diyor sokağa çıktığımızda bana.

Baron Jack neden insanın karısı varsa iş değişir dedi, şimdi anlıyorum. Pek az çift felaketle bir çift olarak yüzleşmeyi becerebiliyor. Ötekini görmek her şeyin daha da kötü görünmesine yol açıyor. Çiftlere az rastlanıyor, hele yaşlı çiftlere. Jack'in asker kafasında yaşlı bir çift neredeyse asalet anlamına geliyordu.

Bu sabah Jack traş olup saçını ıslatarak taramış.

Şehir merkezine gitmem lazım, diyor. Bir defalığına burada kalabilir misiniz? Burayı boş bırakamayız. Çok tehlikeli olur.

Seni kırmak istemem ama Vico'yla buluşmam gerekiyor.

O zaman Kral'ı burada bırak.

Tamam, kalsın.

Vica memnun olduğunda yalnızca ağzı değil, ensesi de

gülümser. Bir an için Jack'e baskın çıktığı için memnun oluyor. Boynundan anlıyorum bunu, bu keyif bir tür cömertliğe dönüşüyor.

Ceketini çok beğendim, diyor Jack'e.

Jack duymazlıktan geliyor; ceketlerinin fark edilmesini, ama onlara ilişkin yorum yapılmamasını tercih eder.

Onda toplantım var; eğer bana bir kahve yapacaksan çabuk ol.

Sütüm yok.

Gerekmez.

Söylemiştim size, Jack ceketlerini kendisi yapar. Kumaş gibi kesilip dikilmiş kâğıtlardan. Bu sabah giydiği ceket bir çiçek kataloğunun sayfalarından yapılmış. Jack ona bahçe çiçeği ceketim diyor. Haritalardan yaptığı bir ceketi de var. Ceketlerinin kesimleri çok güzel, düğmeleri spor ceketlerinki gibi pirinçten.

Belediye Meclisi'ne gitmem lazım, diyor, hoş olmayan şeyler duyuyorum.

Vica şeker var mı diye bakmak için dolabı açıyor. Jack kapının ağzında bekliyor, ceketinin çiçekleri pencereden süzülen ışıkta mor beyaz pembe.

Şeker kullanmıyorum.

Biz de, diyor Vica – yalan bu, böyle diyor çünkü şeker yok.

Ne olduğunu anlayıp onları uyaracağım, diyor Jack. Ensesi koç gibi.

Belediye Meclisi'ndekileri mi?

Geç bile kaldık sayılır, diyor Jack. Sonra Vica'yı rahatlatmak ve onu hangi tehlikelerden koruduğunu hatırlatmak için o eski tüfek gülümseyişiyle gülümsüyor.

Vica başına bir eşarp bağlıyor. Kent merkezine asla başı açık gitmez. İki eşarbı var: biri altın rengi diğeri siyah. Siyahı tercih ediyorum, daha güvenli.

Kral burada kalacak, diyor.

Kapı eşiğinden ikisinin Ardeatina Caddesi'ne doğru gidişlerini izliyorum. Adamın ceketi yüzünden, Vica çöplerin arasından çiçek açmış bir çalıyla yürüyormuş gibi görünüyor. Jack el yapımı ceketlerinden birini her giydiğinde –dört ceketi var ve bunları sadece pazar günleri ya da kente indiğinde giyer– barakasındaki aynada yandan kendisini süzüp fısıldar:

Zamanın birinde iyi bir kadın tanıdım.
Kadının birinde iyi vakit geçirdim.

Bu şaka her defasında sırtını dikleştirip eskisi gibi çavuş tavırları takınmasını sağlıyor.

Vica'nın bir şeye takılıp tökezlediğini, Jack'in kocaman elini dirseğinin altına koyup onu doğrulttuğunu görüyorum. Sonra Vica adamın koluna giriyor ve gözden kaybolana kadar bir çift gibi uzaklaşmalarını seyrediyorum.

Artık Saint Valéry korumam için tamamen bana ait. Dışarı çıkıp moloz dağının üzerine tırmanıyorum. Buradan bütün paltoyu gözleyebilirim. Kulübe'miz, Jack'in evi, Co-

rina'nın karavanı, Danny'nin konteyneri, Anna'nın beton kulübesi, Joachim'in çadırı, Saul'ün barakası, Alfonso'nun mekânı, Liberto'nun yeri...

Boş boş dururken, Ardeatina Caddesi'nden bu yana gelen iki adam dikkatimi çekiyor. Buralarda kimse dolaşmaya çıkmaz. Gezinti yeri değildir. Boş yere kimse gelmez buralara. Bir karar vermem lazım. Ben onlardan daha hızlıyım, çok daha hızlı. Arkalarına geçip oradan mı saldırsam, saldıran kazanır? Yoksa yollarının üzerine çıkıp orada mı karşılasam? İri ve gençler, hiç masum durmuyorlar. Her generalin zevkle ordusuna yazacağı tipler. Yolu seçiyorum, tam paltonun düğmelerini ilikleyeceği yeri.

Avantajım iki kişi olmaları. Beni gördüler. Cephede kalmalıyım. Ayrılırlarsa kaybederim. Bir tanesi taş toplamaya başladı. Yavaş yavaş, ağırlığımı vermeden önce zemini yoklarcasına her adımda durarak yürüyorum. Adam ilk taşı atıyor. Iskalıyor.

Bir kişiden fazla olduklarında adamların kafası karışır. Benim beklentim bu. Şimdi ikisinin de kaçma olasılığını hatırlayacakları kadar yaklaştım onlara. Yürümeyi bıraktılar. Adam beceriksizce bir taş daha atıyor, taş başımı sıyırıyor. Hırlamalarımı duyuyor, gözlerimi izliyorlar.

Taşlarından birini ver, diyor ikinci adam, haklayayım köpeği! Ve umduğum gibi bir an için bakışıyorlar.

Bir an, köpeğin şaşırtma şansını elde etmesi için yeterli bir zamandır. Kuşun –daha kuyruğu pencere pervazından ayrılmadan– göğe yükseldiğini bildiği an kadar uzundur. O kısacık anda, gözleri birbirlerine çevrildiğinde, elinde taş

olan adamın üzerine atlıyorum, bütün ağırlığımı göğsüne veriyorum. Sırtüstü düşüyor.

Bu noktada akıllıyım. Onlara kaçma fırsatı tanımak için geri çekiliyorum. İki adam da patikadan ters yönlere doğru kaçıyorlar. General istilayı iptal etti. Geri çekilmemiş olsaydım, muhtemelen beni öldürürlerdi. Köpekler zamanlama yapmayı süreç içinde öğrenirler.

Paltonun etrafından koşarak geçip Boeing'i ziyaret ediyorum. Sonra Marcello'nun güneşlenme yerine varıyorum. Yatıp gözlerimi kapatıyorum. Uyumuyorum. Gelen olursa duyarım. Bir kumsal görüyorum. Benden başka giden yok oraya. Kumsalım Saint Valéry'den güneydoğuya doğru dört kilometre uzakta, denize kavuşan bir nehrin kıyısında. Nehrin üzerinde Roma kemerli üç köprü var. Artık üzerlerinden araba geçmiyor. İkisi neredeyse yıkık durumda, üçüncüde otlar bitmiş. Neden birbirlerine o kadar yakın yapılmışlar bilmiyorum. O noktada nehir, üç yüzük takmış bir parmağa benziyor. Suyun üzerinde deniz kırlangıçları, karabataklar ve martılar uçuyor. Kemerin tepesinde, köprünün taşlarını kaplayan otun üzerinde koştuğumda, her şeyin aşağı doğru benden uzağa, ta dalgalara kadar uzaklaşmasından çok hoşlanıyorum. Haz da çoğu zaman böyle tatlı bir eğim değil midir? Hemen her tür haz?

Deniz her zamankinden daha geriye çekilmiş; yosun ormanının kıyısına varıyorum. Yosun eğreltiotu kadar yeşil; altıysa koyu renk, soluk ten ve parlak diş kokan nemli bir koyuluk.

Yosunların altında bir istiridye şu anda kapandı. Sesini

duydum. Taşın altında, inek memesi biçiminde sarı mercanlar var, içlerinden süt yerine gri bir sıvı damlıyor. Zostera otlarını yarıyorum, kulaklarıma değiyorlar. Kıyıdaki en yeşil ve günahkâr şey zostera otu, doğum kokuyor.

Zostera otunun öte tarafında arkadaşım gezgin yengeci buluyorum. Adım Torgny, demişti bana. Evinde buluyorum onu. Tor, diyorum ona. Bir deniz salyangozu kabuğunda yaşıyor. Evde oturuyor çünkü arka tarafında kıskacı olmadığından gerisi savunmasız. Salyangoz kabuğu olmasa bir saat bile canlı kalamaz. Pezevengin teki ona bulaştığında kabuğun içinde tamamen kaybolup girişi sağ kıskacıyla koruyor. Sağ kıskacı soldakinden büyük olduğundan onu kapı olarak kullanıyor. Mavi sarı gevşek saçları olan anemonlarla birlikte yaşıyor. Kabuğun dışına tutunmuş durumda anemonlar.

Ne var ne yok? diye soruyor.

Hiiç, diyorum.

Birlikte yaşamak hepsinin işine geliyor. Anemonlar kendi başlarına yer değiştiremedikleri için, Torgny onları taşıyor. Güçlü kıvrık ön bacaklarıyla yürüyerek kabuğu hareket ettiriyor, anemonlar da böylece besin buluyorlar. Her gece yemeğe çıkıyorlar. Buna karşılık onlar da Tor'u koruyorlar çünkü zehirli akıntıları saldırıları –özellikle ahtapotlarınkini– savuşturuyor.

Dertler hiç tek tek gelmez ki, diyor Tor. Taşınmam gerekiyor. Kabuk artık küçüldü. Çok daha büyük yeni bir deniz salyangozu buldum. Taşınır taşınmaz bu kabuğu başımdan atacağım. Özellikle göğüs kısmı inanılmaz dar. Mese-

le, her zamanki gibi anemonlar. Eski evden ayrılmak istemiyorlar. Şunlarla bir konuşsana, Kral.

Şekerim, diyorum en genç anemona, ilk sen gelirsen yeni kabuktaki en iyi yeri sen kapmış olursun.

Başını çevirip duymazdan geliyor.

Ev sahibi o, diye hırlıyorum, duyuyor musunuz beni? Ev sahibi o, ve hepinizi evden atıyor, hadi, yallah!

Sarı mavi örgülerini salıp sağır taklidi yapıyorlar.

Haydi hep birlikte karanlıkta dua edelim, diyor Torngy, bir veda duası edelim; sonra hepinizi yeni evimize, kurtuluşumuza taşıyacağım sırtımda.

Şıllıklar vantuzlarını iyice sıkıp eski kabuğa daha da sıkı sarılıyorlar.

Tam diplerine kadar sokulup çok hafif bir sesle soruyorum: Bir bir, tek başınıza ölmek mi istiyorsunuz? Ha, bunu mu istiyorsunuz?

Bu işe yarıyor. Bir bir duruluyorlar. Dokunaçlarını geri çekip gül goncası gibi yuvarlanıyorlar. Sonra gezgin yengecin kendilerini bir bir, bir süre için, yeniden taşınmaları gerekene kadar yaşayacakları yeni eve taşımasına izin veriyorlar.

Bak Kral! diyor Tor onlara katılmazdan önce. Bak!

Geniş omuzlarını geriyor, omuzları Jack'inkiler gibi, ve üzerindeki kabuk parçalanıp denizin dibini boyluyor. İçi kireçimsi beyaz, dışı tilki renginde.

Çabuk içeri gir Tor, diyorum ona.

Aynı anda yuvarlanan bir sürü küçük taşın çıkarttığına benzer bir ses duyuyorum ve gözlerimden birini açıyorum. Jack Lavabo'nun oradan geri geliyor. Ayağa kalkıyorum, uzakta olduğu halde ceketinin yırtılmış olduğunu fark ediyorum. Kötüye işaret.

3

13:30

Durgun su dolu bir gölcükten oluşan Lavabo'nun etrafından geçiyorum. Birkaç gün önce burada bir kurbağa buldum, muzaffer, cesaretle şişmiş bir kurbağa, son dakikada bir sıçrayışta suya atladı. Yeşilden ziyade beyazdı, çünkü kışın kurbağalar beyazlaşır.

Bölgeyi geçiyorum, bir moloz yığınını tırmanarak aşıp koşmaya başlıyorum. Gökteki güneş, Vico'nun köpeği yakalasın diye fırlattığı bir taşa benziyor. Tuhaf konuşuyorum, çünkü kim olduğumdan emin değilim. Birçok şey elbirliği yapıp bir ismi yok edebilir. İsim ölür, çekilen acı bile artık o isme ait olmaz. Şehir merkezindeki Sirk'e yöneliyorum.

Güneşin altında canımı dişime takarak hızlanıyorum, yolu geçerken koşuyorum. Eskiden insanlar sokakta tek başına koşan bir köpek görünce ürkerlerdi. Hırsızlık gelirdi akıllarına. Bugün koşan bir köpeğin verdiği azıcık ürküntü, arabaların ve dükkân kapılarının ve dikenli telli malikânelerin kimse dokunmadığı zaman bile çalıp duran

alarmlarının verdiği ürküntünün yanında rahatlatıcı kalıyor. Bugün her şey kaybolup gidiyor ama ortalıkta hırsız görünmüyor, çünkü hırsızlar ülkeleraşırı çalışıyor. Bu yüzden bir köpeğin yarattığı azıcık ürküntü neredeyse güven verici. Ardeatina Caddesi'ndeki insanlar kaşlarını kaldırarak, burunlarını kırıştırarak ve açık ağızlarında bir gülümseme belirtisiyle bakıyorlar bana.

Yaşlı bir adam, yürürken birkaç yüz metrede bir yorulduğunda oturabilsin diye, katlanır bir sandalye taşıyor yanında.

Kentteki birçok duvara sprey boyayla Köpek resimleri yapılmış. Yeşil takım elbiseli bir gergedanın, cüppesiz bir Özgürlük'ün, HOŞ ZAMAN yazan sekiz harfin yanından geçiyorum koşarken. Sprey boyayla yazıldığında her şey bir aşk ismi oluyor. İnek ciğeri kadar kırmızı ve kocaman bir çift dudak. RİSK sözcüğünü yazmak üzere çiftleşmiş dört harf.

Dizel kamyonlar geçiyor. Çocuğunu sırtında taşıyan bir anne, alışveriş torbasını daha az yorgun olan eline geçiriyor.

Paten kayan üç çocuk yarışarak geçiyor. Onlara katılmak için yolumu değiştirip ortalarına giriyorum. İki kız bir oğlan.

Tanrım, hiç bitmesin! diyor bakışları, dans ediyorlar bu bakışla, yavaşça, hızları tarafından engellenerek, tıpkı geminin üzerindeki rüzgârın hapsettiği martılar gibi. Bacaklarını seyrediyorum. Bacaklarına, kıvrılan bileklerine ve hız veren dizlerine eşlik ediyorum.

Oğlanın bacakları kızlarınkine benzemiyor! Erkeğin bacağı yere konmak içindir, varışın şokunu emmek içindir. Birlikte vardık, der erkeğin bacakları, ikimiz birlikte vardık.

Kızların bacakları gitmek içindir. Sonsuza dek gitmek. Tam gidecektik ki sen geldin, nereye gidelim şimdi?

İnsanlar dans etmek için yaratılmışlardır. Yaratılmışlardı. Yalnızca dans ettikleri zaman ellerinden gelen her şey, tüm yetileri ve incelikleri, tüm numaraları, aldatmacaları ve korkunç dürüstlükleri bir yeteneğe, saf yeteneğe dönüşür. Tango başlar.

Otobüsün biri korna çalıyor, şoför küfredip parmağını sallıyor, biz de daireler çizebileceğimiz bir yere sıçrıyoruz, güvercinler var burada. Ben paten kayan dansçıların etrafında koşuşturuyorum, güvercinler havaya uçuyor.

Hey, oğlum! diye bağırıyor kızlardan biri, bir bacağı havada, öteki öne doğru kayarken kıvrılmış, açsın değil mi?

Zayıf bir köpek!

Adın ne senin, adını söylesene!

Hiç olmazsa tasması var.

Okuyabiliyor musun?

Dikkatli ol. Korkutma onu, saldırgan olabilir.

Sence kime ait?

Belki hamburgerimin kalanını ister. Hey, oğlum!

Sırt çantasından karton kutuyu çıkartıyor, kapağını açıyor ve yarım hamburgeri önüme koyuyor. Eğildiğinde pateninin topuğu yerden kalktığı için bilekleri titriyor. Hamburgeri kapıp kaçıyorum.

Artık gülmüyorlar. Kolları sarkıyor, elleri birbirlerine dokunmuyor. Kader duyguları yok olmuş.

Koşmayı bırakıyorum. Başım yukarda, sırtım düz yürüyorum, nereye gittiğimi gayet iyi bildiğimi ve orada beklendiğimi göstermek istercesine. Yoksa bu bölgede sokak köpeği diye toplanırsınız.

Uzun süredir birbirini görmemiş iki kadın rastlantıyla sokağın köşesinde karşılaşmışlar. Vica'dan bile yaşlılar. Birbirlerine sarılmak istiyorlar, bunu görüyorum, ama sırtları o kadar tutuk ki öne doğru eğilemiyorlar. Bu yüzden ikisi de bitişip gövdelerine destek olana kadar dizlerini kırıyorlar ve boyunlarını uzatıp yanaktan öpüşüyorlar.

Vica Sirk'e her gidişinde zamanı varsa yolda mutlaka Santa Maria Kilisesi'ne uğrar. Vico asla kiliseye gitmez. Konuşacak bir şey bulmalarını sağlayan küçük bir farktır bu aralarında. Gelecek olmadığında pek konuşacak şey de kalmaz, onun için konu çıkması sevindiricidir.

Santa Maria'ya mı gittin? diye sorar Vico.

Elbette, der Vica.

Dua ettin, ha?

Tabii. Senin için, Kral için, kendim için dua ettim, hepimiz için dua ettim. Hem orası çok sessiz. İstersen biraz kestirebilirsin.

Dua edenler kumrular kadar çok uğultu çıkartır, der Vico.

Üstelik sıcak da, der Vica.

Sirk'teydiler, ucuzcu bir ayakkabı dükkânının depo kapısının içine yerleşmişlerdi. Kıştı, kestane satıyorlardı. Vico bir TOTAL yağ tenekesini mangala dönüştürmüştü, alışveriş arabasında taşıyorlardı.

Kebap yapılan kestane yanmış odun ve iyi et kokar. Sabahçı ayyaşlar bile kokusunu sokağın ta öte tarafından alabilir, müşterileri çekmek için bağırmak gerekmez. Vico bağırmaktansa açlıktan ölmeyi tercih eder. Kestane satarken iştah açıcı koku onun yerine seslenir müşterilere. Vica ise bağırır.

Yanmasın diye kestaneleri çevirmek için Vica ceketinin cebinde taşıdığı eski bir çay kaşığını kullanır. Vico parmaklarıyla çevirir. Bu nedenle parmakları kavrulmuştur, karidesler gibi pürüzlüdür ama kaygan değil. Sıcak ve kurudurlar, derileri kek kalıbının içine konan kâğıda benzer.

İstasyonlarda, kütüphanelerde, trenlerde ve merdiven altlarında uyurum Vica, ama asla kilisede uyumam.

Ben de uyumuyorum ki orada.

Orada uyuyabilirsin demiştin, ama uyumam.

Oldular artık, diyor Vica kestaneleri kastederek, kese kâğıdına koyabilirsin.

Kestaneleri kızartmadan önce kesmek gerekir yoksa patlarlar. Baştan aşağı bıçakla atılan bir çizik. Sonra ateşin

üzerinde bu çizik sayesinde iliklenmemiş bir palto gibi açılır sırtları. Sıcak etleri yer yer unlumsu, yer yer kırışık ortaya çıkıp yiyin beni diye bağırır.

Kaldırımın bir tarafındaki ızgarayla öte tarafındaki güvenlik kameralı bina girişlerinden sakınarak temkinli temkinli yürürken, Vica'nın yolun karşısındaki Santa Maria Kilisesi'ne bakıyorum. Kilisenin sütunları, kulenin çenesini dayadığı bir elin parmaklarına benziyor. Kulakların ve başın ardında, rüzgârla bulutlar sürükleniyor batıdan. Kulenin çehresinde bir hayret ifadesi var. Ağzı kocaman açılmış. Santa Maria Kilisesi'ni seyrederken gittiğim yere dikkat etmiyorum. Bunu fark ettiğimde artık çok geç.

Ne boktan şeysin sen! diye hırlıyor köpek.

Ya sen, domuzlara hizmet eden Rottweiler! diye yanıtlıyorum belaya çattığımı görünce.

Kulaklarından biri ısırılmış, ötekine de aynı şey yapılsın ister misin? diye tehdit ediyor beni.

Bak hele, seni boz köpek, köpek azığı için domuzlara çalışan köpek, eldiven dişlerden nasıl sıyrılıyor izle hele! İzle bak, köpek!

Tasmasının kayışı kısa olduğu için bana dokunamıyor. Ama aynı zamanda sahibinin ajanı o. Sahibi bir kemerle meşin tabanca kılıfı takmış, parmakları kalın kalın. Vişne rengi üniformalı üç adamın valizlerle uğraştığı bir otel girişine yanaşmış bir taksiden çıkan fıstığı dikizliyor şu anda. Kılım bile kıpırdamamalı yoksa Rottweiler fark eder. Onu derhal öylesine etkilemeliyim ki sahibine herhangi

bir mesaj iletmesin. Yoksa toplama kampını boylarım. Arkam kuvvetli olduğu için, sayısız bağlantım, hesapsız prestijim olduğu için hiç korkum olmadığını ona göstermeliyim. Bu cesaret nereden gelecek? Yerden, ayaklarımdan yükselerek.

Dişlerden sıyrılan eldiveni izle, diyorum, izle hele. Benden hesap sorulmaz.

Rottweiler tembelleşmeye başladığına göre ikna oldu demek. Alnı düzeliyor ve gözleri süzülüyor, sahibiyse fıstığın kalça hareketlerini hayran hayran seyretmekle meşgul. Yüreğim kaburgalarımda atarak yürüyüp geçiyorum.

Kestaneleri yarabilmek için iyi bir bıçak gerekir, sağlam, keskin ve orta boy olacak. Kestane sol elde başparmakla işaret parmağı arasında, sağ elde tutulan bıçakla tek bir kesik atılacak.

Çocuk için zenginlik nedir bilir misin? diye sordu Vico kendini iyi hissettiği bir gün bana. Çocukken zenginlik pantolonunun bir cebinde çakı ötekinde el feneri taşımaktır.

Hayır, dedi Vica, çocukken zenginlik içinde telefon numaraları olan deri kaplı küçük kırmızı bir defterdir.

Birkaç gün sonra, kestane mangalının yanında yatarken, kulaklarımın arasına bir şey geldi: Dünya kötü, demek ki Tanrı olmalı. Ne dersin, diye sordum Vico'ya.

Çoğu kişi, dedi hemen, tam tersi bir sonuç çıkartırdı.

Bunu derken birkaç sıcak kestaneyi Vica'nın eski renkli dergilerden yaptığı kesekâğıdına attı.

Ormanı düşünüyorum ben, dedim.

Hep ormandan bahsedersin zaten, dedi.

Hayır, mevsimine bağlı.

Sıla hasreti. *Mal du pays*. Nostalji, dedi.

Ormanda günışığını görüp de güzel olduğunu teslim etmemek mümkün değildir, dedim dosdoğru sırtını depo kapısına dayamış kaldırımda oturan Vica'ya bakarak. Dünya çok güzel yapılmıştır, her bir yaprağına kadar. Yalnızca insanoğlu aşağılıktır.

Doğru, dedi Vica, yalnızca insanoğlu.

En aşağılıklardan bazıları insankızıdır, dedi Vico.

Kadınlar mürver ağacı kadar güzeldir, dedim.

Kral, ağzından çıkanı kulağın duymuyor!

Tanrı'dan bahsediyorum. İkinci kesekâğıdı da şimdi kestaneyle dolmuştu ve Vico soğutmak için parmaklarını sallıyordu. Tanrı'dan bahsediyorum. Eğer insanların dünyası aşağılıksa ve geri kalan her şey bu kadar güzel yapılmışsa, kötülük için bir güç olması gerekir. Başka türlü bir anlam çıkmıyor.

Cehalet ve aptallık, dedi Vico, mangala yerleştirmek için bir miktar daha kestane çizerken.

Kötülük yapan cahiller değildir, dedi Vica, akıllı olanlardır.

Eğer kötülük için bir güç varsa, iyilik için de bir güç olmalıdır, değil mi? O da Tanrı demek işte.

Allahaşkına şuna bir kestane at!

Eğer her şey orman kadar güzel olsaydı, Tanrı'ya asla inanmazdım, dedim onlara. İnanmamı sağlayan bokluklar.

İkisi de yanıtlamadı. Bir süre sonra söyleyecek bir şey kalmaz.

Vico'nun bıçağının sapı koç boynuzundan yapılma. Kapalıyken boyu bir elin genişliğini anca geçer. Açmak için çekip silkeliyorsunuz. Kapatmak için, bıçağın sırtındaki omurgaya basıyorsunuz. Çelik bıçağın silueti tango yapan bir kadına benziyor.

Arka sokaklardaki kestirmeden gidiyorum, yalnızken burası benim için daha güvenli. Buraya ait görünüyorum. Ama bu sokaklarda uyumak tehlikeli olur. Geceleyin burada yaşayan insanlar evlerine döndüklerinde sokağın kendi koridorları olduğuna, burada canları ne isterse derhal yapabileceklerine inanırlar. Bu dar sokaklar mahşer gecesi gibidir – kaybedecek zaman yoktur burada. Fahişeler küçük odalarında hızla iş bitirirler, pezevenkler silahlıdır. Şu anda, durgun akşamüstü sıcağında duyulan tek ses bir tenis topununki.

Çocuğun biri topu ucuz balık lokantasının bulunduğu meydandaki kör bir duvara atıyor. Lokanta şu anda kapalı. Çocuk kendisine fazlasıyla uzun gelen bir süredir topu duvara atıp tutuyor. Artık onu şaşırtacak bir şey kalmamış, topun ve duvarın özelliklerini tamamen öğrenmiş, topla duvar da onun kadar isteksiz.

Azıcık değişiklik olsun diye –ki değişiklik yaratmak siz çenebazların sandığından çok daha zordur– topu geri gelirken son anda, lekeler, kâğıt parçaları, köpek bokları ve

balık kılçıklarıyla dolu kaldırım taşlarına değmezden az önce tutmaya karar veriyor. Topun gelişini izliyor, bekliyor, herhangi bir şeyi değiştirmeyi böylesine zor kılan o ezici güçle kapıştığı anın tadını çıkartıyor ve sonra yere değmesine kılpayı kala eğilip topu yakalıyor. Bir sonraki sefer top biraz daha sert geliyor ve zevkle geciktirilen bir bekleyişten sonra tek yapması gereken dizlerini kırıp topuklarıyla topu kıstırmak oluyor.

Üçüncü defasında yanlış zamanlama yapıyor ve top yere çarpıyor. Hiçbir şey yapmadan duruyor çocuk, tıpkı önceki gibi ama çok daha uzun bekliyor. Gözlerini dikip duvara bakıyor, duvar da boş bir bira kutusuna çarpıp durancaya kadar yuvarlanan topu seyrediyor. Top gözlerini çocuğa dikiyor, oğlan karnını kaşıyıp beklemeyi sürdürüyor. Üç kedi balık lokantasının yanında aç açına yayılmış uyuyor.

Sonunda oğlan gidip vazifeşinas bir edayla topu yerden alıyor ve duvarın karşısındaki pozisyonuna dönüyor. Yeniden başlayacak. Başka ne yapabilir ki?

Bu noktada beni görmesini sağlıyorum. Gözleri biraz açılıyor. Hey! diyor.

Ağzımı açıyorum.

Oynamak ister misin?

Topu yerde sektiriyor; topa doğru atlıyorum ama yakalamıyorum. Niye yakalayayım?

Hadi oynayalım, diyor. Şöyle oynayacağız: Ben topu duvara atacağım, duvar topu geri yolladığında benden önce yakalamalısın, yoksa ben kazanırım.

Ya yakalarsam?

Sen yakalarsan daha zor bir şey deneriz, tamam mı?

Ne gibi?

İlk kez gülümsüyor.

Topu atıyor, peşinden koşmuyorum. Topu sektikten sonra bana doğru gelecek şekilde atıyor, bu kez kolayca yakalıyorum.

Hadi devam, diyorum ona.

Bu kez topu duvarın bir başka duvarla birleştiği bir açıya atıyor, top sekiyor. Bunu daha önce görmemiştim, o ise görmüştü, bu nedenle o yakalamak için doğru noktada duruyor, ben durmuyorum. Dediğim gibi, bir şeyi değiştirmek çenebazların sandığından daha zordur.

Numarayı tekrarlıyor, bu kez ben de doğru yerdeyim, topa atladığımızda yarı yolda çarpışıyoruz ve ikimiz de topu kaçırıyoruz. Üzerime düşüyor, yere serilip gülmeye başlıyoruz.

Ayağa kalkıyorum, gidip topu alıyorum.

Ver! diye bağırıyor.

Topu alıp kaçıyorum, kovalıyor. Aniden ona dönüp duruyorum ve topu bırakıyorum, ağzım açık.

Sanırım bir oyun başlatabiliriz. Dört kişiyiz, dört kişiyle oyun oynanabilir. Oğlan, top, duvar ve bendeniz.

Akşamüstüne karşı dördümüz.

Çocuk topu sertçe taa yukarı fırlatıyor. Duvarda pencere olsaydı ikinci kata kadar çıkardı. Aşağılarda Köpek sa-

natı var. Çocuktan büyük harfler, Torgny'nin anemonları gibi kırmızı beyaz devasa goncalar şeklinde birleşiyor. Ancak bir köpek bu harfleri kolayca okuyabilir. Köpek harfleri şöyle diyor: KAÇMA.

Top duvarın köşesine çarpınca duvar onu hızla döndürerek sağıma doğru gönderiyor; bunu tahmin ettiğim için doğru yerdeyim. Sıçrayıp yakalıyorum, dengemi toplamak için duruyorum ve topu yumuşak bir hareketle oğlanın ayağının dibine atıyorum.

Hadi devam, diyoruz dördümüz birden.

Oğlan topu gene atıyor ve ben gene yakalıyorum. Tekrar tekrar.

Her defasında farklı oluyor, her defasında top, duvarın açısı, çocuk ve ben aynı ama farklı bir oyun oynuyoruz, her defasında dördümüz de hızlanıyoruz, bir önceki bir sonrakine nereye gideceğini söylüyor.

Hız, koca avcunun içine alıp yüzdüğümüzde denizin yaptığı gibi yükseltiyor bizi; sonunda ayağımız yerden kesiliyor.

Hızlandıkça hızlanıyoruz, top parıldıyor, çocuk çığlıklar atıyor, duvardaki açı günışığında göz kırpıyor ve ben her şeyi unutana kadar topu kapıyorum ağzımla. Bir şeyi değiştirmeyi başardığımız zaman, siz çenebazların sandığından çok daha hızlı değişir. Kediler kaçtı. Hız hepimizi eğip büküyor.

Duvarın en altındaki bazı Köpek harfleri şunu yazıyor:

DÜNYANIN SONU. Çocuk topu çok aşağıya atınca top DÜNYA sözcüğünün D'sine çarpıyor. Duvarın açısı topu toparlayamıyor, ben de ulaşamıyorum.

Eninde sonunda oyun bozulmak zorundaydı çünkü nefes nefese kaldık, nefessiz kaldık. Top uyumak üzere meydanın öteki köşesine yuvarlanıyor. Duvarın açısı günışığında eriyor. Oğlanla ben gülen ağızlarımızı birbirimizin omzuna gömüyoruz, kulaklarımız birbirine değiyor.

Oğlan nefesini topluyor.

Ah, ne gündü! diyor, gözleri iri iri açılmış, burnundan akan azıcık sümük gülümseyen ağzını parlatmış. Onu yalıyorum.

Söylediği sözler, bu sabah Saint Valéry'ye döndüğünde Jack'in söylediklerinin tıpatıp aynısı.

Ah, ne gündü! demişti Jack.

Ceketi, sanki biri dışarı atmak için yakasının arkasından tutup savurmuş gibi yırtılmıştı; sol kolu, sanki onu kovmaya çalışan adama yumruk atmak üzere dönmüşçesine dirsekten manşete kadar kopmuştu. Ne olduğunu sormamıştım ona.

Aceleyle geri dönmüş olmalıydı çünkü üstünden ter boşanıyordu, terinin tuzu gözlerini yaşartıyordu.

Gidiyor musun Kral? diye sordu bana.

Başımla evet dedim. Suratını asıp başını biraz omuzlarına gömdü. Dinle, dedi, kentte bizimkilerden birini görür-

sen –Corina hariç herhangi birini– derhal geri dönmelerini söyle onlara. Acele etsinler.

Kötü bir şey mi oldu?

Çok soru soruyorsun.

Huyum kurusun!

Şaka yapılacak gün değil, Kral.

Başını kaldırıp Ardeatina'nın üzerinden şehre doğru baktı. Birbirini saklayan şeyler. Göğe değen büro kuleleri. Görünmez denizin üzerine uzanmış gökyüzü. Işığı yansıtan bir pencere. Dönen bir vinç. Kulaklarımızdaki Uluma. Bir şey arar gibiydi. Bu şekilde zaman kazanan insanlar vardır, kazandıkları zaman içinde güçlenir, âdet edindikleri yalnızlıklarıyla metanetlerini hatırlayıp yeniden kuvvet bulurlar. Böyle insanların tepkileri yavaştır ve onlara güvenebilirsiniz.

Onlara düşünmeleri için zaman tanıdım ama bu iş daha bitmedi, hayır efendim, bitmedi. Bizimkilerden birini görürsen hemen geri getir, e mi canım.

Jack ciddi ciddi mekânına doğru yürüdü.

Meydandaki çocuk benimle gelmek istedi ama ona hayır dedim, burada kalmalısın. Nerede oturduğunu sordum.

Kimse bizim kadar hızlanamaz! diye bağırdı.

Böylece yanından ayrılıp geçitten Aventin bölgesine doğru süzüldüm; burada dört katlı balkonlu bir bina var, balkonların sütunları giysileri olmayan taştan oyma kadınlar.

Bu kadınlar, demişti Vico, tenhada tadını çıkarttığı şeyleri kamusal sanatta sergilemekten hoşlanan, güvenli bir uygarlığın işaretiydi.

Sen rehber olmalıymışsın, diye terslenmişti Vica.

Üst katın köşesindeki, göğüsleri kuş pisliğinin kireçli beyazıyla kaplanmış oyma kadın sağ eliyle beton bir duvarı gösteriyor. Gösterdiği yere bakın. Köpek harfleri şöyle diyor: ÇILGIN VE DELİ. Sağa dönünce sefil mavi bir elin bulunduğu bir çıkmaz sokağa varacaksınız. Çıkmaz sokağın sonunda, tren istasyonunun üst geçidine çıkan merdivenler bulunuyor.

Merdivenlerin altında çoğu sabah Achilles vardır. Sürekli hır çıkardığı ve üzerinde şişeler kırıldığı için genellikle yara bere içindedir. Vahşi bir kurbandır o. Buralarda onlardan çok var. Vahşi muzafferleri tanımak daha zordur çünkü zaferleri vahşetlerini saklar. Yenilenlerin vahşiliği ise normaldir. Çoğu sabah yüzünde kan olur Achilles'in.

Uyumak için metal merdivenlerin altına uzandığında, dişi köpeği tuhaf bir pozisyon alır. Arka ayaklarını kaldırıma koyar. Geri kalan kısmıyla Savaşçı Achilles'in üzerine yayılır. Her gece. Böylece ağırlığıyla zavallı düzücüyü kuşatır ki adam tek bir şey hatırlayıp başka her şeyi unutsun.

Randevu istiyorum
tutamak noktasından
Bilekleri yarı kırık
ellerden asılmak

Yıllarca uzakta temiz tırnaklar
ve temiz yaka
Kayma şimdi
kayma ilmik
Hızlansın diye
küçük bir tekme
gitti

Treptower Parkı'nı geçiyorum. Solumda mezar kokan kırmızı tuğlalarıyla eski kent duvarı var. Burada, toprağın altında, her yerde ölüler yatıyor. Ağaçlarda ilk yapraklar sürgün vermiş, milyonlarca yaprak, çocukların konuşmayı öğrenmeden önce çıkarttıkları sesler gibi cıvıltılı ve soluklar. Bir manolya ağacı çiçeğe durmuş, etrafındaki otlara taç yaprakları düşmüş. Minik *soutiens-gorge*[4] çıkıntıları gibi.

Kapa çeneni! diye tıslıyor Vica.

Ağaca işiyorum, işerken de banka oturmuş cep telefonuyla konuşan bir adamı izliyorum. Jack'inki kadar iyi kesimli bir ceketi var, ama bol beyaz çizgili iyi cins bir koton ceket bu. İçindeki beyaz çizgiler cekete kromlu bir ışıltı veriyor. Telefonu siyah.

İtibar satın alıyorum, diyor, önemli olan bu, dönüşler başladı bile, tabii, elbette...

Alberto'nun tutunamayan şarkılarından biri manolya üzerine. Bir kış şarkısı, diye açıklıyor Alberto, metro sıcak, yolcuların ayakkabıları ıslak, öyle bir mevsim ki adam metrodan çıkmadan yedi gün yedi gece geçirse bir daha hiç çıkmaz, onu dışarı taşımaları gerekir.

Çok geç artık, diyor krom ceketli adam telefona, teklifi kabul ettiler. Hayır, Duke, yapamazsın. Öyle yaparsan beni yalancı çıkartmış olursun, hayır, yapamazsın.

Gözleri video oyunu oynayan birininki gibi küçücük bakışlar fırlatıyor etrafa.

Evet, ben de öyle diyorum, beni yalancı çıkartırsın. Bu şartlar altında çalışmam.

Kenarları menekşe rengi ilk papatyalar çimenin üzerinde açmaya başlamış.

Dinle, seni uyarıyorum, diyor adam. Seni şu anda, bu çarşamba sabahı uyarıyorum, eğer yarına kadar, perşembeye kadar onay almazsam sokağın öteki tarafına geçerim, yanımda da ne olur sen de benim kadar iyi biliyorsun!

Boğazı kasılıyor, yutkunmak zorunda kalınca pembe kulakları oynuyor.

Sana perşembe akşamına kadar vakit veriyorum, perşembe akşamına kadar onay almazsam sokağın karşısına geçiyorum, anladın mı?

Telefonu kapatıp manşetlerini çekiştiriyor. Sonra yakasını düzeltiyor. Çenesi hâlâ bir oğlanınki gibi dışarı çıkık duruyor; blöfü görülmezse başına ne geleceğini bilmiyor. Kazandığı sürece oğlan çocuğu kalacak.

İçine su kaçmış gibi telefonunu sallıyor, sonra başka bir numara çeviriyor. Beklediğinden de hızlı tatlım, diyor, çok daha hızlı ulaşacağım oraya.

Sesinden bir kadınla konuştuğunu anlıyorum. Şimdi

dinliyor, dinlerken de cebinden bir hesap makinası çıkartıp tuşlarına dokunuyor. Başını kaldırıyor.

Defol! diye bağırıp bana taş atarmış gibi yapıyor. Defol!

Onu görmezden geliyorum. Parktaki toprak, içinde elli yıldır yaşanmamış bir ev gibi terk edilmişlik kokuyor.

Bir süre önce göz ucuyla, flört etmek isteyen bir sincabı fark ettim. Nerelisin, denizci? diye soracak. Ama toprak terk edilmişlik kokuyor, çok fazla ölü buradan yola çıktı, yüzyıllarca önce asla geri dönme niyeti taşımaksızın yola çıktı, bu nedenle yoklukları giderek keskinleşiyor. Her geçen gün geri dönmeyecekleri, temelli gitmiş oldukları daha da açıklık kazanıyor.

Krom ceketli adam bir numara daha çeviriyor. Bu akşamki Londra uçağında yer ayırtın bana, diyor.

Yaklaşıp korkutuyorum onu. Niyetim de buydu zaten. Oyunun bütün kurallarını biliyor ve her şeyi ayarlamış durumda. Ama benim ısırıklarım oyuna dahil değil, adamın içindeki oğlan dişlerime takmış durumda. Hırladığımda gözlerini dişlerimden alamıyor.

Gözlerini izliyorum. Kaçmak için patikaya doğru koşacakmış gibi duruyor, bu nedenle paçasına dalıyorum. Sıçrayıp bankın üzerine çıkıyor, gözleri bomboş. Oracıkta kalsın diye yola yerleşiyorum. Karar veremeden bankın üzerinde duruyor.

Cici köpek, diyor, sen cici köpeksin değil mi?

Dikilmiş kulaklarım sağırmış gibi davranıyorum.

Nerede yaşıyorsun? diye soruyor tatlı tatlı. Evin var mı?

Hırlıyorum.

Artık dost olacağız, değil mi?

Konuşabildiğimi bilmiyor, oysa bu durumda ona bir yanıt vermemi çok isterdi.

Hiç ses çıkartmıyorum.

Biliyor musun, diyor çocukla konuşurcasına ağır ağır, bugün yapmam gereken bir sürü iş var.

Şanslısın! diye yanıtlıyorum onu aniden.

Öyle şaşırıyor, öyle dehşete düşüyor ki cep telefonunu ceketinin cebine kaydırıp elleri apışında kalakalıyor.

Aman Tanrım! diye fısıldıyor.

Gözümün ucuyla sincabın yaklaştığını görüyorum. Bir dakika kadar daha adama bakmayı sürdürüyorum, sonra, ölüler gibi, ben de gidiyorum.

Dönüp baktığımda onu patikada görüyorum, eliyle pantolonunu silkeliyor.

Bana kahvaltı ısmarlayacak mısın? diye soruyor sincap. Bugün kahvaltı etmedim.

Aziz Agostino Kilisesi'nin bulunduğu deniz manzaralı tepeye çıkmak için merdivenleri tırmanıyorum.

Vico ile Vica'ya bir gezi önereceğim. Balıkçılık yapan

bir arkadaşım var. Adı Anders. Mavi gözlü, bütün yıl boyunca yün bir takke takıyor ve yüzü ustura kılıfı renginde. Öyle iyi bir adam değil; sertlik konusunda uzman. Teknesinin adı *Galen*, bir mineralin adı bu.

Daha önce de gezdim onunla. Güvertede yatıp sahil şeridinin inip çıkmasını seyrediyorum.

Niye o kadar mutlu görünüyorsun? der bana. Bir şey bildiğin yok.

Denizde yüzen köpekler domuzbalığına benzer, domuzbalıkları da denizcilerin dostudur. Başka bir hayatta denizcilerle beraber olduğuma dair bulanık anılarım var. Düzüştükten sonra bazen aklıma gelen bir deniz hayatı. Şimdiki hayatımdan daha fazla şaka vardı içinde. Belki daha fazla kahkaha yoktu ama daha fazla şaka vardı.

Vico domuzbalığı kelimesinin Köpek'le hiçbir ilgisi olmadığını, besbelli domuz kökünden geldiğini söylüyor. İsimlerin nasıl yanılabildiğine bir örnek daha işte. Varolan şeylerin yarıdan fazlasına yanlış isim verilmiş – insanlar adlandırmayı iyi beceremiyor.

Anders'in teknesinin güvertesinde mutluluk geliyor –onlara bunu açıklayabilmek isterdim– *Galen*'in güvertesinde mutluluk geliyor çünkü artık kentte değilsiniz, kentten azade durumdasınız. Karada nereye, ne kadar uzağa giderseniz gidin, kenti yanınızda götürüyorsunuz. Ondan kurtulamıyorsunuz. Anders'in teknesinde –karadan sadece bir kilometre uzakta– kentten azadesiniz, ismi artık boğazınıza takılmıyor ve tekne sallanıyor.

Orada hava soğuk olduğunda, bu soğuk kuzeybatı rüzgârından ve dalgaların serptiği deniz suyundan geliyor. Başka bir şeyden değil.

Tekne dalgalara binip Anders'in istediği yere gidiyor. Suda yönünüzü çizebilirsiniz. Vico'ya bunu söyleyeceğim. *Galen*'in güvertesinde, diyeceğim ona, Vica şarkı söyleyecek. Ve eğer geri dönmek istemezlerse, dönmek zorunda kalmayacaklar. Deniz yeterince derin.

4

15:00

Turplar satılmadı. Vico, sürekli ucuzluk yapan ve vitrininde her zaman "ikinci çifte yüzde 50 indirim" yazısı asılı duran ayakkabı dükkânının depo kapısında oturuyor. Başı sallanıyor. Çatının pervazında duran güvercinler hızlı hızlı başlarını sallıyorlar. Hayret, Vica burada değil. Tersi olsa endişe ederdim. Vico adamakıllı kaybolabilir ama Vica kaybolmaz. Herhalde bir kutu bira içiyordur. Şarkı söylüyor olabilir.

Gözlerini kapatmış Vico; uyumadığının farkındayım; uyumak istiyor. Turplar sol elinin yanında, karton bir kutunun içinde kaldırımda duruyor. Sağında, tekerlekleri zincirlenmiş ikinci arabamız duruyor. Zincir sayesinde çalınması güçleşiyor. Turplarda tıpkı pancarda görünen o yeraltı kırmızılığı var, ancak pancarın beyazı yoktur. Vico'nun kaldırımın üzerinde duran elinin parmakları seğiriyor. Turp beyazında alüminyum tadı vardır.

Bir zamanlar güneyli bir dişi domalan köpeği tanımıştım. İddiasına bakarsanız, onu satın almak için sahibine

yirmi bin kâğıt teklif etmişler. Ama o beni satmadı! demişti dili dışarda. Ah bizi görmelisin! Eylül ayında günler henüz uzunken bütün gün çalışırız, eve beş, altı, yedi kilo getiririz. Siyahlarından yani. Mayısta beyazlardan toplamaya gideriz. Beyazlar daha narindir, tatları da daha körpe.

Domalan mantarı, diye soruyorum ona, nasıl kokar? Cinsellik gibi, en çok cinsellik gibi. Meşe ağaçlarının altında çıplak toprakta yaşanan cinsellik gibi. Erkek cinselliği gibi. Mesele şu ki, birbiri ardına onlardan bulup duruyorum ama hiç sevişmiyorum. Domalan toplayarak geçen günün sonunda kokularından nefret edersin; striptiz şovunda çalışmaktan beterdir. Üstelik temkinli davranmazsan burnun çizilir.

Vico'nun yanında oturup onu seyrediyorum.

Öteki Vico, yani soyadı Giambattista olup iki yüz elli yıl önce yaşayanı, anlaşılan *Yeni Bilim* diye bir kitap yazmış. Bitirdiğinde, kimse kitabı basmak istememiş. O da 1725'te, sahip olduğu tek yüzüğü satıp parasını kitabı bassın diye matbaacıya vermiş. Elmas bir yüzükmüş, elması beş gram çekiyormuş. Belki böyle bir Giambattista yoktu da Vico onu uydurmuştu.

Vico bana ayrıca İtalya'da binlerce *vico* olduğunu söyledi. Bu isim her zaman başka bir ismin önüne konuyormuş, çünkü "küçük sokak" demekmiş. Vico Garibaldi. Yazın çoğu *vico*'da yaşlı kadınlar oturur, üzerlerine gerilen iplere çamaşır asılır ve işsiz genç adamlar hurda bir mobiletle sırayla tur atarlar. Kışın çoğu *vico*'da sadece aç kediler ve cenaze ilanları bulunur.

Giambattista, dedi bana Vico, Latince yazıyordu, kaybolmuş bir dilde yani. Latince'de *humanitas* diye bir kelime vardı, insanlararası yardımlaşma eğilimi anlamına gelirdi. Benim atam, Kral, *humanitas* kelimesinin *humare,* gömmek fiilinden geldiğine inanırdı. Kastettiği ölüleri gömmekti. Ona göre insanın insanlığı ölülere saygı duymakla başlardı. Ama sen, sen Kral, kemikleri de gömersin, değil mi?

Vico gülmeye başladı. O kadar çok güldü ki serçe parmağıyla kulağını kaşımak zorunda kaldı. Güldüğünde genellikle kulakları kaşınır.

Sen kemikleri de gömersin, değil mi Kral?

Bu kadar gülme, şakalaşma ve kaşınan kulak, sonunda gözlerine yaş getirdi.

Sana atamın en sevdiğim sözünü söyleyeyim Kral. "İnsanlardan ve yerlerden bihaber gezeriz," diye yazmış. Düşün hele! Bu sözü iki buçuk yüzyıl önce Spackanapoli'deki düzgün, mütevazı evinde yazmış. Ve bunu yazdığında bizi tahayyül bile etmemiş!

Ucuz ayakkabı dükkânının depo girişinde oturan Vico'yu seyrediyorum, gözleri kapalı, başı sallanıyor, pantolon paçaları buruşup sıyrıldığından bacaklarının beyazını görüyorum ve ona bir şey sunmak istiyorum.

Haslach diye bir yerde bir şelale vardı. Şelalenin suyu iki girdap halinde akardı; düşerken örgü gibi birbirlerine dolanırdı bu girdaplar, sol kol sağın üstünde, sağ solun altında, artlarında ise dümdüz akan üçüncü bir koyu girdap.

Eğer ona bu üç girdabın akışını anlatabilirsem, ayakkabıcı dükkânının kapısında uykuya dalabilir.

Şelalenin altında kumlu bir plaj vardı, üç minder büyüklüğünde bir kumsal, nehir kumun üzerine taşlar sürüklemişti. Altta kuma gömülmüş büyük taşlar, onların üzerinde de –bir avuç– siyah ya da kızılımsı küçük taş. Küçük taşlar büyük taşların oyuklarına yerleşmişlerdi –burnumla hareket ettirebiliyordum onları– yine de sanki her bir taş yeryüzünde kendisi için yaratılmış ideal yeri bulmuş gibiydi! Eğer bu taşları ona yeterince güzel anlatabilirsem, kahrolası kapı kulbunun sırtına battığını hissetmeyecektir.

Şelalenin altında durduğumda bu hayatın, bu kancık hayatın, ilk taş varolduğunda başladığını anlamıştım.

İnsanın yedi derisi vardır. Suyun beş, her birini dilimle ayırt edebilirim. Birinci deri rüzgârı hisseder ve hava ne kadar durgun olursa olsun, her zaman ürperir. İkincisi yalnızca ısıyı duyar. Üçüncü deride akıntı suyu hep ters tarafa sürükler. Dördüncüsü ıslak deridir, gerçek sudur. Ya sonuncusu? Sonuncu deride minicik balıkların minicik ağızları ışığı süzer.

Şimdi uyuyor.

Altı aydan fazladır mangalımızı alıp buraya geliyoruz. Bize ait sayılır artık, bu yüzden tartışma çıkmıyor. Başka kimsenin tezgâh yeri değil.

Vico'nun şakaları, bulvarlardan ve ışıktan çok uzakta yer alan, *vico* denen karanlık arka sokaklar gibi. Belaya

çatmazsanız şakadan şakaya kolayca geçersiniz. Şakaya bir başladı mı aynı karanlık kaynaktan diğerleri de akıp gelir.

Tartışmaktan kaçınmalısın, diyor, tartışmak dikkatini sağ kalmaya vermeni engeller. Kaybedersen, her zamankinden daha başarısız hissedersin kendini, kazanırsan da düşman edinmiş olursun.

Sirk'te dört yol birleşiyor: Labiena Caddesi, General Palifax Bulvarı, Bir Mayıs Caddesi ve Salluste Sokağı. Bulvar iki yanında çınar ağaçlarıyla geniş bir cadde. Ağaçlar enik kulağından büyük olmayan yeni yapraklarla donanmışlar bugün. İnsanlar da yapraklar gibi doğar. 38 no.lu tramvay, Labiena'dan geçer. Salluste'nin aşağısında Kara İnek diye bir metro istasyonu vardır. Bir Mayıs Caddesi'ndeyse bir taksi durağı. Bu akşamüstü bir şoför günışığında arabasının sürücü koltuğuna uzanıp bacaklarını dikmiş, ayakları arabanın açık ön camından çıkıyor.

Kaldırım geniş, üzerinden çok insan geçiyor. Şu anda dakikada yaklaşık yirmi kişi geçiyor. Yani dakikada yaklaşık on dokuz kere Vico ve ben siliniyoruz, görünmüyoruz. Başka türlüsü de katlanılmaz olurdu.

Başımı Vico'nun kolunun üzerine koyuyorum.

Sirk'ten daha iyi tezgâh yerleri de var, daha kötüleri de. Dünya gitgide yoksullaşırken, insanlar kendilerine sürekli şunu tekrarlıyor: bir sonraki dönemecin ardında para var. Gerçek zenginlik hayvanat bahçesinin oraya taşınmış.

Uyuyan bir yüz hiçbir zaman uyanıkken olduğu yaşta değildir. Vico uyurken daha yaşlı, Vica daha genç. Onlara

bekçilik ettiğim için, uyurkenki yüzleri konusunda uzmanım. Acaba Vica'ya âşık olduğum için mi onu uyurken daha genç buluyorum? Vico daha çok yıpranmış, bu yüzden adaleleri gevşeyince yüzü çöküp tam bir harabeye dönüyor. Vica düş görürken güzel günlere dönüyor. Oysa Vico sanırım geleceğe, sona doğru gidiyor.

Patilerimden birkaç metre ilerde, kırmızı mobiletlerin standı var. Bir düzine mobilet, tek tek numaralanmışlar. Yandaki Pizza Hut'ın mobiletleri. Pizza Hut'ta mümkün olan her şey aynı kırmızı renkte. Pizza taşıyan çocukların hepsi aynı kırmızıdan su geçirmez pantolonlar, ceketler, çantalar ve şapkalar kuşanıyor. Hiçbir çiçeğin kırmızısı bu tonda değildir, ya da alevin ya da domatesin. Hızlı bir kırmızı bu, hızlı servis yapan renk.

Bazen mobiletinden inip ön tekerleğini standa yerleştiren oğlanlardan biri bana başıyla selam veriyor. Bir de –uzun saçlı– bir oğlan var, Vico'yla birlikte gülüyor ve ona Genç! diyor. Bakıyorum soban çalışıyor Genç, dedi buz gibi bir Şubat sabahı – böyle sabahlarda Saint Valéry'de gün doğmadan toprağın buzla birlikte çatırdadığını duyarım; bizimkilere duyup duymadıklarını sorduğumda Hayır, derler. Neyse, uzun saçlı oğlan Vico'ya: Değişelim mi Genç? diye sordu. Sen şu kahrolası bisikleti al, ben de ellerimi ısıtayım. Şansın varsa bahşiş verirler; mesela üç Mega ve on Budweiser gibi büyük bir sipariş götürdüysen. Bir Brownie alacak kadar bahşiş verirler sana. Soğuğa çıkmak istemiyorsun, değil mi Genç? Bu sabah kaç kestane sattın? Hiç, dedi Vico, daha hiç satmadım.

Ne zaman kelebek sesiyle konuştuğunu duysam, gençliği geliyor gözümün önüne. Genç Vico'nun kanatları açık, gururlu, belirgin bir burnu var – onu ilerilere götürecek bir burun, zeki bir burun. Napoli'de her sabah, hâlâ taze olan günün başlangıcını haber veren denizi kokluyor. Geceleri burnunu yukarı kaldırıp limanın üzerindeki yıldızlara çeviriyor.

Eğer ben, ben gökyüzüne bakmak istersem, yapabileceğim iki şey var: ya başımı geriye, iyice geriye atıp uluma pozisyonu almalıyım, ya da sırtüstü yatıp ayaklarımı havaya kaldırarak teslim pozisyonunu. Her iki durumda da yıldızları seyredebilir ve bulutları isimlendirebilirim.

Bu kış yeni bir burç buldum. Bulması kolay. Akrep'i bulup gökyüzünde tam ters yöne giderseniz Koç'u görürsünüz. Önce Koç'u bulur da emin olamazsanız, tam ters ufukta Akrep'in olup olmadığına bakın. Koç'un güneyinde Küçük Köpek var. Avcı Köpekler ya da Büyük Köpek'le aynı burç değil. Küçük Köpek'in kuzeyinde, Keçi ile Zürafa duruyor, Keçi'yle Küçük Köpek'in arasında, doğuya doğru da Kunduz ile Vaşak. Katır, bu üçgenin ortasında yer alıyor. Kulakları neredeyse Kunduz'a değiyor. Koç'un üstünde durduğundan onu güneşten koruyor. Ara sıra Koç ayağa kalkıp Katır'ın karnını boynuzlarıyla kaşıyor; Katır bundan hoşlanıyor.

Aralarında su sızdırmaz bir arkadaşlık var, göklerin ona bahşettiği tüm koyunlara atlayan Koç'la baba olamayan Katır'ın. Vico Katır'ı oluşturmak için başka hanelerden yıldız çalmış olmam gerektiğini, aslında böyle bir burcun

olmadığını söylüyor. Vica Katır'ı gördüğünü, hiç kuşkusu olmadığını, tabii ki Katır'ın varolduğunu söylüyor.

Şimdiyse Vico'nun burnu tokmaklanmış bir odun parçasına benziyor. Bir akşam hep birlikte Saint Valéry'ye dönerken, koklama duyumu yitiriyorum, diye yakındı Vica'ya. Dur hele, dedi Vica, sana bir lahana dolması yapayım, dolmayı bıçağınla kesip suyunu iyice emdir de bak bakalım koklama duyunu yitirmiş misin...

Bir zamanlar Vico, zengin olacağı belli bir adamın burnuna sahipti. Yoksulluktan hiçbir zaman kurtulamayacak burunlar vardır, yalamaya bayıldığım ve ağızlarıyla bana aklınıza gelecek her lafı eden arka sokak burunları. Onun burnu farklıydı: seçkin bir burundu.

Alnı da öyleydi. Şimdiyse alnı topu attığında neler olduğunu ele veren çizgiler ve çiziklerle dolu. Eskiden, icatlarını çizim tahtasına çizdiğinde –doğru söylüyorsa eğer– alnı kentin kubbelerinden birine benzermiş; sabır ve iktidar vadettiğinden kızlar uzun tırnaklı parmaklarıyla ona dokunmaya çalışırlarmış. Bir keresinde bana Valeria adlı bir kızdan bahsetmişti, bahsederken de kız görmesin diye çöküşün izlerini silmek istercesine bereli parmaklarıyla alnını oğuşturup durmuştu. Tenis oynardı, demişti, uzun beyaz soket çoraplar giyerdi...

Hiç horlamaz. Çünkü Vica'nın tersine, uyurken ağzını kapalı tutar. Dili dinlenmeye çekilmiştir. Böyle şeylerden fazla bahsedemeyecek kadar saygım var ona. Ama dilinin eskiden nasıl olduğunu hayal etmekten kendimi alamıyorum: kavun yerken, zarfları yalarken, plajda balığın tadına

bakarken, Vica'nın dilini ararken, kahkaha atarken ağzının içinde dolanırken.

Ağız kapalı, gözler kapalı, kapılar kapalı yüzünde. Ayağa kalkıp yanına gidiyorum ve yanağını yalıyorum.

Tek gözünü açıyor, şakacı olan sağ gözünü ve henüz uyku sersemiyken, uyumakla uyanmak arasındaki şu anda, sırtına batan kahrolası demir kulp henüz hatırlanmamışken, bir an için o gözde bir zamanlar varolan umudu görüyorum.

İki gözünü birden açıp yakasını elliyor.

Kral, diye mırıldanıyor, demek geldin. Hadi eve gidelim.

Vica'yı beklememiz gerek, diyorum ona.

Unutmaya çalışıyordum.

Anlıyorum, ama Vica'yı beklememiz gerek.

Bazı günler başarıyorum, Kral, başardığımda umduğum kadar rahatlamıyorum. Geçmişi unutuyorum, aklıma başka bir şey geliyor ama eşit derecede kötü, alışık olmadığım için bana daha da kötü geliyor. Unutuyorum ve artık kendimi beş yıl önce ne yaptım ne yapmadım diye sorgulamıyorum. Kendime neden yangın sigortası konusunda daha dikkatli olmadığımı sormuyorum. Son uyarıyı, en sonuncu uyarıyı neden dikkate almadığımı merak etmeyi kesiyorum. Geçmişin peşini bırakıyorum, o da gidiyor ve yerine bir sonraki saat geliyor. Bir sonraki saat, Kral!

Bir şey demiyorum. Ne diyebilirim ki?

Evet, bir sonraki saat. Geçmişin yerini alıyor. Bir sonraki saat hiçbir ağırlık taşımıyor, hiç yükü yok, belgeler, ad ve adresler, telefon numaraları yok içinde, sadece bekliyor. Ve ben, ben şimdiden bir sonraki saatte yapılması gerekeni yapmayacağımı biliyorum. O saati bitirmem lazım. Onu bitirerek, başarısızlığıma bir imza atıyorum.

Ve yapmayacağımı biliyorum, Kral. Bir sonraki saat içinde herhangi bir şeyi bitirecek gücüm yok. En kötüsü bu. Tıpkı geçmiş gibi başarısızlık da geçip gidiyor, imzalanmadan uzaklaşıyor. Bense bir hiçle kalakalıyorum. Koca bir hiçle. Saat bana bir saatin geçtiğini söylüyor. Bir sonraki saat, sırasını bekliyor. Benimse hiçbir şeyim yok, hiç, hiç.

HİÇ lafını tekrarlarken rahatlamak için başımı okşuyor.

Hayır, doğru değil.

Nasıl yani?

Şanslı Vico! diye takılıyorum ona.

Rahat bırak beni.

Kulübemiz ve Vica'mız var.

Bizim diyeceğine BENİM desene!

Benim mi?

Beni sayma, diyor.

Umutsuz olduğu zaman bile sesi hafif, sanki söylediği sözleri uzun süre önce yazılmış bir kitaptan okuyor.

Salluste'nin öte tarafında, kuaförün üstünde, yeni bir

Köpek resmi görüyorum. Köpekler o kadar yükseğe boya sıkabilmek için bir karavanın üstüne çıkmış olmalılar. Resim mavi beyaz ve kırılan bir dalgayı gösteriyor. Suyun çevresinde şu kelimenin yukarı kıvrık zampara harfleri var: ENKAZ.

Vico'nun eli şu anda kulunçlarıma bastırıyor; sesinde eksik olan tüm gücün orada olduğunu hissediyorum.

Zaman geçiyor, diyor, ve on defasından dokuzunda zamanın geçmesiyle her şey daha kötüye gidiyor! Uygarlıklar ya da bilgi için geçerli değil bu; ama yalnız olan herkes için böyle. Solucan için bile. Zaman bir şeye deva olduğunda, acıyı yaymak için, uzatmak için deva oluyor. Geriye dönüş yok, ve her gün, zaman geçtikçe, geri dönüş yolu uzuyor. Sabahları işemek için Kulübe'den çıktığımda bunu düşünüyorum.

Her işediğimde aynı şeyi düşünecek olsam!

Bir gün daha uzaklaştık, diyorum kendi kendime. Oysa ben olmasam, Vica hâlâ geriye dönebilir. Bir yolunu bulur. Biraz daha zaman kaybederse o da geri dönemez, oysa şu anda dönebilir. Vica gitmeli.

Bir balıkçı arkadaşım var, diye anlatıyorum ona, adı Anders, teknesinin adı da *Galen*. Bir gün siz ikiniz onunla çıksanıza. Sen ve Vica.

Beni bırakıp onu geri götürmelisin! diyor.

Kış bitti, diye hatırlatıyorum ona, altı ay rutubet yok, üstelik size bir gezi teknesi de buldum.

Bir köpek ne kadar miyoplaşabilir?

Bazı köpekler kör olur, bazıları da körlere yol gösterir, diyorum.

Bir moto-kurye portakal suyu almak için Pizza Hut'a uğradı. Kaskını çıkarmış, motosikletinin yanına oturup portakal suyunu boğazından boşaltıyor; portakal suyu pisliği temizliyor, serinliği yorgunluğunu tatlı eliyle okşuyor. Portakal suyu.

Ne dedin? diye soruyor Vico.

Kurye için portakal suyu dedim.

Dağıtıyorsun Kral, kafayı iyice dağıtıyorsun.

Matthieu adında kör bir köpek tanıyorum. Yaşlı, senden epey yaşlı.

Benden yaşlı bir şey olamaz, diyor Vico.

Sahibi çok intizamlı bir adam, diye devam ediyorum, Kolyma hapishane kampında orman temizlediği yıllarda Nizam nedir öğrenmiş – olaylar nasıl birbirine yol açıyor. Hapisten çıktıktan sonra, Matthieu adlı yavru bir köpekle yaşayan annesinin yanına gelmiş. Yıllar sonra annesi ölmüş, Matthieu yaşlanıp kör olmuş.

Adam hiç evlenmemiş mi?

İki kişilik bir yer düzenleyemediğini söylerdi, gezgin yengeç gibiydi. Gulag'ın neticeleri.

Rus mu?

Rus. Her gün Matthieu'yu yürüyüşe çıkartıyor, onu gü-

zelce besliyor, hava güneşliyse birlikte bahçede oturuyorlar. Hep sohbet ediyorlar. Matthieu kamplar hakkında çok şey biliyor artık.

Adam zengin mi?

Yok, fakir. Bazen geceleri arkadaşlarıyla bir şeyler içmeye çıkıyor. Kışsa Matthieu'yu sobanın yanındaki bir battaniyeye yatırıyor, yazsa asmanın altındaki terasa yatırıp kapıyı açık bırakıyor.

Zengine benziyor.

Bizimle kıyaslarsan hali vakti yerinde, ama zengin değil. Köpeği nerede bırakırsa bıraksın, gece çıkmadan önce yere gazetelerden yolluk yapıyor. Yolluk Matthieu'nun mama kabına ve su tasına varıyor. Böylece kör köpeğin patileriyle yolluğu izlemesi yeterli oluyor.

Neden burnuyla izlemiyor?

Burnu da kör.

Başka bir şey demiyorum. 38 no.lu tramvayın gelişini dinliyoruz.

Bu Rus'un adı ne?

Vadim.

Gazeteleri mi anlatıyor bu hikâye?

Bir adamla bir köpeği anlatıyor.

38 no.lu tramvayın sesi duyulmuyor artık.

Uzun bir suskunluktan sonra Vico konuşuyor: Elbette Kulübe'nin benim için anlamı büyük. Seninle benim so-

kakta olduğumuz zamanları unutmadım. Ben unutmam. Öldüğümde Kulübe'yi hatırlayıp yaşadığım tüm diğer yerleri unutacağım. Şimdiden zihnimde otel gibiler, kimse otelleri uzun süre hatırlamaz – ressamlar hariç. Onlar hatırlar. Neden bilmem.

Köpek ressamlar mı?

De Plessis'in yaptığı, bir otel odasını gösteren bir tablom vardı. Odada oval bir aynayla dantel yastıklar bulunuyordu, karyolanın başucunda da döndürülüp çıkartılabilen pirinç küreler.

Resimden nasıl anlıyorsun kürelerin çıkartılabildiğini?

Sanattan hiç anlamıyorsun, Kral; hafızadan da pek anlamıyorsun.

Hafıza konusunda sana beş basarım.

Vica nerede?

Geliyor. Fazla uzakta değil.

Emin misin?

Onu ikna etmek için burnumu havaya kaldırıyorum.

Onsuz yitip giderdin, değil mi? diyor Vico bana. Henüz vakit varken onu geri götür. Vica De Plessis'in otel odası tablosunu çok sevmişti. Roma'dan satın alıp Zürih'teki büro dairemize asmıştım. Gore-Tex'in patladığı zamanlardı. Uzay programı sayesinde gerçekleşen bir refah. Gore-Tex zarı iki değişik polimerden yapılır – hidrofobik olan politetrafloroetilen (e.PTFE) ile oleofobik olan bir diğer polimerden. e.PTFE zarında inç kare başına dokuz milyar gözenek vardır.

Yolun karşısındaki kuaförden bir kız açık mavi önlüğüyle sigara içmek için sokağa çıkmıştı. Vico anılarına daldığı için gevşedim. Böyle konuştuğunda burnu ağzını örter ve sesi neredeyse duyulmaz olur. İşemeye gidersem farkına varmayacaktır.

Gidip döndüğümde hâlâ Zürih'te.

Tavana kadar çini kaplı bir soba vardı, çinilerin üzerine laleler resmedilmişti. Niphetos laleleri, çünkü kenarları tırtıklıydı. Vica'yla ben tanıştığımızdan beş gün sonra oraya taşındık.

Daha evlenmemiş miydiniz?

Hayır.

Hiç evlenmediniz mi?

Hayır.

İki hayır cevabı aldıktan sonra artık soru sormam, bazen gözkapaklarını yalarım. Bu noktada hayır'ın anlamı şudur: konuyu kapat!

Vica'yla ben yatakodası penceresinden gölü görebiliyorduk, diye mırıldanıyor. Soba yatakodasıyla oturma odasını ayıran duvarın içine örülmüştü. Yüzyıl sonunda yapılmış olmalı.

Şimdi de yüzyıl sonunda değil miyiz?

Geçtiğimiz yüzyıl. Hiç tarih duygun yok, Kral. Odalar küçüktü, yattığımız yerden çinilerin üzerine resmedilmiş laleleri rahatça görebiliyorduk. Mavi renkteydiler. Tırtıklı taçyapraklı Niphetos laleleri.

Karşıdaki kuaför kızın içeri girmiş olduğunu fark ettim.

Bir sabah yatakta kestiriyordum – biz Napolililerin sabah kahveye ihtiyacı vardır, Hollandalılarsa farklıdır, en azından Vica farklıydı, bir sabah kahve yapmak için kalktı ve kahveyi getirdiğinde, daha bir yudum içmeden bana laleler üzerine bir söylev verdi.

Ne dedi? diye sordum. Bence mutlu bir anı, yaraya tuz basmaktan ziyade insanı korur.

Lalelerin Hollanda'dan geldiğini ve kartpostalların uyduruk olduğunu söyledi. Bence Türkiye'den geliyorlar, dedim. Günümüzden bahsediyorum, dedi, tek bir laleye bakmalısın ve her saat başı ona tekrar bakmalısın. Bütün laleler dişidir, istisnasız. Erkekler begonya, hindiba, nergis, istediğin çiçek olabilir ama lale olamaz. Her saat başı bak bir laleye, Gianni, nasıl açılıp kapandığını göreceksin. Göz gibi!

O zamanlar sana Vico demiyor muydu?

Sorumu duymazlıktan geldi.

Bütün çiçekler açılıp kapanır ama lalelerin özel bir tarzı vardır, dedi. Bizim nasıl iki kolumuz, iki bacağımız, bir göğsümüz, bir de başımız varsa lalelerin de altı taç yaprağı vardır. Gözlerini kapat, Gianni ve hayal et.

Sırtını ayakkabı dükkânının depo kapısına dayamış, benim başım onun normal bir adamın kolu kalınlığındaki bacağına yaslı, Vico gözlerini kapatıyor.

İki taç yaprağı ortada birleşip cüzdan yaparlar, diye açıklamıştı Vica. Diğer dört taç yaprağı cüzdanın etrafında birbiri üzerine kapanır. Lale kapandığında, kurşun geçirmez olur Gianni. Dünyadaki hiçbir şey kapalı bir laleden daha kapalı değildir ve hiçbir şey onu arzusu hilafına açamaz. Laleyi çiğneyebilirsin, koparıp açabilirsin, bir saniyede onu parçalayabilirsin ama açık bir lale elde edemezsin, bir kurban kalır elinde, bakmak bile istemeyeceğin bir şey yaratmış olursun. İşte böyle demişti Vica.

Sana neden Gianni diyordu?

Yatakta oturup bana bakarak şöyle dedi: Hepsi bu değil. Bir lale kendi arzusuyla açıldığında, altı taç yaprağı geriye kıvrılır. Cüzdan oluşturmuş olan iki tanesi kollarını göğe açarlar, diğer dördü geriye doğru öyle kıvrılırlar ki elleri başlarının arkasından yere değer! Şöyle! Ve sabahlığını üzerinden atıp bana gösterdi, harika vücudu geriye eğilmişti.

Sana neden Gianni diyordu?

Çünkü adım buydu.

Birlikte Salluste Caddesi'nden geçen ayakları seyrediyoruz. Her sokakta içine düşebileceğiniz bir kara delik vardır, dünyanın her yerindeki bütün sokaklar aynı karanlıkta birleşir, bu karanlıkta her şey vardır ama hiçbir şey yok gibidir.

Onu geri götürürsen, Vica hâlâ başarabilir, diyor Vico.

Bak bana! diyorum. Ben de senden iyi durumda değilim. Onu nasıl geri götüreyim?

Bir yerden bir yere giden yolu biliyorsun sen.

Buralarda birinin yol bulmasını sağlayabilirim; ama senin dediğini yapabilmek için bazı belgeler gerek, benimse hiç belgem yok.

Belgeden ziyade artık bende hiç kalmayan ama sende olan şeyden lazım. İnsanlar bu nedenle seninle konuşuyorlar. Ben bile. İnsanlar seninle neden konuşuyor biliyor musun? Seni şaşırtmak istiyorlar. Sen şaşırmayınca da konuşmaya devam ediyorlar. Görülebilecek her şeyi görmüşsün ve hâlâ devam etmek isteyecek kadar çılgınsın. İşte bu yüzden Vica'yı geri götürmen lazım.

Seni bırakmayacağım.

Bırakacak bir şey yok, satılmamış turplardan başka.

Vica haklı, şükran duymayı bilmelisin.

Ölünce şükran duyacağım. Kulübe'yi şükranla hatırlayacağım. Kulübe ömrüm boyunca sahip olduğum en güzel şey. Kulübe'de üçümüz de içerideyiz. İçerde olmak, paha biçilmez bir şey. Temelleri Grek, tapınakları Romalı olan Napoli'den geliyorum ve sana hiç tereddütsüz Saint Valéry'deki Kulübe'nin ömrümde sahip olduğum en güzel şey olduğunu söylüyorum. Yeter mi?

Hiç senin gibi konuşan birini görmemiştim, diyorum.

Tabii görmezsin, konuşmuyorum ki.

Konuşmuyor musun?

Sen dinliyorsun. O kadar. Sadece o kadar. Dudaklarıma bak, kımıldamıyorlar, değil mi? Kulübe ömrümde sahip ol-

duğum en güzel şey. Mesele onun içinde yaşamak zorunda olmam ve yaşamak için bir neden bulamamam.

Kulübe var ya.

İçinde yaşamam gerekiyor.

Evet.

Bitti artık, diyor.

Tanrı yardımcın olsun. Bunu ona gözlerimle söylüyorum.

Tanrı'nın uğramadığı yerler vardır.

Bizim arazi mi?

Hayır. Burası. Tabanca namlusu gibi parmağıyla şakağını gösteriyor.

Vica geliyor! diyorum aceleyle.

Görebiliyor musun? diye soruyor.

Hayır.

Nerede?

Ağaçların arasından yürüyor. Adı havada asılı.

Onu göremiyorum, diyor.

Ona ne diyeceksin? diye soruyorum.

Geciktin, diyeceğim, ama geldin ya!

Bir mum yaktım! diyecek...

Vico da ben de, bununla bir kutu bira içtiğini söylemek istediğini biliyoruz.

Vica gelip satılmamış turpların durduğu kutunun yanına oturuyor, sırtını ucuzcu ayakkabı dükkânının depo kapısına dayıyor. Üçümüz de iç geçiriyoruz, sanki paçayı zor kurtarmışız da artık bir araya toplandığımıza göre nihayet gevşeyebilirmişiz gibi. Kimse konuşmuyor.

Yapmaktan en hoşlandığım şeylerden biri, bir şey yapmadan durmak.

Birkaç yüzyıl sonra Vica konuşuyor: ayaklarım ağrıyor.

5

17:30

Kırmızı, demişti bir gün bana Vico, kurban etmenin rengidir.

Gerçekten mi?

Acı da zafer de kırmızı renktedir; tabii kan da.

Kan renk değil tattır, diye hırlamıştım.

Bazı kırmızılar öldürür, bazıları ondurur, mezbaha ve sardunya, Kral.

Bazen Vica'ya acıyorum, bazen Vico'nun çıldırdığını düşünüyorum.

Sardunyalar ıslak gümüş kokar, diyorum onu kızdırmak için, git de trafik lambalarının oradaki beton tabutlarda duranları kokla.

Sonra çıldırdığını düşündüğüm için utanıyorum. Saint Valéry'deki herkes karaya oturduktan sonra dengesini bulmak için bir çılgınlığa gereksinim duyar. Bastonla yürümek

gibidir bu. Çılgınlık üçüncü bacaktır. Mesela ben, ben köpek olduğuma inanıyorum. Burada kimse gerçeği bilmez.

Vico Salluste Caddesi'nde, yanımızda Pizza Hut olduğu için kırmızıdan söz ediyordu. Pizza Hut'ın üniformaları kırmızıdır, vitrini kırmızı, pizza taşınan torbaları, yere basan metal bir çerçeveye asılmış, deniz rüzgârı estiğinde konuşan bir ayyaş gibi devrilen logosu kırmızıdır, mobiletleri, para keseleri kırmızıdır, telefonları kırmızı.

Daha önce de Pizza Hut'tan bahsetmiştim size. Habire görüyorum onu. Bir yere gittiği yok. Onun için gene bahsedeceğim. Hemen yan kapıda durduğumuz halde bize hiçbir şey ikram etmezler. Kırmızı Pizza Hut'larda asla israf yoktur. Buradaki en ucuz pizza Marguerita'dır.

Marguerita bir Napoli icadıdır, Kral; ilk kez 1830'da Marguerite de Savoie için, haşmetmeapa kentimizin sadakatini sunmak üzere yapılmıştır. Renkleri ulusal bayrağın renkleriyle aynıydı: domatesin kırmızısı, fesleğenin yeşili, mozarellanın beyazı!

Kaldırımın sertliğinden ve başka kimsenin fark etmediği pisliğinden azıcık kurtulmak için arabalarıyla getirip kaldırıma serdikleri mukavvanın üzerinde, sırtlarını kapıya dayayıp oturmuş ikiliye bakıyorum. Diz dize oturuyorlar, öylece, farkına varmaksızın, sadece birbirine gerçekten yakın olanların yapacakları gibi. Haklarında kesin bir hüküm vermek mümkün değil. Buraya her gün geldikleri halde, kazaen buradaymış gibi duruyorlar. Oysa bu bir seçim, bir soruya verilmiş bir yanıt.

Pekâlâ Saint Valéry'de kalabilirlerdi. Neden Salluste'ye geliyorlar? Kestane ve mısır satmak için. Vica yalnızsa, iki tek atmak için. Ama neden her gün geliyorlar? Buraya gelişleri bir tür Hayır, demek.

Bizden bu kadar kolay kurtulamayacaklar! dedi bir sabah Vica yatağından çıkmak istemeyen Vico'ya.

Ne fark eder ki?

Bütün gün burada, Kulübe'de saklanamayız. Hasta mısın?

Hayır, değilim.

Birlikte gideceğiz, sevgilim, Kral'ı da yanımıza alacağız.

Sokağa bakıyorum. Tatlı bir eğimle yükselen bir yokuş. Dik değil, ama tekerlekli sandalye süren biri kollarının yorulduğunu hissederdi. Binalar üç katlı, ön odaların cumbaları kaldırımın ortasına kadar çıkıyor; sanki apartmanlar gece gelip onları götürecek bir devi bekliyorlar, dev bu cumbalar sayesinde dükkânların üstündeki iki katı bir tutuşta kavrayıp daha mutlu bir yere götürecek. Yokuşun tepesinde tramvay hatları gözden kayboluyor, cadde yokuş aşağı devam ettiğinden trafik ya da insan görünmüyor, sadece yarım kalmış inşaatlarıyla terk edilmiş ofis bloklarının yer aldığı uzak, sisli mahalleler... Başımı patilerime yaslayıp buralara baktığımda, Nerede bitiyor acaba? diye düşünüyorum.

Melek, Liberto'nun ona verdiği altın yüzüğü gösterdi bana. Liberto yürüttüğünde yüzüğün özelliğinin farkında

değilmiş, ben keşfettim sırrını, dedi Melek. Yüzüğün içinde altın olmayan, sert beyaz bir maden var, üzerine bazı sözler kazınmış. Okuyamadım. Çok miniktiler ve tersten yazılmışlardı. Ayna lazımdı okumak için. Eh, ben de yüzüğü parmağıma geçirdim, Kral, çok dar olduğu için sabun kullandım. Bak şimdi. Sana göstermek için çıkartacağım. Bekle. Bak işte! Parmağımın derisinde ne yazıyor? SAKIN BENİ UNUTMA. Parmağımın üstünde bu üç sözcük yazıyor. Düşünsene! İstersen parmağımı yala, yalasan da çıkmazlar.

Belki kumsalımın yakınındaki nehrin üzerindeki üç köprü de aynı işe yarıyor. Suyun üzerine SAKIN BENİ UNUTMA yazıyorlar. Gece kapkaranlık olduğu zamanlar hariç.

Birden Vica, Sen çölün ortasında bir şişe Schweppes tonik bile satamazsın, diye bağırıyor.

Sesinin tonu en az iki kutu bira içmiş olduğunu düşündürüyor bana.

Sen hiçbir şey satamazsın!

Bu sesi tanıyorum. Bu ses, her şeye rağmen, her şeyle dalga geçebileceğine inanan ses.

Şimdi benim için şapkanı çıkarıp kaldırıma koyacaksın, diye buyuruyor ses.

Vico'nun gözleri benimkilerin hiç olamayacağı kadar üzgün. Sesi o da tanıyor.

Şimdi ne yapacağımı biliyorsun, diyor ses, şarkı söyleyeceğim.

Hayır, Vica, yorgunsun.

Hayır, değilim.

Ben yorgunum ama.

Bana sesimin muhteşem olduğunu söylerdin, artık sesimi beğenmiyor musun?

Burada söyleme Vica, yalvarırım, burada söyleme.

I Puritani'den "Qui la voce" aryasını söyleyeceğim. Biliyorum, sesim Callas kadar iyi değil.

Artık değil, hayır.

Sen turpları satmış olsaydın, benim şarkı söylemem gerekmeyecekti, değil mi? Şimdi şapkanı çıkartıp kaldırıma koy; Bellini'yi deneyeceğiz.

Vica bizim gülmemizi bekliyor ama gülmüyoruz. Satılmamış turp demetlerinden birini alıp kemirmeye başlıyor. Açım, diyor. Vico'ya da bir demet uzatınca o başıyla istemediğini belirtiyor. Bunun üzerine Vica turpları kutuya geri atıyor.

Şapkayı bekliyorum.

Şimdi değil.

Nedenmiş?

Lütfen yapma, Vica.

Şarkı söylemek hoşuma gidiyor, hep gitmiştir zaten.

Başka bir gün, bu gün değil.

Şarkı söylersek eve cebimizde biraz parayla döneriz.

Sanmam.

Seninle birlikte değilken şarkı söylüyorum – ona sor!

Başıyla beni gösteriyor. Ayağa kalkıp başımı omzuna koyuyorum. Doğru, bazen şarkı söylüyor; bazen biri ona biraz bozukluk veriyor ama kimse durup onu dinlemiyor. Vica Alfonso'ya benzemiyor. Geçen bir tramvaya binercesine atlıyor zihnindeki müziğe. Geçenler kendileri için şarkı söylediğini fark etmiyor. Alfonso ise sürekli tetikte – aynasızları ve gülümsemeleri kolluyor. Gözleri, Benden söylememi istediğiniz şarkıyı söylüyorum, değil mi? diyor. Hatırlıyor musunuz, hep birlikte oradaydık. O zaman herkes elini cebine sokuyor. Zavallı Vica ise gözlerini kapatıp son durağa giden tramvayda tek başına yol alıyor.

Turplar konusunda haklıymışsın, diyor Vico, satmayı beceremedim. Mısır iyi gidiyor, mısır erkek bitkisi.

Sesimden mi utanıyorsun, bunu mu demek istiyorsun yani?

Senin sesin güzel, Vica.

(Saint Valéry'de, dökme demir ocağın üzerinde duran iki litrelik kavanozun içindeki diğer nesnelerin bir listesini veriyorum, Vica ile Vico'nun şahsi servetlerinin tam listesi: bir ceviz, bir şampanya şişesi mantarı, Alfa Romeo anahtarlığı, bir torba kızıl kum, beyaz bir kurdele, Vica'nın akiğe işlenmiş bir bebeklik fotoğrafı, şarap rengi bir saç filesi, Vico'nun annesinden kalma bir Aziz Janvier heykelciği – bir de üzerinde Vica'nın el yazısıyla ZIZZA yazan, Pozzuoli'den atılmış bir kartpostal. ZIZZA meme demek.)

Sen benden utanıyorsun!

Hayır. Sesini kullanmandan utanabilirim belki...

Daha genç olsaydım, Vico, bil bakalım neyimi kullanırdım?

Böyle deme!

İkimizi de geçindirebilirdim. Neyi kastettiğimi anlıyorsun, değil mi?

Haydi eve gidelim.

Vico güçlükle ayağa kalkıyor ve arabaya tutunuyor.

Sokakta yaşadığımız ve Vica'nın henüz bize katılmadığı zamanlarda, Vico bir gece bana ilk icadını anlatmıştı. Henüz bir fabrikam olmazdan çok önceydi, Kral, on yedi yaşındaydım. Yaygın sklerozdan mustarip bir amcam vardı. Elleriyle bacaklarını hiç kullanamıyordu. Dinlemekten, gözlemekten ve konuşmaktan başka bir şey yapamıyordu. Benimle sık sık konuşurdu. Halamla, yani kız kardeşiyle Spaccanapoli bölgesinde yaşardı. Halam terziydi. Yoksuldular. Amcamın tek tutkusu radyo dinlemekti. Dünyada olup biten her şeyi bilirdi; Giambattista'yı okumaya beni teşvik eden de o olmuştu. Ama radyoda istasyonları değiştiremiyordu, ellerini kullanmaktan acizdi. Kız kardeşini çağırıp radyonun düğmesini çevirmesini istemek zorunda kalıyordu. O zaman da halam mecburen habire işinin başından kalkıyordu. Kız kardeşini rahatsız etmemek için sık sık istemediği istasyonları dinliyordu. Amcam bunu bana söylediğinde, radyoyu ve istasyon düğmesini şöyle bir inceledim. Bazı çizimler yaptım. Sonunda amcamın burnuyla çevirebileceği bir istasyon düğmesi icat ettim!

Para içinde yüzerdik, diye haykırıyor Vica, sen de enin-de sonunda buna alışırdın, ah kırk yaş genç olsaydım!

Yalvarırım, Vica...

Her gece sabah dörde kadar çalışırdım; son müşteriyi üçte kabul ederdim!

Lütfen kes!

Her şeyi kaybetmeden önce fazla bekledin, Vico, ben gençken yapacaktın bunu, o zaman sana sesimden başka şeylerimle de yardım edebilirdim!

Hollanda'ya dön, diye bağırıyor Vico, Kral'ı da götür. Amsterdam'daki ağabeyinin yanına dön.

Ağabeymiş!

Seni yanına almak zorunda! Geri dön! Çok geç olmadan geri dön. Beni bırak.

Fazla bekledin, diye haykırıyor Vica.

Şimdi ikisi de ayağa kalkmış bağırıyorlar birbirlerine; yoldan geçenler tiksinti ve dehşetle onlardan uzaklaşıyor.

Yoldan geçenlerin gördüğü üç bildik veba kurbanı. Aslında herkes bu salgın hakkında kimsenin gerçeği söylemediğini biliyor. Kimse salgının kimi neden seçtiğini bilmiyor. Bu yüzden herkes bulaşmasından korkuyor.

1656'da veba salgını Napoli'yi vurduğunda, Kral, on kişiden yedisi ölmüştü.

Üçümüzün sergilediği manzara –mukavva parçalarının üzerinde durmuş bir depo kapısında birbirine haykıran, el-

leri pis ve şişmiş, gözleri buğulu, kaderlerini değiştirmek için hiçbir çaba göstermeyen, umuda ve akla kayıtsız yaşlı bir adamla yaşlı bir kadın ve köpekleri– bu manzara iğrenç ve bulaşıcı. Güven duygusunun altını kazıyor; güven gidince de bağışıklık sistemi zayıflıyor.

Sifonu çekeceksin üzerlerine, hortum sıkıp temizleyeceksin sokaktan bunları, diye homurdanıyor, elinde telefonuyla geçen bir adam. Geçerken bana bir tekme atıyor.

Seni terk etmeyeceğim, diyor Vica soluk soluğa.

Ben olmazsam ayakta kalabilirsin, diye yanıtlıyor Vico.

Hayır.

Arabayı bana bırak, Kral'ı da götür. Bu akşam yola çık.

Asla.

Benimle kalman için hiç hiç hiç hiçbir sebep yok. Kendin söyledin bunu.

Tanrı aşkına, ben böyle bir şey demedim, asla demedim. Şapkanı çıkart da şarkı söyleyeyim dedim ben.

Şarkı söylemeni istemiyorum.

Vica ağlamaya başlıyor. Burnunun yanlarından küçük gözyaşları dökülüyor. Yere oturup depo kapısına sırtını yaslıyor. Vico da. Omuzları birbirine değiyor. Vica'nın yüzünü yalamaya çalışıyorum, beni itiyor. Vico saatine bakıyor.

Önümüzdeki bir saatte yapılması gerekeni yapmayacağım, diyor.

Vica sessiz sessiz hıçkırıyor.

Hadi bir dakika uyuyalım, diyorum.

Vica başını Vico'nun omzuna dayıyor.

Yola çıkmamız lazım, iki saate kadar hava kararacak, diyor Vico.

Fenerim var, diyor Vica gözleri kapalı.

Gelip geçenlerin bileklerini seyrediyorum. Erkeklerinkini. Kadınlarınkini. Pantolonlu, çoraplı, çıplak bilekleri. Reebok'lar, topuklu pabuçlar, spor ayakkabılar, çizmeler giyiyorlar. Bürolar kapanıyor, kepenkler indiriliyor. Bütün ayakkabıların kenarları, sabahkinden biraz daha yakın ayak bileklerine, birazcık daha yakın. İnsanlar işe giderken biraz daha uzun, dönerken biraz daha kısa.

İkisinin de gözleri kapalı. Gökteki bulutlar bir uçtan ötekine caddeyi geçiyor. Deniz kıyısındaki bu kentte bütün bulutlar rüzgârla parçalanıyor. Bulutlar asla kalıcı değil, hepsi dağılıyor. *Cirrus spissatus. Altocumulus lenticularis.*

Beş dakika içinde gidiyoruz, diyor Vico, gözlerini açmadan.

Jack'in mesajını onlara iletmediğimi hatırlıyorum.

Herkesin erken dönmesini istiyor, diyorum.

Kim? diye soruyor Vico, gözleri hâlâ kapalı.

Baron Jack.

Neden? diye soruyor Vica.

Bazı sorunlar varmış, diyorum.

Dönmesini bekledin mi?

Vica'nın sorusu o kadar aptalca ki duymazlıktan geliyorum. Vica hep koşup yanına gelmenizi ister. Oysa Vico'yla yan yana yürüyebilirsiniz.

Belediye Meclisi'ne girebilmiş mi? diye soruyor Vica.

Ceketi yırtılmıştı.

Sabah ceketini çok beğenmiştim, diyor Vica.

Dört dakika içinde gidiyoruz, diye bildiriyor Vico.

Kızgın bir arı gibi yüksekten vızıldayan pizza mobiletinin sesini duyuyorum. Arılar da bizler gibi korku uzmanıdır. Onlar korkuyu sokar.

Sürücü mobiletin ön tekerleğini park yarığına yerleştiriyor, aynı anda da motoru kapatıyor. Şu anda ne yaptığını bilmek için gözümü açmama gerek yok. Hep aynı şey. Kırmızı kaskını çıkartacak, mobiletin arkasındaki kırmızı kutuyu, sekiz mega *Cheezy Crust* taşıyacak büyüklükteki kutuyu açacak, içinden kırmızı çantasını alıp yeni bir sipariş var mı diye bakmak için dükkâna girecek. Vakit henüz erken. Son sipariş yeni karaya çıkmış dört denizcidendi.

Nefes seslerinden uyuduklarını anlıyorum. Kediler bıyıklarının geçtiği yerden geçebilir. Bizse kulağımızın geçtiği yerden. Aklıma başka şeyler gelmesin diye bunlardan söz ediyorum.

Tehlike! Tehlike yakında. Bir klakson sesi, ardından adeta yıkılan bir duvarın kulak tırmalayıcı gümbürtüsü, durmak için vargücüyle ani bir fren yapan yirmi beş tonluk

ağır yüklenmiş bir kamyon çıkartıyor bu sesi. Farkına bile varmadan dört ayağımın üstüne kalkıp izlemeye başlıyorum, tüylerim diken diken. Ne görüyorum dersiniz?

Fren yapan kamyon, caddenin bize uzak yanında. Sürücü öfkeyle yumruğunu sallıyor. Caddenin bu yanında birkaç araba, bir minibüs ve bir taksi durmuş. Herkes bekliyor. Yokuştan aşağı bir tramvay geliyor.

Caddenin ortasında –tıpkı sürücüsü gibi hâlâ titreyen kamyonun önünden henüz geçmiş olan– kuaför dükkânındaki kız hoplayarak yürüyor, hani sigara içmeye kapının önüne çıkan, tırnaklarını siyah frenküzümü rengine boyamış olan kız. Önlüğünü çıkartmış. Üzerinde parçalanmış bulutlarıyla gökyüzünü andıran, beyaz desenli çok kısa mavi bir elbise var. Hopluyor, koşuyor, gülüyor, kollarını kaldırmış, başparmakları yukarı çevrili, parmakları açık, saçı arkaya taralı, arkamızdaki kırmızı mobilete doğru Salluste'nin havasını yararak geliyor.

Mobilet parkında kırmızı tüniğinin önünü açmış, saçı omuzlarında bir sürücü başını geriye atmış, şişeden su içiyor. Kızın geldiğini biliyor. Onun için ağzını serinletiyor.

Kaldırıma doğru yavaşça bir adım atıp kollarını açıyor, kız kollarına atılıyor. Siyah tırnaklı elleri oğlanın sırtını kavrıyor. Kamyon sürücüsü gülümseyip başka bir hareket yapıyor – meyva toplar gibi bir hareket. El frenini bırakıyor, on altı lastikli kamyon Berlin'e doğru yol almaya başlıyor.

Kral, gel buraya, diye fısıldıyor Vica, sana bir şey söyleyeceğim. Yavaş, uyanmasın.

Kız trafiği nasıl durdurdu, gördün mü?

Durduran oğlandı.

Oğlan kaldırımdan hiç ayrılmadı, diyorum, köpek boku gibi yapışmıştı.

Oydu, diye ısrar ediyor Vica sesini yükselterek.

Gözlerin kapalıydı herhalde, dalmış olmalısın, diyorum, trafiği durduran kızdı.

Oğlan olmasaydı yapamazdı, bunu söylemeye çalışıyorum.

Bakmıyordu bile.

Oğlan orada duruyordu, diyorum sana! Önemli olan da bu, diyor sesini daha da yükselterek.

Şimdi de öpüşüyorlar, diyorum.

Oradaydı, diye sürdürüyor lafını yükselmiş sesiyle Vica. Önemli olan oğlanın orada olmasıydı. Kız oğlanın orada durduğunu gördü. Daha önce kimsenin bulunmadığı o yerde. Boş bir yer bile sayılmazdı orası. Kimseye yer yoktu. Bildiğimiz kahrolası sıkıcı Salluste'ydi... ve birdenbire oğlan orada belirdi.

Fütursuz ses şimdi bir mırıltıya dönüşüyor. Kız kuaförden çıkıyor, Kral, mesaisi bitmiş. Ayakkabılarını değiştiriyor. Bütün gün ayakta saç yaparken topuklu pabuç giyemezsin; dükkândan çıkıp Pizza Hut'a doğru bir bakış atıyor; daha önce oğlanın kırmızı kasklı birkaç arkadaşıyla buluşmuş ama onlardan hoşlanmamış, berbat tipler olduklarını düşünmüş – şu anda oğlanı görmeyi hiç beklemiyor

çünkü randevuları iki saat sonra, bir bakıyor ki çocuk orada! Orada Kral, kırmızı ceketiyle mobiletinin üzerine oturmuş su içiyor. Ona koşacak. Oğlan orada olduğuna göre, trafik bugün beni öldüremez, diyor sevinçle kendi kendine. Beklemeden dosdoğru yola atlıyor. Trafik bugün beni öldüremez dememişsen, yola böyle atlamazsın. Gülerek dosdoğru kaldırımdan yola atlıyor ve trafik onun için duruyor.

Şimdi öpüşüyorlar, diyorum tekrar.

Trafik bugün beni öldüremez, diye kendi kendine tekrarlıyor Vica, çünkü o orada, o orada!

Kuaför kızın oğlanın dudaklarını iyi tanıdığını görüyorum, nasıl öpüşeceklerini iyi biliyor, parmaklarından biriyle oğlanın gözkapaklarına dokunuyor.

Şimdi sana bir şey anlatacağım, Kral. Uzun yıllar önce, ben de bu kız kadar gençtim. Saskia adlı bir arkadaşımın yanında kalıyordum. Saskia Zürih'te bir gözlükçüyle evliydi. Ben de konservatuarda bir dönem okumak için Zürih'e gitmiştim. O zamanlar ayaklarım küçücüktü, beyaz sandaletler giyiyordum. O zamanlar nasıl olduğumu tahayyül bile edemezsin, Kral. Öyle çok güzel değildim. Ama gençtim, sağlıklıydım. Sanırım pırıl pırıl parlıyordum. O gün gölün kıyısında dondurma yiyerek tek başıma yürüyordum. Ağustos ayında sıcak, bunaltıcı bir akşamüstü. Yağmur yağmaya başladı. O kadar şiddetli yağıyordu ki ağaçlardan yapraklar dökülüyor, göl üzerine çarpan yağmur sularını kızgın tavaya atılan patateslerin sıçrattığı yağ gibi geri tükürüyordu. Üzerimde pamuklu bir elbise vardı. Hâlâ hatırlarım bu elbiseyi. Defne gibi, çok koyu yeşil bir el-

bise. Defne yaprağı yeşili, uzun düz sarı saçlarıma çok yakışırdı. Yağmur başlayınca başıma parlak bir dergi tutup en yakındaki kapı eşiğine koştum, eşiğe sığınıp dondurmamı yalamaya devam ettim. O zamanlar dondurmalar hakkında pek bir şey bilmezdim. Benim için bazı dondurmalar çikolota sosluydu, bazıları değil, bir de bildiğin buz vardı, o kadar. Napoli'de bana dondurmalar hakkında bilinecek her şeyi o öğretti, ama o sıralar Napoli'de değildi. O günlerde Hollandalı bir kız dondurmadan ne anlasın?

Bildiğim tek Hollandalı, Hamburg'a giderken kamyonda karşılaştığım kız, diyorum ona gözlerimle, geceleri kamyonun arkasında şoförle düzüşürdü.

Dondurmamı yalarken, başının üstünde evrak çantasını tutan bir adam gördüm, yağmurda top sektirircesine koşuyordu. Önce içimden gülmek geldi. Galiba güldüm de. Parmaklarının ucunda sekiyordu. Sonra benim bulunduğum kapı eşiğine sığınmak üzere koştuğunu fark ettim. Yanımda durdu, evrak çantasını yere koydu, omzundaki suları silkti, beyaz gömleğinin düğmelerinden birini düzeltti, sonra hani sen de yaparsın ya, başındaki suları hafifçe silkeledi. Sonra da bana doğru döndü.

Yakışıklı mıydı?

Yakışıklı ne demek, Yakışıklı? Kulağımla oynuyor.

Onunla birlikte gitmek istedin mi?

Onu tanımıyordum. Beni ilgilendirmiyordu. İyi giyinmişti. Öyle ayağında top sektirircesine koştuğuna göre İtalyan olduğunu düşündüm. Kolayca çelme takıp düşürebile-

ceğin biri değildi, o kadarını anlayabilmiştim. Onunla birlikte gitmeyi falan düşündüğüm yoktu elbette. Bir adamı yakışıklı kılanın ne olduğu konusunda anlaşacak iki kadın bulamazsın. Ölçüye gelmez yakışıklılık. Hem zaten değişir de, değil mi, gelip gider. Gider.

Vico'ya bakmamaya çalışıyorum. Vica gerekirse birinin gırtlağını kesebilir. Sonra kendi gözlerini çıkarır belki, ama kesmesi gerekiyorsa keser. Vico yapmaz. Yapamaz. Çok gerekirse kendi beynini dağıtır.

Baretta'yla mı, diye fısıldıyor Vica. Düşüncelerimi bu kadar iyi okuyabildiğinin farkında değildim.

Bir zamanlar Baretta'sı vardı, diyor gülümseyerek, Camorra'dan tehdit aldığı zamanlar. Haklısın, kullanacağı yoktu, ama herkese silahının olduğunu söyler, cebinden çıkartıp gösterirdi, böylece korunmuş olurdu. Krom bir Baretta'ydı. Bir keresinde para vermezse fabrikasını kapatacaklarını söylediler. O sırada fabrikası Riviera di Chiaia'daydı.

Kaldırımda uyuyakalmış olan Vico, bebeklerin uyurken yaptıkları gibi yumruğunu ağzına götürüyor.

Ne dedi? diye soruyorum.

Hayır, katiyen vermem, dedi.

Zürih'teyken ne dedi? İlk karşılaşmanızda, kapı eşiğinde ne dedi?

Bir şey demedi. Vico gerginken konuşan tiplerden değildir. Ben de bir şey demedim. Müthiş güvenli görünüyor-

du. Güvenli olan başı değildi, kibirli durmuyordu. Güveni ayaklarından, bedeninden belli oluyordu, hayvanlarda olduğu gibi.

Mesela bende.

Senin gibi değil, Kral, sen sürekli korkuyorsun. İtiraf edelim, sen hiç de güvenli değilsin. O ise bir geyik gibiydi. Geyikler aptaldır belki, ama güvenlidir. Duruşlarından bellidir – boynuzlarından tırnaklarına en ufak bir tereddüt olmadan yaratılmışlardır sanki. Yanımda öylece duruyordu, ben de sakin sakin baktım ona. Uzun burnundan hâlâ yağmur damlaları süzülüyordu. Sonunda konuştu: İkimiz de karaya çıktık demek! İkimiz. Adım Gianni. Seninkini söyle lütfen. Biraz tuhaf konuşuyordu, libretto okur gibi, Almancayı İtalyan aksanıyla konuşuyordu, Wagner okuması gerekmiş de aklı Verdi'de kalmış gibi; oysa o sırada operayı ne kadar sevdiğini bilmiyordum. Hakkında hiçbir şey bilmiyordum. Oradaydı, o kadar. Kendi kendime, Trafik bugün beni öldüremez, dedim.

Onunla karşılaştığımızda benim de ilk dikkatimi çeken sesi olmuştu, diyorum Vica'ya.

Sen tanıdığında artık aynı adam değildi, Kral.

Sesi aynıydı.

Seslerin korkunç yanı budur işte.

Eee, sonra?

Beni kahve içmeye davet etti. Ne iş yaptığını sordum. Mucit olduğunu söyledi.

Amcasından bahsetti mi sana?

Hayır, bana fabrikasını anlattı, elbisemin çok güzel olduğunu söyledi. *Fırtına* diye bir tablo olduğunu, elbisemin yeşilinin tıpkı oradaki çayırlarınkine benzediğini söyledi.

Giorgione'nin tablosu.

Sen nereden biliyorsun, yahu?

Vico söyledi.

Sana söylemediği bir şey kaldı mı?

Unuttuklarını söylemedi bana.

Gözlerini silmeye başlıyor.

Ben hiçbir şeyi unutmadım, diyor. Onunla her gün görüştüm, sonra İtalya'ya fabrikasının başına dönmesi gerekti. Evli olup olmadığını merak ediyordum.

Evli değildi.

Biliyorum, ama o zaman pek inanmamıştım.

Ertesi ay Zürih'e döndüğünde, onun dairesine taşındın, değil mi?

Çok fazla şey biliyorsun, Kral, sana zarar verecek kadar çok şey biliyorsun, onun için hep korkuyorsun.

Dairesinde çinili bir soba vardı, çinilerin üzerinde de laleler, değil mi?

Hayır.

Bana öyle demişti.

Laleli çini falan yoktu.

Boşver, diyorum.

Lalelerden ne zaman bahsetti sana?

Hatırlamıyorum.

Laleli çinileri daha sonra ben almıştım, diyor Vica, ona sürpriz yapmak için.

Pekâlâ. Vardı ya da sonradan alındı, her neyse, laleleri çok sevmişti, diyorum.

Başımı dayamayı sevdiğim yerlerin listesi şöyle: Vico'da, kaburgasının hemen altı, karınboşluğunun orası ya da köprücük kemiği çenemin altında kalacak şekilde boynunun yanı. Vica'da en sevdiğim yerler ise otururken karnıyla üst bacaklarının arası, yüzükoyun yatarken bel çukuru, uyurken de başının yanı. Şimdi başımı üst bacaklarına koyup onu dinliyorum.

Çoğu gülümseme fazla vaat doludur, hiç dikkat ettin mi, Kral? Şüphelenmen gerekir, kaçınırsın, değil mi? Çoğu gülümseme aldatıcıdır. Vico'nun gülümsemesi hiçbir şey vadetmiyordu. Hiçbir şey. Bu yüzden hoşlandım gülümsemesinden, hiç düşünmeden hoşlandım. Gülümsemesi o anda istediği her şeye sahip olduğunu gösteriyordu. Parmağımı dişlerinin arasına koyabilirdim. Ayrıca beni bir tehdit eden olursa, Vico'nun onun boğazına sarılacağı anlamına da geliyordu.

Onun gibisini hiç görmemiştim. Hiç görmediğim ve hiç görmediğimi gayet iyi bildiğim her şeye benziyordu. Bu yüzden bana hem aşina hem yabancıydı. Hiç vaatte bulunmadı. Bulunsaydı da inanmazdım zaten.

Farkına varmadan yavaşça iç geçiriyorum ya da havlıyorum. Öyle sessiz havlamalar vardır ki, dilin altında kalırlar. Gök mavisi elbiseli kuaför kız iç geçirdiğimi duyunca dudaklarını Pizza Hut oğlanının dudaklarından ayırıp dönerek bana bakıyor.

Genç mi, diye soruyor.

Benim gibi yaşlı değil, diye homurdanıyor Vica.

İnsan bir kez genç olur, diyor kız.

Hayır, diye yanıtlıyor Vica gıcırdayan sesiyle, milyon kere genç olursun, milyon kere genç olur, geriye dönüp baktığında tek bir kere sanırsın.

Kaç yaşında?

Bilmem. Kocam da bilmiyor. Komşularımız da keza. On sekiz ay önce yanımıza geldi.

Pek uzun zaman olmamış.

Sonsuz uzun, diye homurdanıyor Vica, buralar için sonsuz sayılır...

Adı ne? diye soruyor Pizza Hut oğlanı, kızın ten kokan, kimselere benzemeyen teni gibi kokan saçları gözlerini kapattığından hiçbir şey görmüyor. Adı nedir?

Kral diyoruz ona. Daha önce herhalde başka bir ismi vardı. Yeni bir isim vermek daha kolay, bu nedenle ona Kral diyoruz. Sana Kral diyoruz, değil mi?

Çok akıllı, diyor Pizza Hut oğlanı, şu bizi dinleyişine baksanıza.

Senin oğlanın sesini sevdim, diyor Vica kıza, bir erkeğin sesinden çok şey anlaşılır.

Harika dolgun dudaklar, diye fısıldıyor kız oğlana, dudaklarını diliyle yalıyor.

Vica lafına devam ediyor: Trafik beni öldüremez bugün – bu öğleden sonra böyle dedin, değil mi tatlım, kendini caddeye attığın sırada?

Uzun yol şoförü olarak iş bulacağım kendime, diyor oğlan, o zaman bir köpek gerekecek bana.

Onu bırakacak değilim, diyor kız; köylük bir yere yerleşmek niyetindeyim, evlere gidip saç yapacağım; orada sürekli düğünler, vaftizler, cenazeler olduğundan düzenli bir gelirim olacak. Haksız mıyım, hanımefendi?

Elimde bir evin anahtarı var, diyor oğlan.

Uzak mı? diye soruyorum.

Henüz kimseye nerede olduğunu söylemedim, ona bile.

Kuaför kızla Pizza Hut oğlanı birbirlerinden ayrılıyorlar. Kız, oğlanın iki bacağı arasına soktuğu bacağının dizini ve baldırını gevşetiyor, kulakları öne çıkacak şekilde başını hafifçe öne eğiyor, sırtındaki ellerini çözüyor; kızı kalçalarından tutarak olduğu yere bastıran oğlansa geriye bir adım atıyor. Aynı fırından henüz çıkmış iki ekmek somunu gibi gülümsüyorlar birbirlerine. Çantanın kırmızı sapını omzundan sıyırıyor oğlan, mesaisi bitiyor artık; kızsa siyah frenküzümü tırnaklarıyla oğlanın düğmelerini düzelterek oyalanıyor.

Haklısınız, trafik bugün beni öldüremez hanımefendi! diye fısıldıyor kız Vica'ya, oğlanla el ele Pizza Hut'a girerken.

Erkeklerin neresi kadınlardan farklıdır, biliyor musun Kral, hayır zannettiğin yerleri değil, o bölgede sadece her şey farklı bağlanmıştır birbirine, farklı şeritler, hayır, gerçekten farklı olan bölge omuzların orasıdır, erkeğin çatısı dediğim yer – omuzlardan göğse uzanan şu eğimli bölge. Başları, kolları, kamışları, ayakları olmasa bile niye bütün heykeller erkeğe benzer, bariz bir şekilde erkeğe? Mesele burada, cânım çatıda olup bitenle ilgilidir de ondan. Dairedeki pencerelerden birinden Zürichsee'yi görebiliyorduk. Vico'nun her iki omzunda dilediğinde sertleştirip dilediğinde yumuşak bıraktığı dört şişkinlik vardı. Onları tutardım. Onlarla oynar, yanağımı dayar, onlara isimler takardım. Birine Güç, ötekine Basiret, diğerine de Adalet derdim. Dördüncünün adını şu anda unuttum, Kral, kusura bakma. Ona bu adlardan bahsettiğimde gülerek sen iflah olmaz bir Kalvincisin, demişti. Belki o zamanlar öyleydim, ama sonraları değil. Kısa süre sonra artık Kalvinci değildim. Ama yine de bir erkeğin beden güzelliğinin diklikle, dik durmakla bağlantılı olduğunu düşünmeyi sürdürdüm.

Bir sürü çarpık adam var, diye mırıldandım baldırına.

Sırtta kürek kemikleri, ön tarafta da bu çatı var, iki kişilik bir çatı. İstersen kuaför kıza sor, Kral, ne kastettiğimi çok iyi bilecektir.

Bir erkek en çok öne doğru adım atacağı sırada güzeldir, karnı çatının altında gergin bir perde gibi titreşir, ilerlemenin eşiğinde, kamışı perdenin ardındaki güvercin, sa-

na sarılacak olan kolları henüz iki yanında, vücuduna değmiş olan iç kısımları daha sıcaktır, dar kalçaları damın altına sığınmıştır, hava nasıl olursa olsun gece boyunca istediğin kadar kalabileceğin bir sığınak verirler sana. Bir erkek en çok o zaman güzeldir, Kral.

Her iki omzundan göğüs uçlarına birer patika iniyordu. Amaçsız küçük göğüs uçlarına. Ön dişlerimle bu patikadan aşağıya inerdim – o zamanlar dişlerim beyazdı, Kral.

Omuzlarından aşağı doğru gittikçe, ters duran bir ağaç gibi incelirdi. Bazen ayaklarım kulaklarının yanında, ayak başparmağını emerek uzanırdım, böylece kollarımı dolayıp bir ağacı ölçer gibi ölçerdim onu.

Geniş kenarlı siyah şapka takmış yaşlıca bir adam önümüzde duruyor. Temiz çamaşır ve yaşlılık kokuyor. Vica elini uzatıyor. Bana bunları anlatıp dururken eli hep açık. Arada bir kucağına düşüyor ya da gözlerini siliyor eli, ama genellikle gelip geçenlerden dileniyor. Yoldan geçenler konuştuğumuzu duymuyorlar. Sadece kucağına başını koymuş bir köpekle oturan blucinli iri bir kadın ve arkalarında uyuyan ihtiyar bir adam görüyorlar. Geniş kenarlı siyah şapkalı adam cüzdanından bir yirmilik seçiyor ve biraz zorlanarak eğilip parayı Vica'nın avcuna bırakıyor. El, ihtiyatla paranın üzerine kapanıyor. Vica bir şey demiyor. Diğer eliyle bir işaret yapıyor: okul kapısındaki bir annenin kendisinden ayrılmak istemeyen çocuğunu cesaretlendirmek için yapacağı türden bir veda işareti. İhtiyar adam doğruluyor; artık kendisinden daha az hoşnutsuz bir halde bulvara yöneliyor.

Ona inanırdım, Kral. Her dokunduğumda inanırdım ona. Neye inandığımızı hiç bilebilir miyiz? Bildiğimiz zamansa artık doğru değildir, inanç kaybolmuştur. Hayat'ın beni bu adama yönlendirdiğine ve aynı Hayat'ın onu neyse o yaptığına inanıyordum. Ve olduğu şeye dokunabiliyordum. Sözlerini pek dinlemezdim. Söylediklerini duymadan sesini dinler, dokunurdum ona.

Öyle bir hayat yaşayacağız ki, inanılmaz bir tesadüfle tanışmamızı sağladığı için Hayat'a bir şeyler bağışlayacağız sanırdım! Onun bu kadar yeni oluşuna bir türlü alışamıyordum. Akşamları işten döndüğünde yeni olurdu. Sabahları işe giderken yeni, yepyeniydi. Her sabah kendime, Trafik beni öldüremez bugün, derdim. Onu ezbere bilir hale geldiğimde, parmaklarım gövdesinin her kıvrımının uzmanı olduğunda bile yeni kaldı o. Benden yaşlıydı, ardında bir hayat bırakmıştı ama yeniydi işte.

İstesem kuyruğumla Vico'nun bacağına hafif hafif vurabilirim, kaldırımda serilmiş yatarken o kadar yakın bana. Vica'nın bana anlattığı her şey, gözlerinin bir yerlerinde duruyor. Gözleriyse kapalı. Uykudan iyisi yok.

Başka erkeklerle de oldum Kral, biliyorsun, ondan önce de sonra da; hiçbiri bana aynı şeyi hissettirmedi. Başka erkekler bir şeyler yapıyorlardı. O ise sadece olduğu şeydi.

Kuyruğumla Vico'nun bacağına hafif hafif vuruyorum.

Operaya gidiyoruz! dedi bir gece. Zürih'te opera yok, dedim ona. Yer ayırttım, dedi. *Il Trovatore*. Scala, Milano! Bu gece yataklıya biniyoruz.

Karar alış tarzıyla beni şaşırtıp dururdu – sanki her kararı içinde gizli mesaj taşıyan bir zarftı da, karara varırken zarfı bana vermeden önce mühürlüyordu. En sevdiği şey sürpriz yapmaktı. Sürprizle karşılaşınca sevinçle ellerimi çırpmama bayılırdı.

Vica ellerini çırpmaya başlıyor, onu durdurmak için ellerinin arasına burnumu sokuyorum. Vico henüz uyanmasa daha iyi. Biradan sonra Vica ne kadar çok konuşma fırsatı bulursa kavga etme ihtimalleri o kadar azalır.

Anneme doğumgününde ne verelim? diye sordu bana. Anneni tanımıyorum, dedim. En iyisi ona seni verelim! Ve *ecco*! cebinden Napoli'ye iki uçak bileti çıkartıyor.

Senin için ateşleri söndürdük, dedi bana uçakta, sadece Vezüv biraz tütüyor, Campari'ni iç! Onu öptüm. Sonra körfezin üzerinden inişe geçtik. Annesi evde kuş besleyen siyah küpeli bir duldu. İkinci kattaki pencerelerinde altı kuş kafesi vardı; kuşlar sabah akşam ötüp duruyorlardı.

Neyse ki sekiz sene önce öldü de şu halimizi görmedi. Oğlunun durulmasını sağlayacağımı düşünüyordu. Öyle uzak görüşlü ki, bazı sabahlar ayakkabılarını bulamaz! dedi bana bir pazar günü kiliseye giderken. Sözlerime mim koy, dedi bana sonra, yaşlandıkça değişecek, ben göremeyeceğim ama inan bana oğlum Gianni değişecek, sen de onun yanında olacaksın, değil mi?

Bir akşam banyoda saçlarımı yıkarken bana şöyle fısıldadı: Tam zamanında geldin *mia coccalino*,[5] cumartesi günü gidip Nostra Madonna di Regnos Altos'u görebilirsiniz.

Madonna, yeni yıkanmış çamaşırlar hariç her şeyin kirli olduğu İspanyol mahallesindeydi. Orada sürekli paçavralarını yıkarlar. Evler küçüktü, her katta tek oda, sokaklarsa dar ve karanlıktı...

Giambattista Vico'nun evinden pek uzak sayılmayız, dedi Gianni, modern düşüncenin ilk dâhisinin yaşadığı sokaktan uzakta değiliz! Neden modern düşüncenin ilk dâhisiydi, biliyor musun? Tanrı'nın güçsüz olduğunu gören ilk düşünürdü. Annesi bunu duyduğunda üç kere haç çıkardı.

Bütün bunları sana niye anlatıyorum, Kral?

Çünkü seni dinlediğimi biliyorsun.

En ufak bir yararı yok.

Bizi birazcık yakınlaştırıyor.

Neye yakınlaştırıyor?

Seninle benim bilmediğimiz şeye.

Dar sokak eşya taşıyan, taşınan insanlarla dolu, Kral. Erkekler, kadınlar, çocuklar, daracık sokak o kadar dolu ki Gianni'yle ben sürekli yol açmak zorunda kalıyoruz. Annesi eve dönmüş. Bizim bulunduğumuz sokağı kesen diğer sokaklarda da aynı şeyler oluyor. Tek bir sakin köşe yok. Herkes taşınıyor. Erkekler sırtlarında kendilerinden iki kat uzun saz demetleri taşıyor. Kadınlar kapılardan dürülmüş halılar, katlanmış çarşaflar, danteller, aynalar, mumlarla çıkıyor. Bir vagon dolusu boş kutuya kavuşmuş çocuklar da kutulardan kuleler yapıyor. Nedenini bilmiyorum. Vezüv mü patlayacak? Değerli eşyalarını çıkartıp bir sığınağa götürmeleri için uyarı mı aldılar?

Gianni ile birlikte olduğum için korkmuyorum. O da bana bir şey demiyor. Bırakıyor kendim anlayayım. O günlerde genellikle öyleydi. Bu şekilde beni öğrenmeye teşvik ettiğini düşünüyordu; bir öğretmen gülümsemesiyle izlerdi beni, bazen de hayrete dönüşürdü gülümsemesi çünkü benim masumiyetim onu besleyen bir gizemdi. *Nocciole gelati*[6] yediğimde beni izlerken, *nocciole gelati*'yi ilk kez yemenin ne demek olduğunu hatırlardı.

Erkekler renkli fenerler, merdivenler, uzun sırıklar taşıyor. Tekerlekli sandalyeye oturmuş bir adam, üzerine renkli kâğıtlar tutturulmuş ipleri açıyor, kâğıtlara kalpler ve baklavalar oyulmuş. Kadınlar, çocukların yaptığı karton kulelerin üzerine kadife örtüler seriyor. Kadife düştür, kadife gecedir, kadife buyur etmektir, kadife fahişedir, kadife aşktır, Kral. Kadifenin üzerine ovup parlattıkları kıymetli eşyalarını koyuyorlar.

Bazı adamlar sazları fidan diker gibi yere dikiyor, uçlarını kaldırım taşlarının arasına sıkıştırıp sicim ve sopalarla sağlamlaştırıyorlar, tepelerini de birleştirip bağlıyorlar, böylece bütün yollar iki kulaçtan geniş olmayan dar geçitlere dönüşüyor, insanlar mihraba yürüyen çiftler gibi ilerliyor bu geçitte. Gianni ile ben de...

Sokaklar süsleniyor. Bu gece bütün sokaklar şarkı söyleyecek. Bazıları sarhoş olacak. Bazıları gülmekten kırılacak. Bazıları durmaksızın dans edecek. Şu sokak bütün gece oturup bir erkek gibi yemek yiyecek. Öteki bir kadın gibi çöpçatanlık yapacak. Ucunda merdivenler olan berikiyse denizcilerinin eve dönmesini bekleyecek.

Gianni kolumu tutup, Ön kapının yanındaki küçük pencereyi görüyor musun, diyor, gördün mü? Pencere dışarı doğru açılır; evde biri öldüğünde bu pencereden çıkartırlar, asla kapıdan değil. Bu evler aşırı kalabalıktır çünkü yoksuldurlar, bu yüzden kapı her açıldığında ölülerinin içeri süzülüvermesinden korkarlar. Böyle pencereden çıkartıldıklarında, ölüler bir şey unutup geri dönerlerse pencereyi tıklatmak zorunda kalırlar. Öyle üzgün bakma, kaç aydır buralarda kimse ölmemiş... Ölü çıkan sokağı bir yıl boyunca süslemezler.

Yaşlı kadınlar pürüzlü, lekeli, üzerine işenmiş duvarlara danteller asarak sokağı beyaza bürüyorlar. Dantel lükstür, dantel yalnızlıktır, dantel beklemektir, dantel dokunmaktır, dantel zerafettir, dantel yoksullar içindir, dantel dikkattir, dantel baştan çıkartmaktır. Ne kadar mağrur görünüyorlardı dantellerini sokağa asarken. Söylemeseler de hangilerinin en iyileri olduğunu hepsi biliyordu. Gençken bilmiyorlardı belki.

Acı tecrübe hepimize dantelden anlamayı öğretir.

Gece olduğunda sokaklar kral cenazesinden fazla çiçekle donanmıştı. Güller, zambaklar, margaritalar, badem çiçekleri, çiriş otları, hanımelleri, bamya çiçekleri, fuller, elma çiçekleri, sazdan yapılmış köksüz ağaçlara asılmış defne çelenkleri... Renkli ampuller de Napoli'deki her çeşit dondurmanın rengiyle ışıldıyorlardı: *stracciatella, fragola, nocciola, tutti frutti, coccomero, albicocca,*[7] vişne...

Vica şarkı söylüyor. Farkında değil şarkı söylediğinin.

Vico duymuyor. Depo kapısının önünde yığılmış yatıyoruz. Duyulacak bir şey yok, Vica bana şarkı söylüyor.

Elleri damarlı yaşlı adamlar beyaz mumların titrek alevlerini koruyor, Kral, her mum grubunun ortasında evden getirilmiş Madonna durup sessizce bekliyor.

Madonnaların hepsi mavi ve altın rengi giysiler içinde, Kral, kimi ahşap, çoğu seramik, pek azı da porselen. Herkes kim en zengin biliyor, kim en yoksul bilen yok. Ön kapıların önündeki masalarda evlerdeki küçük fırınlardan yeni çıkmış tatlılar var: badem kurabiyeleri, gümüş şekere bulanmış tunç renkli donutlar, limon tadında kedi dili büyüklüğünde ince bisküviler, *amoretti morbidi*.[8]

Küçük Madonnalar, uzun Madonna di Regnos Altos'un tepedeki kiliseden aşağıya gelip evlerini kutsamasını bekliyor. Geldiğinde sarı güllerle donanmış olacak.

Gianni elimi tutuyor. Katır hızında ilerleyen iki jandarma üzerimize doğru gelerek şimdiden dolmuş olan yolu açmaya çalışıyor; en iyi elbiselerini giymiş kurdeleli küçük kızlarla dolu yol, kurdeleler fiyonk yapılmış, kurdeleler örülmüş, kurdeleler bileklerde, kurdeleler çekmek için; ütülenmiş gömlekler, cilalanmış pabuçlar ve fırçalanmış şapkalar giymiş babalarla dolu; bir önceki gün birbirlerinin saçını yapmış yaşlı kadınlarla dolu; sayıp duran yaşlı adamlarla dolu – ölüleri sayıyorlar, yılları, Madonnaları, torunları, liretleri, bekleyen şişeleri, bir sonraki piyangonun tarihini hesaplıyorlar; dans etmeye başlayınca tüm yorgunluklarını unutacak annelerle dolu yol, önlerine gelenle dans edecekler ama Jacopo ya da Giorgio hariç, en çok da

birbirleriyle dans ederken eğlenecekler, akıllarına okuldaki yoklama gelince nefes nefese kalmış iri bedenleriyle gülecekler: Rosa, Teresa, Paola, Lucietta, Matilda, Brigida.

Yolu nasıl açtılar? Nasıl, biliyor musun Kral? Önce evler kendilerini sokağa boşalttı, sonra kendini tamamen evinde hisseden sokak kendisini evlere boşalttı. Bütün kapılar açıktı.

Şimdi geri geri yürüyen bando şefi geliyor. Kendi kendime yaşlanınca Gianni ona benzeyecek diyorum. Bando şefi altmışlarının sonunda olmalı yine de ayakları Gianni'ninki gibi çevik, dirseklerini yüksek tutuşu ona benziyor, aynı otorite havası, aynı ritm duygusu. Evet, Gianni ona benzeyecek; Gianni'nin kulağı mükemmel, belki emekli olduktan sonra müzik öğretmenliği yapabilir, neden olmasın? Hem herhalde o da bando şefi gibi kel olacak.

Şimdi bakma ona, Kral.

Bando sokağı taşana kadar müzikle dolduruyor. Bütün dolaplardan, kilerlerden, tavanarası ve merdivenlerden müzik taşıyor. Müzisyenlerin üniforması kırmızı siyah, şapkalarında kabartma çizgili beyaz şeritler var. Her yaştan otuz müzisyen.

Ya kızlar? diye soruyorum.

Şunlara bak, Kral, benim o zaman olduğumdan on yaş gençler. Dudaklarını çalgılarının ağızlığında büzerken patlamak üzereler; kısa etekleri, gülümseyen dizleri, modaya uygun sivri burunlu pabuçlarıyla o kadar küstahlar ki kıkırdamak istiyorlar; küstahlar, çünkü geçit boyunca yavaşça

ilerlerken klarinet ve flütlerinin ucuna takılı notalarda yazan müziğin, nota çizgisindeki tüm o bemollerin, diyezlerin, sekizliklerin, on altılıkların gençliklerini sergilemek ve ışıldatmak için orada olduğunu biliyorlar, notalar tek kelime etmeksizin tenlerinin altında dans ediyor; arkalarından yürüyen, tuba ve baslarını üflerken kıpkırmızı olan bandocular son kısa çoraplarını giyen, çocukları olacak yaştaki kızlara serenat yaparken gururla dolu.

Bando şefi yavaşça kolunu indiriyor ve müzik sönüyor. Gianni beni alçak bir duvara doğru götürüp üzerine çıkmamı söylüyor. Buradayım, diyor beni rahatlatmak istercesine.

Çalgıcılar bir şişe suyu birbirlerine geçiriyorlar. Yastıklarla, geçen yıldan kalma konserve armutlarla ve yakılmış mumlarla çevrili porselen Madonna orada durup bekliyor. Uzun Madonna'yı, Nostra Madonna di Regnos Altos'u bekliyor.

Duvarın üstünde dururken, İncil'deki dört bin kişiyi besleyen yedi somun ve küçük balıklar mucizesini hatırlıyorum; daracık bir sokak köşesinin bu kadar çok kişiyi barındırabilmesini ve sarı güllerle çevrelenmiş, boksör kollu dört adamın omzundaki bir platformda dikilen uzun Madonna'nın önünden yürüyen papazın kalabalığa rağmen rahat rahat geçebilmesini sağlayan mucizeyi seyrediyorum.

İkisi, yüzleri birbirlerine dönük, tek kelime etmeden duruyorlar; düzgün alnı, uzun kolları ve öne dönük avuçlarıyla uzun olanı ve bütün yıl küçük evdeki çift kişilik yatağın üzerindeki rafta duran küçüğü. İkisinin arasında tüm sokağı dolduran mucizevi bir sessizlik var. Renkli ampul-

lerin ucundaki bir fişin iyi yerleştirilmediği için çıkarttığı vızıltıyı duyuyorum. Tek ses bu. Vazolardaki çiçekler bekliyor, kirli duvarlara asılı danteller, öksüren erkekler, odalardaki masa ve sandalyeler, tabaklar, bıçaklar, çatallar, kaşıklar, havlular, ütülenmiş gömlekler, ayakkabılar, çocukların çorapları, dün toplanmış incirler ve sessizlikle dolu bütün odalar bekliyor. Bekliyorum, Gianni de yanımda bekliyor; beklerken onun önünde üzerimde hiçbir şey olmaksızın durduğumda omuzlarının yaptığı çatıyı düşünüyorum.

Papaz Nostra Madonna di Regnos Altos'tan bu mahalleyi, içinde yaşayanları ve gelecek sene yaşayacakları sonsuza kadar kutsamasını istiyor, amin.

Madonna daha önce de gülümsediği gibi ve muhtemelen şimdi de gülümsemekte olduğu gibi gülümsüyor. Sokak dar göğsünde haç çıkartıyor, bando tekrar toplanıyor, çocuklar bağrışmaya, büyükanneler tatlıları elden ele dolaştırmaya başlıyor, adamlar birbirlerine Akşam geliyor musunuz? Akşam geliyor musunuz? diye sesleniyorlar, kızlar bir sonraki nota sayfalarını çeviriyorlar, Gianni bana dönüp, Peki sana Signora Vico olur musun desem? diye soruyor.

Olurum, diyorum, olurum.

Demek evlendiniz?

Öyle demedim. Bana teklif ettiğini söyledim.

Sen de kabul ettin.

Pek çok kez teklif etti, her defasında sevinçten ağlayarak Evet, dedim Kral.

E o zaman niye evlenmediniz?

Evlenmediğimizi kim söyledi?

Ne istiyorsan onu anlat bana. Canın ne istiyorsa.

Sana ilk teklifini ve evin kutsanmasını anlatmak istemiştim Kral, o kadar.

Başı önüne düşüyor, az sonra nefesi değişiyor. Güneş denizin üzerinde batıyor, ufka çok yaklaşmış. Salluste'deki kapı eşiğinden denizi ya da günbatımını göremiyorum ama bulutların renginden güneşin yerini anlayabiliyorum. Uyuyorlar, ikisi de, paltolarına sarınmış.

Bulutlardan günışığı tümden çekildiğinde, onları uyandıracağım. Vico'yu uyandırmak için yumruklarını hafif hafif ısırıyorum. Başka yöntemler de denediğim oldu, bunu tercih ediyor.

Vica'yı uyandırmak için elini ağzıma alıp bırakıyorum, sonra aynı şeyi yaparak ama dişlerim derisini hiç çizmeden yukarı, koltukaltına kadar ilerliyorum.

Beni eve taşısana, diyecek.

Koltukaltından eline kadar ineceğim.

Kaybolduk, Kral.

Elini bırakacağım.

6

20:00

Önde Vico, ardında arabayı iten Vica, en arkada da ben. Art arda yürüyoruz. Gece yürümenin en iyi yolunun bu olduğunu öğrendik. Daha az yorucu, daha güvenli, daha sessiz. Her birimiz kendi düşüncelerimiz ya da o gece için zihnimizde tekrarlanıp duran aynı cümleyle yürüyoruz.

Kalman için hiçbir sebep yok, hiç.

Trafik beni öldüremez bugün.

Yeterince çarpık adam var.

Bu üç cümle birbiri ardına ayaklarını sürüye sürüye ilerliyor.

Güneydoğuda mehtap doğmuş. Arkalarından yürürken yoksulların zengin olacağı geceyi düşlüyorum. Kumsalımı görüyorum. Ufuk yok olmuş, deniz de. Yalnızca gökyüzü var, çakılların bitip kayaların başladığı yere iniyor. Mendirek gök kubbeye set çekmiş. Deniz kıyısında yürümeye gittiğimde, göğün içine dalıyor patilerim. Başımı evrenin buz gibi sonsuzluğuna daldırıyorum ve kurulanmak için silkindiğimde, yıldızlar saçılıyor.

Köpekler düşlere dalmamalı. Asla düşlere dalmamalı. Kaldırımda yanımdan geçen bir adamın eli yanlışlıkla kaburgalarıma değiyor ve aklıma bir anı üşüşüyor, öyle hızlı üşüşüyor ki Berlin'e giden kamyonun aksine duramıyor, beni ezip yamyassı ediyor.

Uzun zaman önce bir havaalanının yakınında kalıyordum. Bir kamp vardı: çadır bezinden hangarlar, dikenli teller, ranzalar, ışıldaklar, el arabası yerine kullanılan bebek arabaları, kaos, bekleyen insanlar, kimi tek başına, kimi ailesiyle birlikte, hepsi de ilânihaye evlerine dönmek, başka bir ülkeye gitmek için bekleyen, bir şeyler verilmesini bekleyen insanlar. Hiçbir şeyleri yoktu. Ben orada bekçi köpeğiydim.

Kadının biri beni yanına çağırıyor. Adının Marina olduğunu söylüyor. Sabaha karşı 2:00 ile 5:00 arası ışıklardan bazıları söndürülürdü. Kadının bir battaniyesi, birkaç çıkını, bir de altına serdiği yaygısı vardı. Pantolon ve erkek ceketi giymişti, ben yaşlardaydı. Yanına yere uzandım. Elini bacaklarımın arasına koyup vücudunu beni tahrik edecek şekilde kımıldatmaya başladı, kolay oldu. Havaalanı yakınındaki metruk bölgede sessizce bir haz parıltısı yakalamaya çalışıyorduk, belki bir parıltı bir diğerini, bir diğerini tutuşturacaktı, battaniyenin altında kendimize acıdan kaçış için bir yol bulacaktık.

Gülümsüyorduk. Derken birbirimizin gözlerine baktık ve olup biteni anladık. Tek yapabildiğim kendi tükürüğümü yutarak ona abanıp durmaktı. O hâlâ sertleşmiş organımı elinde sıkı sıkı tutuyordu, çenesi yaklaşamadığı bir şeyi

çatlak dudaklarıyla öpmeye çalışırcasına yukarı çevrilmiş, gözleri kulak memelerine doğru iki çizgi halinde kaymıştı. Bir köpek burnu havada, hiç ulaşamayacağı bir kıyının özlemiyle yüzerken, yüzü tıpkı kadının o sıradaki yüzüne benzer. Hiç parıltı yoktur. Her şey geride bırakılmıştır, günlük rutinle, bildik tramvaylarla, çocuk yağmurluklarıyla, ülkesiyle birlikte geride. Şimdi düzüşmek barınak için bir yakarıştır, sadece ve sadece barınak için. Beni bıraktı, şevkatle kaburgalarımı okşadı ve Ah, tanrım. Kusuruma bakma, dedi.

Önde Vico, ardında arabayı iten Vica, ardında da ben. Ağır ağır ilerliyoruz, suya iyice batmış ama inatçı bir mavna gibi. İçinde yaşadığımız paltoya gidiyoruz.

Günlük Uluma dinmek üzere. Ardeatina'ya doğru başka bir ses duyuyorum; seslerin adı yoktur ve kelime sayısı kadar ses vardır. Bu ses beni endişelendiriyor. Belki de bir sessizlik bu, ani bir sessizlik, silah sesi ya da çığlığın ardından gelen gibi. Acıyı duymazdan önceki şokun sessizliği gibi. Havaya sıçrıyorum, ayaklarım yerden kesiliyor ve koşmaya başlıyorum. Vica'nın ardımdan seslendiğini duyuyor ama duymazdan geliyorum. Evin yolunu kendileri bulabilirler, istedikleri kadar yavaş gelsinler. Ben paltoya doğru koşuyorum.

Yaklaştığımda mazot ve dökülmüş su kokusu alıyorum, kuru toprağa dökülmüş su kokusu. Vica'yla benim haftada iki kere istasyondan taşıdığımız musluk suyunun kokusu gibi değil. Kullanılmış su. İçinde bulaşık ve çamaşır yıkanmış kirli su, üstelik kadınlar değil erkekler yıkamış – evet,

burnum ikisi arasındaki farkı koklayabilir. Tanrı yardımcım olsun. Su kokusunu açıklayacak pek çok şey olabilir. Beni korkutan mazot kokusu.

Vico'nun bana birkaç defa anlattığı gibi, Giambattista' nın teorisine göre bu dünyadaki bütün uygarlıklar dört dönemden geçecekmiş, uzun dönemler. İlk dönem, her şeyin yeni olduğu ve her şeyin, en kötü şeylerin bile mümkün olduğu Tanrılar Çağı'ymış. Sonra Kahramanlar Çağı başlarmış, Helen'in Truva'da önüne gelenle düzüştüğü ve Grekle-rin trajediyi keşfettikleri çağ. Sonra politika ve kurbanlar dönemi olan İnsanlar Çağı – artık kurbanlar tanrılara değil insan adaletine verilirmiş. En sonunda da Köpekler Çağı gelirmiş. Bundan sonra, derdi Vico'm kelebek sesiyle, aynı döngü tekrar başlar. *I ricorsi! I ricorsi!*[9] Belki de bunları uydurmuştu.

Daha hızlı koşuyorum, açıklanabilir bir korku zihnimi bulandırmış, Lavabo'nun yanında duruyorum. Su birikintisinin öte yanında ışıklar görüyorum, suyun yağlı yüzeyine yansıyorlar. Gölcüğün karşı kıyısı bir kuş tüyünün sapı gibi dümdüz, üstündeki ve altındaki ipeksi teleklerle her şey simetrik; teleklerin altında ve üstünde aynı kahrolası ışık huzmesi parıldıyor. Gırtlağım, burnumla birleştiği noktada kuruyor. Bu saatte ışık olmamalı. Palto erkenden düğmelerini ilikler. Olsa olsa hacet gidermeye çıkmış bir adamın fenerinin titrek ışığı, ya da Baron Jack'in penceresinden sızan parafin lambasının ışığı görülebilir, çünkü Jack uykusuzluk çeker ve geceleri ceket dikmiyorsa oturup lotarya kuponlarını doldurur. Dehşet içinde gözlerimi dikip baktığım şey ise, araba farları. En az altı tane.

7

Gecenin kaçı, bilmiyorum. Etraf karanlık; ben gezgin yengeçlerin yaşadığı kumsalın yakınında, nehrin öte tarafındaki otların üzerinde yatıyorum. Hâlâ titriyorum ve denizi dinliyorum. Belki dalgaların sesi beni yatıştırır ya da kayıtsızlaştırır. Bunu zaman gösterecek. Size olup bitenleri anlatayım.

Palto her geceki gibi öylece buruşmuş yatıyordu; katları, boşlukları, cepleri ay ışığında karanlık gölgeler oluşturuyordu. Beni korkutan, paltonun kuşağı olsaydı duracağı yere park etmiş bir askeri cip oldu. Motoru çalışmıyordu ama farları yanıktı. Tepesine bir ışıldak takılmıştı. Aracın yanında yarı makinalı Famas tüfekleriyle dört Nöbetçi Devriye duruyordu. Komutanları cipin şoför koltuğundaydı. Görünüşe bakılırsa bir şeyler okuyordu.

Bu adamların ve üniformalarının varlığından daha da korkuncu, Ostiensis tarafından farlarını yakmış yavaş yavaş yaklaşan devasa makinanın tehdidiydi. Tırtıl da denen paletler üzerinde ilerliyordu, yaklaştıkça paletlerin o ken-

dine özgü tırmığımsı sesini duyabiliyordum. Çamaşır gibi yırtılan taşların çıkardığı ses. Sarılı siyahlı boyanmış, Berlin'e giden kamyonlardan daha yüksek olan bu araca Tırtıllı Ekskavatör denir.

Sağ klapanın oradaki otlara seğirttim. Beni saklayacak kadar uzamıştı boyları. Şimdi komutanın boynunun solunda mürdümeriği renginde bir doğum lekesi olduğunu görecek kadar yaklaşmıştım onlara. Komutan cipten inmişti, elinde bir hoparlör tutuyordu. Eldiven takmıştı, eldivenli eliyle devriyelerden birine işaret etti.

Devriye ışıldağı yakmak üzere cipe tırmandı ve ışık huzmesini ne aradığını bilircesine büyük bir dikkatle yönlendirdi, ışık yavaşça paltoyu taradı.

Işığın tarayarak geçmesi bir işaretti. Karanlıkta her şey bir işarettir. Devriyeler saklanan herkese süpürülüp atılacaklarını göstermek istiyorlardı.

Komutan hoparlörün amplifikatörüyle oynadı, bağırsak gurultusu gibi bir ses çıktı.

Ekskavatör yaklaşıyordu. Adı sarı üzerine siyah harflerle yazılmıştı: Liebherr. Sevgili bayım. Vinç kolu M. 1000'deki elektrik direklerinden daha yüksekti. Eğilip dönebiliyordu, mafsallıydı.

Komutan bölgeyi gözlemekte kullandığım moloz dağının üzerine çıktı, hoparlörü ağzına götürdü.

Lütfen telaşa kapılmayın, dedi. Sesi öyle yüksek çıkıyordu ki kelimeleri zor anlaşılıyordu.

Telaşa kapılmanıza gerek yok. Dışarı çıkmanızı istiyoruz, hepinizin. Size sıcak yemek getirdik, her zaman bulamazsınız. Sıcak yemek. Sizi daha iyi bir yere götüreceğiz. Taşıma bizden.

Komutan amplifikatörü ayarlamak için eldivenlerinden birini çıkarttı. Tırtıllı ekskavatör, Danny'nin konteynerinin önünde durmuştu.

Dışarı çıkmanızı istiyoruz. Telaşlanacak bir şey yok.

Serbest eliyle boynundaki doğum lekesini elledi komutan.

Sizi daha iyi bir yere götüreceğiz. Yaşadığınız yerde ölçümler yapıldı ve toprağın kirli olduğu anlaşıldı. Zehirli gazlar mevcut. Derhal dışarı çıkın.

Ekskavatörün aydınlatılmış kabininde oturan sürücünün yüzünü gördüm. Şaşkın bir hali vardı. Nereden başlayacağını bilemezmiş gibi.

Komutan iki devriyeye başıyla işaret ederek, Bakın da içerde kimse kalmasın, hayvan veya gaz tüpü dahil, dedi.

İki devriye Danny'nin mekânına yaklaşıp battaniyeyi çektiler –iki ucunda küçük kırmızı kareler olan gri bir battaniyeydi– Danny'nin konteynerin metal çeperine kesip açtığı girişin üzerinde asılıydı. Marcello'nun asetilen kaynağını kullanmıştı Danny. Kendisi ince olduğu için girişi de dar yapmıştı. Vica buradan sığamazdı, fazla iriydi. Danny giriş aralığından ona bir fıkra anlattığında, Vica dışarıda kahkahalarla sarsılırdı.

Adamın biri polis karakoluna telefon edip karısının kaybolduğunu söylüyor. Ne zamandan beri? diye soruyor polisler. Sekiz gündür. Neden daha önce haber vermediniz? Komşuyla lafa dalmıştır sandım, diyor adam.

Erkek şakası! diye homurdanıyor Vica.

Danny asla aynı fıkrayı iki kere anlatmazdı. Fıkra toplardı, günde birkaç tane, tıpkı bazılarının yoğurt kabı ya da günü geçmiş pastırma topladığı gibi.

Devriyelerden biri elinde fenerle Danny'nin konteynerine süzüldü. Burada bir şey yok komutanım, diye bağırdı.

Çekil o zaman!

Liebherr yaklaştı.

Corina karavanından fırladı. Ay ışığında, ipinden uçmuş saten bir çamaşıra benziyordu, o kadar narindi. Yaklaşırken küfretmeye başladı: Orospu çocukları, defolun burdan! Kahrolası ellerinize geçirebileceğiniz bir şey yok burda. Defolun!

Komutan hoparlörden konuştu.

Hepinizin bu nazik bayanın yaptığı gibi dışarı çıkmasını istiyoruz. Telaşlanacak bir şey yok. Size kalacak daha iyi bir yer göstereceğiz. Yapılan ölçümlere göre burada yaşamak sağlığınız için tehlike arzediyor.

O halde çekip gitsenize! diye tükürdü Corina.

Ekskavatöre doğru seğirtti. Allahın cezası hayvan! diye bağırarak taş atmaya başladı. Allahın cezası hayvan!

Taşlar çok küçüktü, alete çarpmadılar bile. Dizlerinin üstüne düştü Corina, sürücü ne yapacağını bilemiyordu. Motoru durdurup kımıldamadan oturmaya koyuldu. Ne yapabilirdi ki?

Hem utanmış gibiydi, hem de kendisine verilen emri yerine getireceği belliydi. Bir sigara yaktı, Corina kepçenin önünde dizüstü çöktü. Devriyeler komut bekleyen bakışlarını komutana çevirdiler. Corina ellerini göğe kaldırdı, parmakları yalvarırcasına birbirine geçmişti. Onu cesaretlendirmek için biraz hırladım. Komutan Corina'yı kenara çekmelerini işaret etti.

Bir devriye gelip onu ayağa kaldırdı. Gel Nine, dedi. Sizi amcıklar, diye bağırdı Corina. Hadi, gel bizimle, sana yiyecek sıcak bir şeyler verelim, dedi devriye.

Benim kendi tahta sandalyem var, dedi Corina bir kraliçe edasıyla.

Sonra eğilip sopa gibi zayıf bacağının yanından kırık bir tuğla parçası aldı; devriye onu tutmaya fırsat bulamadan sağ kolunu bir tekerleğin aksı gibi çevirerek tuğlayı ta yukarıya fırlattı. Kırmızı tuğla ekskavatör kabininin tepesine indi. Sürücü başını bile kaldırmadı. Devriye Corina'yı cipe götürdü.

Benim kendi tahta sandalyem var, dedi tekrar Corina.

Komutan parmağıyla işaret etti, hafriyat makinası sürünerek ilerlemeye başladı. Tırtıllı ekskavatörün yavaşlığı midenizdeki korku verici krampı andırıyordu. Genellikle size vurulduğunda, darbe o kadar anidir ki geldiğini gör-

mezsiniz bile. Hızlı bir darbe, ardından da ani bir acı. Şiddet genellikle hızlıdır. Ekskavatörün korkunç yavaşlığı ise imha tehdidi taşıyordu; yavaşlık kaçış imkânı olmadığını bildiriyordu. Titremeye başladığımı hissettim.

Alet aniden durdu. Vinç kolunu indirip yoklayan devasa bir burun gibi Danny'nin konteynerine uzattı. Paletleri kilitliydi. Gümüş pistonlarıyla burnun ucundan sarkan beton kırıcının açık çenesi konteyneri dürtükledi, konteyner geriledi. Yüzü solmuş sürücü kabin penceresinin kırılmaz camından şöyle bir bakıp karar verdi. Ekskavatör kafasını kaldırıp çene kemiğiyle Danny'nin çatısına vurdu. Çatı eğrilip hafifçe göçtü, boş metale vurulan darbenin son yankısı dinene kadar hiçbir şey hareket etmedi.

Corina ağlamaya başladı.

Ekskavatör başını eğdi, beton kırıcı konteynerin bir ucundan ısırdı, dişleri içeri saplandı. Alet artık konteyneri havaya kaldırabilirdi, yerden kesip yavaşça, bakmaya dayanamadığım kadar yavaşça yukarıya, karanlığın içine çekti ve en sonunda çene açılıp konteyneri fırlatarak aşağıdaki zemine savurdu.

Danny'den bir fıkra daha: Pijama giymiş eşeğe ne denir? İyi geceler!

Konteyner yere çarpıp yana devrildiğinde içinde hiçbir şey takırdamadı. Boş gibiydi. Umutsuzca boş.

Her sabah binip gittiği çalıntı bir bisiklet dışında Danny'nin elle tutulur hiçbir şeyi yoktu. Konteynerin içine, uyuduğu şiltenin yanındaki metal duvara bir fotoğraf ya-

pıştırmıştı. Jack'in geçen yıl Noel'de çektiği, Luc, Danny, Marcello ve Joachim'le Felaket'i gösteren bir fotoğraf. İçlerinden ikisi yoktu artık.

Beş dakika sonra, Danny'nin yan yatmış ve ezilmiş konteyneri asılmış bir adama benziyordu. Hâlâ tanınabilir durumdaydı ama yazgısının ölüm olduğu besbelliydi.

Alet şimdi Alfonso'nun yerine doğru ilerliyordu. Yere yapışıp geniş bir daire çizdim ve oraya ondan önce vardım. Alfonso ay ışığında, bazen bana bir tabak yemek bıraktığı ahşap eşikte oturuyordu. Nefes nefese yanına vardım. Gözleri kapalıydı. Ekskavatör geldiğinde de böyle kalacağını anladım.

Gitar çalıyordu ama elinde gitar yoktu. Açık kapıdan bakınca gitar kutusunu gördüm, geçen sonbahar nasılsa ayakta kalmış bir tuğla duvarın önüne inşa ettiği odasındaki şiltenin üzerine bırakılmıştı. Parlak siyah kutu kapalıydı; yerde üç boş şarap şişesi vardı. İçeri girebilseydim şişeleri burnumla yuvarlardım. Yer döşemesini terk edilmiş bir dans salonundan bulmuştu, beş defa gidip gelerek Saint Valéry'ye taşımış, sonra da kendisi döşeyip cilalamıştı.

Uzaktan bir bağırış çınladı. Denizden gelen rüzgâr, iyice şiddetlenmişti. Yine aynı bağırış. Jack'in sesi olduğunu

anlamıştım. Işık arayan Jack'in sesi. Devriyeler ışıldağı sesin geldiği yana, paltonun yakasına doğru yönelttiler. Lastik yığınının üzerinde duran Jack ışıkta belirdi. Avcunun içinde büyük bir çan tutuyordu.

Gözleri hâlâ kapalı duran Alfonso'ya bir bakış attım. Sol elinin parmakları ara ara varolmayan perdelerde gezinerek görünmez bir gitarın notalarına basıyordu. Açık parmaklarıyla hızla çalma hareketi yapan sağ eli, havada tarlakuşu gibi dolanıyordu. Karnındaki görünmez sessiz acıları toplarcasına. Ayağıyla tempo tutuyordu. Korkmuştum; Alfonso gibi ben de korkunun kaynağıyla yüzleşmek istemiyordum.

Bu pisliğe katlanacak değilim, diye patladı Jack'in sesi. Hoparlörsüz de duyulabiliyordu, güçlü bir sesi vardı. Her sözü duyulmuyordu ama otoritesi duyulabiliyordu. Bir an için korkumu unuttum. Alfonso ayağıyla tempo tutmaya devam etti. Lastik yığınının oradaki Baron'un yanına gitmek için sıvıştım.

Buna katlanacak değilim, hele burada, diye bağırdı Jack. İnsanlar içinde yaşadığı sürece bu barınaklara dokunmaya hakkınız yok, her birinin içinde de insanlar yaşıyor, anladınız mı? Bütün barınaklar meskûn. Bazılarına mektup bile geliyor! Başkomutan, sizi yanıltmışlar, bok gibi sürüp atamayacaksınız bizi.

Komutan devriyelere komut veriyordu. Elleri Famaslarında, iki tanesi Alfonso'nun mekânına doğru seğirtti.

Saint Valéry'de kaç kişi yaşıyor biliyor musunuz, bayım? diye bağırdı Baron. Yüz on yedi!

Yalanını inandırıcı kılmak için çanı çaldı. Yüz on yedi, ve tüm barınaklar savunulacaktır! Ciddi bir yüzle bir daha çaldı çanı.

Hayatta bazen uydurulmuş bir yalanın tutunacak tek dal olduğu zamanlar vardır – yoksul yaşlı emeklilerin köpeklere aldığı yapay kemikler gibi.

Sizi yanıltmışlar, bayım. Yanlış rakam vermişler. Size bir tavsiyede bulunayım. Şimdi geri çekilin, gidip yeni talimatlar alın. Bu sabah Belediye Başkanı'nın bürosundaydım. Geri basın! Komutan, geri basın!

Baronun çizmesinin yanında, lastiklerin arasında bir tüfek saklıydı. Genelde Baron'un yatağının başucunda asılı dururdu: paslanmaz çelik bir Panter 440. Doldurmak için açılan horozunun orada, güllerle çevrili bir köpeği gösteren güzel bir kabartma vardı.

Yanında olmak için lastiklerin üzerine sıçradım. Atılan lastikler zamanla yosun ormanı gibi kokmaya başlar. Bacağına yaslanıp yüzüne baktım, yüzü bir Iveco kamyonun radyatörü kadar güçlü ve sarsılmaz duruyordu. Bu da korkuttu beni, çünkü Jack gibi adamların cesareti ne demektir bilirim. Felakete ne kadar yaklaşırlarsa, o kadar sakinleşirler.

Günışığı gerek size, Komutan. Bir de arama izni. Bu gecelik işi bırakın. Eğer ısrar ederseniz, durum kontrolden çıkacak, fena halde çıkacak. Bir tek çanla düzeni sağlayabileceğimi mi sanıyorsunuz? Elimde çanımdan başka bir şey yok!

Çanı yukarı aşağı sallamaya başladı, pirinç çan ışıldağın ışığında parlıyordu; sonra dişlerini gösterdi, kendini pek ele vermeden, sanki yaptığı işten yorulmuş da yüzü gerilmiş gibi. Aniden kolunu sallamayı kesti ve öteki elini içine koyup çanı susturdu. Çanın dili parmaklarını acıttı.

Günışığı gerek size, bayım. Bu gece işler çığırından çıkarsa, bunun hesabını veremem.

Parmakları acıyan elini havada salladı.

Siz de bunun hesabını veremezsiniz, bayım. Sorumlu siz olacaksınız, değil mi Kral? Parmaklarını burnumun ucunda salladı, çizmesiyle de çaktırmadan tüfeğin namlusunu yokladı.

Yavaşça parmaklarını yalayıp uzaklaştım. Vico'yu uyarmam gerekiyordu.

Neredeydiler? Ağzımı açıp durdum, gece havası tüylerimi dalgalandırdı ve parmağını yavaşça damağımda dolaştırdı. Mesaj yok. Kulübe'de değillerdi, neredeydiler o halde? Kulübe'den hiç mesaj gelmemesinin başka bir nedeni de olabileceği geldi aklıma, hemen kaçtım bu fikirden. Ters yöne, paltonun sol omzuna doğru koşmaya başladım, niyetim koldan aşağı gitmekti.

Beton kulübedeki Anna'nın önünden geçtim.

Kral, buraya gel. Allah aşkına buraya gel, Kral. Nereye koşuyorsun? Kral! Benimle kal, kal burada. Gelecek olurlarsa sen onları korkutursun Kral. İçeri girmeye cesaret edemezler. Domuzlar korkaktır, hep korkak olurlar. Tek kişi olsa kendim de korkutabilirim. Benim gibi yaşlı bir ka-

dın iki tanesini de korkutabilir. Ama dört kişi gelirlerse işim bitik. Dört kişi gelirse ikisi beni tutar, diğer ikisi haklar. Buraya gel, Kral. Sana et vereceğim, konserve açacağım.

Koşmaya devam ediyorum, patilerim sesin üzerine vuruyor, Anna'nın yaşlı kadın sesinin, küçük çocukların kıçını sildikleri kâğıt mendiller kadar ince sesinin üzerine. Delilik yanlış bir yol değildir; sadece tüm yolları kaplayan çalılıktır.

Sol koltukaltında Saul, Luc'un barakasında elinde bir fenerle oturuyor. Şapkası başında, kucağında bir İncil açık duruyor. Ne okuduğu dizlerinin duruşundan belli.

Karanlık benim yolumu kesemediği için Saul yüzümdeki karanlığı idrak etmedi.

Marcello'nun verdiği televizyonun üzerinde oturuyordu. Televizyonun yanına, el altına bir kasap bıçağı yerleştirmişti, kas bıçağı dediklerinden. Kapının eşiğinde durduğumda bana bakmadı.

Koşmayı sürdürdüm, patilerim yeri döverek. Karanlıkta bir şeylere çarptığım pek nadirdir. Şeyler beni uyarır. Ne olduklarını ya da niye orada olduklarını sezdirmeden, bulundukları yer konusunda uyarırlar beni. Her geçen gün biraz daha toprağa yaklaşan, yakında yere yapışacak eğik tahta çite çarpmadan geçtim karanlıkta. Bankacıların halılarını asabilecek büyüklükte çamaşır askılarını andıran iki yamuk metal çerçeveye çarpmadan geçtim. Adam boyunda kırık bir sütuna çarpmadan geçtim, sütunun kesik yüzeyindeki çakıllar bayat salamdan dökülen beyaz yağlar gibi

gevşeyip döküleyazmıştı. Tüm bu tuhaf nesnelere aşinaydım; paltomuzda kurduğumuz mekâna aittiler çünkü.

Koldan yukarı çıkan bir devriye gözüme çarptı. Marcello'nun terk edilmiş barınağına doğru gidiyordu. Doğuya kırıp sağa, Joachim'in oraya yöneldim.

Çadırın içini dikizledim. Hiçbir şey göremedim, radyosunun ışığını bile. Karanlık. Poliamid şiltesi zaten gri bir fil boyutlarında ve rengindeydi, bu gece ışık yakmamayı daha akıllıca bulmuş olmalı. Karanlığın içinde bir yerlerde duruyordu. Dev gövdesinin, Eva dövmesinin ve düşmeyi reddedişinin kokusunu alabiliyordum. İçeride yanında duran ve onun kadar görünmez olan kedisi Felaket'in kokusunu da.

Sonra Joachim'in kediye, Ne olup bittiğini biliyorsun değil mi, diye fısıldadığını duydum. Onun için kahrolası karanlıkta girdap dansları yapıyorsun. Fırtına patlamazdan önce senin bıyıklarını yalıyor, değil mi? Gel buraya, Felaket, gel buraya. Denizcilere verilen hava raporundan ötesini de biliyorsun, değil mi? Dokuz kuvvetinde bir fırtına bu, değil mi pisi pisim? Islanmaktan hoşlanmayan küçük kuru pisim benim. Pisi pisiler ıslanmaktan hoşlanmalı. Gemiyi terk etmek seni korkutuyor. Kim hoşlanır ki gemiyi terk etmekten, kim? Sorarım sana. Bir Allahın kulu yoktur hoşlanan. Sen benim başıma çık, küçük patilerini sakalıma koy, o zaman ıslanmazsın. Bu sefer her şeyi sala bağlayıp yanımıza alacağız, pencereyle kapı hariç. Pencereyle kapı onların olsun. Bu sefer o amcıklar senin de benim de hiçbir şeyimizi alamayacaklar, Felaket.

Koyu karanlıkta kedisi Felaket'le konuşan dev Joachim

bana cesaret verdi, yönümü değiştirdim. Sık sık yaptığım gibi adımlarımı geriye doğru izledim. Gidip korktuğumun başıma gelip gelmediğine bakacaktım. Korktuğum şeyle yüzleşecektim. Yakaya dönüp sağ koldan aşağı indim.

Kulübemiz aynen sabah bıraktığım gibi duruyordu. Kapının içinde üç kupa asılıydı. Damın üzerindeki naylon örtüyü tutan beton parçaları yerlerindeydi. Korktuğum başıma gelmemişti.

Koltukaltında Liberto ile Melek konuşuyorlardı.

Hepimizi bir bir dümdüz edecekler, dedi Melek.

Dövüşürsek yapamazlar.

Zorla dışarı atacaklar.

Dövüşürsek yapamazlar, Melek, başka çaremiz yok. Tampax'ın var mı?

Tamamen çıldırdı, Kral. Tamamen çıldırdı.

Tampax'ın var mı diyorum sana.

Ne?

Sana soruyorum.

Bir paket kadar var.

İyi. Hemen dönerim.

Beni bırakma, bırakma beni Liberto!

Litrelik üç şişe bul bana. Boş olsun. Plastik değil, cam. Hemen döneceğim.

Şimdi gidemezsin.

Elf istasyonuna gidiyorum. Biraz paçavraya da ihtiyacımız olacak. Üç de Tampax'a.

Boş şişe gördün mü, Kral?

Gösterdim ona.

Yalnızca direnenler bilir arkadaşlarımın nasıl direndiğini.

Balayına çıkmış çiftimi bulmam gerekiyordu. Ardeatina'da onlardan iz yoktu. Koşmaya başladığım köşeye döndüm. Orada durup havladım. Pencerenin birinden içerdeki televizyonun titrek ışığını izledim. Çatıların üstünde hava iyice kararıyordu. Denizden gelen rüzgârın süpürdüğü bulutlar ayı kapatıyordu. Çatıların altında yaşlı çiftler çoktan yataklarına çekilmişlerdi. Bir kez daha havladım, bu kez Vica'ya sesleniyordum. Her zamanki gibi duydu beni. Sokağın biraz ötesindeki bir bardan çıktı, basamakların başında durdu.

Ayaklarımı kaldırıma koyup ona baktım.

Ona bir viski ısmarladım, Kral. Korktuğum gibi itiraz etmedi bana. Ne dedi biliyor musun, Kral? Beni affetmişsin, dedi. Ya ben ne dedim? Beni affet, dedim ben de!

Çabuk, dedim nefes nefese, ikiniz de, hadi çabuk!

Bırak viskisini içsin, Kral. Bütün gün bir şey yemedi, şu an mutlu.

Zamanımız yok.

Dışarda kalmayız, merak etme; her geceki gibi yatağımızda uyuyacağız. Gel, sana bir sır vereceğim.

Merdivenleri çıkıp onu almaya gidiyorum.

Sırrımı merak etmiyor musun? Kulağına fısıldayayım.

Şimdi zamanı değil. Gidip Vico'yu alayım.

Sırrı sana yalnızken söylemem lazım.

Hadi çabuk!

Ne acelemiz var? Sana söylemek istediğim şeyi anlamak benim yıllarımı aldı.

Bizi dümdüz edecekler! dedim ona vahşice.

Bizi mi?

Yaşadığımız yeri.

Gecenin bu saatinde yapmazlar. Bir şeyler mi kokladın sen, Kral?

Sokağın köşesine gidersen, orada olmaması gereken ışıklar olduğunu görürsün; sen eve git, ben Vico'yu getiririm.

Kapıyı itip açtığımda, ne tip bir bar olduğunu anladım.

Bu tip barlarda pek kadın bulunmaz, barmaid de olmaz. 22:00'den sonra saatlerin durduğu dar, küçük bir yerel bar. Tezgâhın yanında dikilen adamlar akşam yemeğini kaçırmış, bu yüzden evleri hemen sokağın köşesinde de olsa acele etmeleri için bir neden yok artık. Çoğu gece oradalar. Birbirlerinin sırlarından bazılarını biliyorlar ve ketumlukta uzmanlar, kelimeler ağızlarından kayık çıktığı zaman bile. Saat durduktan sonra hiçbiri içki ısmarlamıyor ama gitmeyi erteliyorlar, çünkü bu dar barda tanınıyorlar ve ihanete

uğramıyorlar, bu onların içini ısıtıyor. Hepsinin paylaştığı ve unutmak istedikleri sır ise neden eve gitmedikleri. Her birinin farklı gerekçesi var, sonuç ise hepsi için aynı. Hayatımın iki yılı boyunca gecelerimi böyle bir barda geçirdim.

Kapı arkamdan kapanır kapanmaz, tezgâhta duran üç adam başlarını bana çevirdiler.

Meraba oğlum, dediler, onlardan biri olduğumu bilircesine.

Yürüyüp geçtim. Vico köşede bir masada tek başına oturuyordu. İki eliyle bir bardak tutuyordu; başı öne eğik bardağın dibinde kalmış olan viskiyi kokluyordu. Sanki viskiyi diliyle yalayıp alacak gibi duruyordu – elleri olmayan hayvanların yaptığı gibi. Gülümsüyordu. Dizine dokunana kadar beni görmedi.

Demek beni almaya geldin.

Başımı salladım.

Vica bana viski ısmarladı. Hak ettiğimi söyledi.

Eve dönmemiz lazım, diyorum.

Acelemiz ne?

Geldiler.

Gecenin bu saatinde mi?

Bizi götürmeye gelmişler. Her şeyi ezip yıkıyorlar. Danny'yle Marcello'nunkileri yıktılar; şimdi muhtemelen Alfonso'nunkini yıkıyorlar.

Alfonso yok mu?

Cesaretini yitirdi, böylece de her şeyini yitirdi. Sadece gözlerini kapattı. Biz orada olursak cesaret edemezler, geri basarlar. Baron onları uyardı. Silahı var. Orada olursak, geri basarlar.

İnsanları nereye götürüyorlar?

Dediklerine göre yeni bir yerleşim merkezine.

Giambattista ne yazmış, biliyor musun?

Yazdığı her şeyi anlattın bana! diyorum çileden çıkarak.

Bir keresinde çok okuyan Liberto'ya Vico'yu bilip bilmediğini sordum. Vico mu, dedi, hiç duymadım. Rulfo'yu duydum ama, Vico'yu hayır.

Dinle bak, dedi Vico, viskisini bitirerek: "Aristoteles'in bedenlerin geometrik noktalardan oluştuğu nosyonunu ihtimal dışı buluyorum. Soyutlamalardan nasıl gerçek şeyler yapılabilir ki?" Giambattista böyle demiş. Gerçekte hiçbirimiz yeni yerleşimlere götürülmeyeceğiz, Kral. Bize anlattıkları her şey soyutlama. Gerçeklik ise...

Araba nerede? diye sözünü kesiyorum.

Arkada, oraya sakladım. Arabayla bara girmeye kalkarsan sana içki servisi yapmazlar, kapıyı gösterirler. Artık kahramanlar çağında değiliz, Kral, Orestes zamanında değiliz artık.

Arabayı al ve koş!

İlk defa bağırıyordum ona.

Bir şekilde Ardeatina'yı geçmeyi başardık, üçümüz, sonra arazi boyunca yola koyulduk. Kar fırtınasına karşı yürür gibiydik, hareketlerimiz iyice yavaşlamıştı, her devinim yarım kalıyordu sanki. Hava soğuk değildi. Rüzgârsa adeta kudurmuştu, burunlarımızla göğüslerimize toz ve kum dolduruyordu. Ay hâlâ parlamakta olduğu halde bastıkları yeri göremiyorlardı ve yol tuzaklarla doluydu. Arabayı süremiyorlardı. Habire takılıyor, sendeliyor, devriliyordu.

Bırakmamız lazım, dedi Vico nefes nefese, sabah gelip alırız.

Burada bırakırsak çalabilirler, dedi Vica.

Sabah erkenden, gün doğmadan gelip alırım, kimse kalkmadan. Kral'la ben yarın gelip alırız.

Vico'nun ertesi sabahtan bahsetmesi onlara güven verdi, arabayı bıraktılar.

Bana tutunun; aralarına geçtim, Vica solumda, Vico sağımda.

Sımsıkı tutundular bana ve tepelerin, çukurların, eğimli yamaçların, su dolu çukurların, kırık katot tüplerinin arasından bulduğum bir yoldan güvenle ilerlemelerini sağladım. İşaretlenmemiş, kimsenin geçmediği yolları bulmak benim marifetimdir. Vico'nun sıcak ve bereli eli omzumda gevşemişti; ona biraz güven aşılamış olmalıyım. Vica, şişmiş parmaklarıyla arada bir başımın arkasını kaşıyordu, yatarken yaptığı gibi.

O ana mim koymak için durmak istedim. Elleri üzerim-

deyken korkumu unutuyordum. Burnuma güvendiklerinden, nereye gittiğimizi bildiklerini zannediyorlardı. O güven anını işaretlemek için fark edemeyecekleri kadar kısa bir an durdum. Bir dakika sonra Vica, dudaklarının arasından fısıldayarak, Kral bizi eve götürüyor, diye bildirdi.

Nihayet Lavabo'ya vardık, Ekskavatör ortalarda yoktu. Sürücüsü cipin önünde komutanla konuşuyordu, galiba tartışıyorlardı. Devriyeler beklemekten sıkılmış, etrafta dikiliyorlardı. İçlerinden biri cipe tırmanıp paltoyu ışıldakla taradı. Sonra kontağı kapattı, iki ayağıyla birden yere atladı, atladığı mesafeyi ölçtü, o kadar sıkılmıştı işte. Işıldak Ekskavatörün yerini göstermişti. Moloz dağının arkasına park etmişti alet, vinç kolu dağdan daha yüksekti.

Üçümüz de tökezleyerek koştuk ve aynı anda ne yaptıklarını gördük. Kulübe yoktu. Kulübe dağıtılmış, ezilmiş, parçalanmış, yerle bir edilmiş ve öylece bırakılmıştı. Bombalar bile –ki epey gördüm– böyle silip yok etmez, çünkü bombalamada korkunç yıkım bir anda göklerden gelir. Buradaysa imha yavaş yavaş, körce ve yakından gerçekleştirilmişti.

Vica kendini yüzüstü enkaza attı. Birkaç kez ileriye doğru emekledi, kotunun bir bacağı yırtıldı. Baldır çıkıntısının altında kanlı bir çizik gördüm, kalbinin kırılışını duy-

dum. V harfini alıp bacaklarını kırın ⅄. İşte ona da böyle olmuştu.

Yanına oturdum. Vico başını sallayarak, Burada bekle, dedi. Sonra sırtını dönüp yavaş yavaş cipe doğru yürüdü.

Vica'yı yalamadım, dokunmadım da. Yanında olduğumu bilsin diye nefes alıp verdim yalnızca. Duvarımızdan kalan gömülmüş, çarpılmış karyola başlıklarıyla parçalanmış polistirol tabakasının altında, dökme demir sobanın durduğu yeri kestirebiliyordum hâlâ. Vica'nın yanından uzaklaşmadan, hazine kavanozundan parça kalmış mı diye arandım. Burun deliklerim seğiriyordu. Kırmızı contanın bir parçası çarptı gözüme, ya da ben öyle sandım.

Derken Vico'nun sesini duydum: Dünyadan siliniyoruz, dünyanın yüzünden değil, o yüzü çoktan kaybettik, dünyanın kıçından, *il culo*. Biz onların hatasıyız, Kral, dinle beni!

Yürüyüşünü izledim. Cipin ışığında bütün hatları keskin ve kuruydu. Ceketinin yenleri sarkıyordu. Beyaz saçları havaya dikilmişti. Kollarından biri, kaçan birine sopa sallar gibi havaya kalkmıştı...

Hata, Kral, düşmandan daha çok nefret çeker. Hata, düşman gibi teslim alınamaz. Hatayı yenemezsin. Hata ya vardır ya yoktur, eğer varsa üzerinin örtülmesi gerekir. Biz onların hatasıyız, Kral. Asla unutma bunu.

Vico'nun yürüyüşü değişmişti; ansızın ayaklarını sürümez olmuştu. Kararlı yürüyordu, hafif adımlarla, adeta dans edercesine. Müzik yoktu ortada, ceketinin omuzları

biçimsiz ve düşüktü. Tüm bunları Vica'ya anlattım; beni duydu mu yahut anladı mı bilmem.

Komutan Vico'yu görmüştü, eldivenli eliyle bir onay işareti yaptı. Bu yaşlı berduştan hoparlörden ötekilere seslenmesini, kendisinin akıllılık ederek yaptığı gibi barınaklarından çıkmaları için onlara çağrıda bulunmasını istemeye karar vermişti. Gecenin kaçı olduğunu anlamak için saatine bir göz attı.

Belki de mesafeleri ya da zamanı kestirmeyi güçleştiren ışıldakların parıltısıydı. Vico cipe doğru kararlı adımlarla yürüyordu ama o mesafeyi alması sanki çok uzun sürede gerçekleşti. Onu seyreden her şey bunu fark etmişti. Her şey, Vico geçer geçmez molozların, taşların, atılı makina parçalarının hareket ederek yeniden onun önüne geçtikleri izlenimine kapılmıştı.

Humare, Kral, Latincede *gömmek* demek olan bu kelime artık geçersiz. Yeni kelime tahrip etmek. Tahrip etmek, harabiyet, yok etmek. Tahrip et ki görecek bir şey kalmasın. Aynen artık Vica'nın duvara çizdiği yıldızları göremediğin gibi.

Vica hiç kımıldamadı. Başımı sırtına dayadım. Ensesinde kum vardı, keyifli olduğu zamanlar arzusu hilafına gülümseyen ensesinde. Kulağımı ona iyice yaslayıp dinledim. Kürek kemiklerinin altında parçalanmış bir Kulübe'nin zayıf kalp atışlarını duydum. Bilincini kaybetmiş gibiydi. Sol elinin şişmiş parmakları titreyerek kıvrıldı. Islak burnumu eline soktum.

Kral, beni duyuyor musun?

Bacaklarım gerilerek yerimden fırladım. Komutan hoparlörü Vico'ya uzatıyordu ve Lütfen arkadaşlarınıza dışarı çıkmalarını söyleyin, beyefendi, diyordu.

Giambattista neler olacağını görmüştü, Kral.

Her zamankinden büyük bir hızla Vico'ya doğru koştum.

Kelimeleri bulamamıştı ve acıyı bilmiyordu, Kral. Ömrünü insanlığın barbarlıktan tam olarak nasıl ve hangi aşamalarla çıktığı bulmacasını çözmeye çalışarak geçirdi. Onun Yeni Bilim'i buydu işte, tarih dediği bilimi. İlkinden daha da korkunç olacak ikinci barbarlığı önceden görmüştü, Kral. Giambattista'ya göre birinci barbarlığın kendine özgü bir cömertliği vardı. Tuhaf bir kelime değil mi, ama böyle demişti. Cömertti, çünkü insanların sadece duygularını etkiliyordu. İkinci barbarlık ise duygulara değil, düşüncenin içinde yerleşecekti; bu yüzden de çok daha kötü ve acımasız olacaktı. İkinci barbarlık bir yandan vaatlerde bulunup özgürlükten dem vururken, adamı öldürüp elindeki her şeyi alır.

Her şeyin mümkün olan en kısa sürede toparlanmasını istiyoruz, dedi komutan.

Vico'nun dağılmış suratı ifadesizdi. Sol elini havada tutuyordu ve eliyle sayfa çevirircesine bir hareket yapıyordu. Sağ eli arkasında saklıydı. Bu elinde kemik saplı bıçağını tutuyordu. Yıllarca kullandıktan sonra el bıçağı iyice tanır, bıçak da kendisini kullanan eli bilir. Enkaza dönmüş suratındaki ifadesizlik hiç değişmeden, kolunu kaldırıp yumruğunu ve bıçağı yukarıdan aşağı komutanın karnına sapladı.

Bazen ihtiyarlar başka kimsenin yapmayacağı şeyleri yaparlar.

Bir sonraki anda Vico iki büklüm yerde yatıyordu. Yere düşen bıçakta kan vardı. Kimin kanı, bilmiyorum. Komutan yavaşça dizini oğuşturdu; sahibim olan adamı tekmesiyle yere düşürmüş olan bacağın dizini. Tüfeğini omzundan indirip yüzükoyun yerde yatan adama doğrultmuş olan bir devriye, Vico'nun başında dikiliyordu.

Vico nerede olduğumu biliyordu. Devriyenin çizmelerinin arasından onu seyrediyordum. *Vai da Vica*,[10] dedi.

Sözünü dinledim, yolumun üstünde Ekskavatörün yanında birbirlerine sokulmuş duran Melek'le Liberto'ya rastladım.

Yoldan çekil, Kral, çabuk ol, sen de yolumdan çekil Melek.

Ben tutuşturayım sen at, diye fısıldadı Melek.

Katiyen. Burada olursan endişe ederim.

Ben feneri tutayım, diye yalvardı Melek.

Üç saniyelik iş, endişeye ayıracak vaktim yok. Temiz yapılması lazım, yani tek başına yapılmalı.

Ben ne yapayım?

Eve gidip beni bekle. Geleceğim.

Ciao.

Dur, çakmağını ver bana.

Liberto, sensiz yaşayamam.

Bir dakikan var.

Vica hiç kımıldamamıştı. Parmakları yukarı kıvrılmıştı. O da Vico gibi yüzüstü yatıyordu.

İkisi de iki yüz metre arayla toprağa yüzükoyun uzanmışlardı.

Liberto molotofunu Ekskavatöre doğru fırlattığında, havanın alevler tarafından emildiğini ve anında geri tükürüldüğünü duydum. Hıçkırık gibiydi, patlayıcı bir hıçkırık.

Her yandan bağıran sesler geliyordu, hangisi kimin sesi kolayca ayırt ediliyordu. Zayıfla güçlü arasındaki fark bu kadar açık olmamalı. Paltodan gelen bağırışlar endişeli, öfkeli, ısrarlıydı; devriyelerin bağırışları rahatlamış ve sevinçliydi çünkü artık bekleyiş sona ermişti, görev yapılıp bitirilecekti ve onlar da evlerine, yataklarına döneceklerdi, belki de düzüşmek üzere.

Vica başını kaldırmadı, vücudunu hareket ettirmedi. Sadece şişmiş eli omzunun yakınındaki tozun içinde arandı, hani insan uykuda yastığın altında mendilini arar ya. Bacağını yaladım. Soğuktu, fazlasıyla soğuk. Üzerine örtecek bir örtü ya da battaniye bulmak amacıyla Jack'in oraya koştum.

Lastik yığınının yakınında Jack kendine bir kale inşa etmişti. En büyük lastikleri –traktör arka lastiği boyundaki-

leri– üst üste koyarak bir kule yapmış, sonra da içlerine girmişti, böylece lastikler etrafını çevreliyordu. Çömeldiği anda korunuyor ve görünmez oluyordu. Ayağa kalktığında kolunu üstteki lastiğe dayayıp nişan alarak ateş edebiliyordu. Sekiz kartuş vardı, durup saymıştım: yaban domuzu için üç kırmızı, av kuşları için beş sarı kartuş, en üstteki lastiğin üzerine sırayla dizilmişti. Panter marka tüfeğinde sanırım iki kırmızı kartuş vardı.

Ayağa kalkmıştı, tüfeği göğsünde, gözleri araziyi taramak ve en ufak hareketi kaydetmek üzere kısılmıştı. Ağır ağır dönüyor, herhangi bir köşeden gelecek saldırıya karşı korunmak üzere kendi etrafında deniz feneri gibi tam bir daire çiziyordu. Daireyi tamamlaması bir dakika kadar sürüyordu.

Ortak bir kaderin can çekişen çeşitlemeleri, Agamemnon.

Kaç dakika seyrettim onu? Bir keresinde başındaki çoraptan başlığı düzeltti. Sağ elinin başparmağı hâlâ tetikteydi.

Ağzımı kapatmaya fırsat bulamadan, göğsümden yükselişini bile hissedemeden, başımı yıldızlara kaldırıp ulumaya başladım.

Yıkımdan kurtulan kimse ya da nesne, öyküsünü ancak başka bir hayatta yazabilir.

Ulumama yol açan işte bu gerçeğin getirdiği çaresizlik, yalnızlık ve kesinlikti.

Gel buraya, Kral, buraya.

Kim neden sağ kalıyor, Baron? Kim ve neden?

Ne oluyor? Vica'n nerede? Kocası nerede? Sizi silkip attılar, ha? Seni uyarmıştım, değil mi? Kendinize ait olanı savunabilmek için başında olmalısınız, başında.

Hiç gülümsemeden tüfeğini öptü.

Biz onların hatasıyız, dedi köpek.

Vico nerede? Tüh! Emin misin?

Baron'la köpek birbirlerine baktılar. Sonra Baron yine gözleriyle araziyi taradı.

Vico'nun yaptığını yapmak için büzük gerek, dedi sonunda.

Gerçek adı Gianni, dedi köpek.

Git getir kadını, dedi Baron, benim çatımın altında kalabilir, git getir.

Bir silah sesi çınladı. Paltonun kuşağına yakın bir yerden ateşlenen bir tüfek. Baron gözlerini kısıp derhal tüfeğini omzuna aldı. Deniz rüzgârı yüzlerimize esiyordu. Gölgeler arasında hiçbir kımıltı yoktu. Baron sol dirseğini üstteki lastiğe dayadı.

Eski askerlerin reflekslerine saygı duyarım. Nefret ettiğim, hoparlörlerdir.

Bir atış sesi daha, bu defa kulaklarımız bir vızıltı, dönen bir şey, geri dönüşsüz bir şeyin sesini duydu.

Baron başını kaldırıp göğe baktı, Vico'ya sorarsanız Katır burcu diye bir şeyin olmadığı göğe. Baron'un bakışı-

nı izleyince yarılıp parçalanmış iki kirli yastık gördüm, içlerinden dumanlı parçalar dökülüyordu. Üçüncü bir atış sesi. Yastıklar İsveç ordu parkası rengindeydi.

Gözyaşartıcı gaz, dedi Jack sessizce.

Yastıklardan boşalan şey buluta dönüşüyordu.

Islak bez, diye talimat verdi Baron, ağızla burnun etrafına ıslak bez bağlanmalı. Kral, çabuk, uyar onları. Naylon değil, pamuklu ya da yünlü – ıslak bez.

Baron çoraptan başlığını çekip çıkarttı, lastiklerin içinde birikmiş yağmur suyunda ıslattı, bıçağıyla çorabın koncunu kesip yüzünü örttü. Rüzgâr işe yarayabilir, diye ekledi, neyse ki toprak kuru, gaz kısa sürede yükselecektir, Allah aşkına yere yapış, elinden geldiğince yere yakın durarak git ve uyar onları. Ben sahibene bakarım.

Köpek, koşarak uzaklaşmazdan önce Baron'a bugünkü barbarlığın vaatlerde bulunup özgürlükten dem vururken nasıl dünya üzerindeki her şeyi gaspettiğini anlattı.

Bulutun kıyısında kaldım. Herkes uyarımı duydu. Gaz Ekskavatör kadar sinsiydi. Gazın sessizliği, Ekskavatörün yavaşlığı kadar sinsiydi. Hiç ses çıkartmadan soluduğunuz havayı düşmana dönüştürüyordu.

Zehir tembeldir. Saldırdığı gövdeyi kendi kendisini mahvetmeye sevkeder. Umutsuzluk gibi çalışır. Umutsuzluk da zehirdir. Yıkıcı enerjisini kurbanın kendisinden alır.

Gözyaşartıcı gazdaki klorun sodyum klorid maddesi oluşturması için suyla, nemle temas etmesi gerekir. Böyle-

ce, kulübesinin kapısından dışarıyı gözetleyen Anna'nın nemli gözleri kendi körleşmesine hizmet etmeye zorlandı; zehir gözlerini öyle yaktı ki Anna yumruğuyla deli gibi gözlerini ovuşturdu, sodyum klorid de ilerleyerek östaki borusuna saldırdı. O zaman Anna acıyla dizleri üzerine düştü, beton kulübesinden çıkıp sisin daha az yoğun göründüğü yakaya doğru emekledi.

Yanında kalmam için yalvarmış olan kadını seyreder, hoparlörü hatırlar ve kendi gözlerimde ilk bıçak gibi sızıları hissederken, Vico'ya tembellik her türden korkaklığın anası ve babası değil mi, diye sormak istedim. Vico kendisinin korkak olduğunu düşünürdü, oysa değildi. Karanlığın içinde sesini havlayarak koştum: Vico! Vico! Rüzgâr yer yer gaz bulutlarına dalıp onları yukarı doğru yükselen kirli peçelere dönüştürüyordu. Vico! Derken boğuk ama belirgin sesini, zehirli havadaki kelebek sesini duydum: *I ricorsi,* Kral, *I ricorsi*!

Rüzgâr gazı yer yer katlıyor, şurada inceltip burada kalınlaştırıyordu; açıklıklardan birinde paltonun sağ cebini gördüm ama Joachim'in mekânı yok olmuştu. Fil büyüklüğündeki poliamid çadır yoktu. Yere çakılı o şakacı duyuru levhası yoktu: DİKKAT İNŞAAT SAHASI. Sadece özenle yere konmuş bir kapıyla üzerine yerleştirilmiş bir pencere vardı. Ev yok olmuştu ama Ekskavatörden iz yoktu. Ekskavatör iz bırakır.

Rüzgâr gazı yine katladı ve bir yığın gördüm. Dürülüp denizci düğümüyle bağlanmış bir poliamid şilte, bir gaz tüpü, iki plastik kova, bulabileceğiniz en küçük espresso ma-

kinası, Joachim'in çok övündüğü ışıklı radyo ve dört tekerlekli bir bebek arabası. Yakınlarda bir yerde, Joachim dört ayak üstünde, Felaket deri ceketine sokulmuş halde emekliyordu. Dev gibi adam elleri ve ayakları üzerinde, kusmayı bilmeyen bir çocuk gibi öğürüyordu.

Gözyaşartıcı gaz vanolo nitrit içerir, kusturucu bir ajan. Nitrik asit tuzu gırtlağı tahriş ederek larinksten başlayıp bronşlara kadar kapanmaya sevkeder, böylece boğulma korkusu yaratır. Dev gibi olduğundan, Joachim'in hareketleri iyice şiddetliydi. Nerede olduğunu bilmiyordu. Onu çekiştirip yakaya doğru yönelttim. Körleşmiş gibi birazcık daha rahat nefes alabileceğimiz bir yere sürüklendik. Yere yapışıp yattık.

Karanlığın içinden, uzaktan, hoparlörün sesini duyuyorduk: M. 1000'e doğru yaklaşın, burada hava daha temiz, sizi bekleyen taşıtlara götürüleceksiniz. Daha fazla oyalanmayın. Bunu sizden kendi...

Mesaj kesildi çünkü Baron yaban domuzu kartuşlarından birini ateşlemişti. Bir dakikalık mutlak sessizlikten sonra hoparlör böğürdü: Demek aranıyorsunuz, ha?

İşkence, tecavüz ve cinayet vakalarından önce en çok kullanılan cümledir bu. Bu kadarını biliyorum. Bu defa, yatırım için satılmış bir araziden yasadışı işgalcileri sürmek için düzenlenmiş kötü yönetilen bir operasyonun son beceriksiz adımının atılacağını bildiriyordu. Hâlâ sülfür ve amonyak kokusu alıyordum. Körlüğü süren ve nefes alamayan devi götürebileceğim bir yer arandım. Derken evin yolunu bulmamı sağlayan bir koku gibi aklıma geldi. Bo-

eing'e götürecektim onu. Üç yüz metre kadar uzaktaydı. Çeşitli gaz birikintilerini geçmemiz gerekecekti ama görünür olduklarından Joachim'e yol gösterebilirdim. Bir noktada ona katırmışım gibi üstüme çıkmasını önerdim. Çıktı da, ayakları yere sürünüyordu ve ben onu taşıyabilecek kadar güçlüydüm.

Gaz birikintilerinden birinden tökezleyerek Saul çıktı, şeytana çarpmamak için kollarını önüne uzatmıştı ve yüzü kanıyordu. İkisi de ağızlarını açıp konuşmayacak kadar basiretliydi. Bana doğru baktılar, gözleri ayvayı yemişti. Boeing rüzgârın esmekte olduğu deniz tarafındaydı, çukurluktu, toprak kuru olduğundan gaz yükseliyordu, bu yüzden direndim. Normalde tereddüt ederdim. Oysa bu gece, devle emekli mezbahacının acısı öyle burnumun dibindeydi ki tereddüte yer yoktu. Onları oldukları yerde bıraksaydım da kurtulabilirlerdi. Ama yine de Boeing'e ulaşırsak daha iyi bir yere varacakmışız gibi tuhaf bir düşünceye kapılmıştım.

Hızlanıp şapkasını yüzüne indirmiş, gitar kutusu sırtında yürüyen Alfonso'ya yetiştik. Dev sırtımdan indi, şarkıcı onu bir koluyla destekledi. Hâlâ kimse tek kelime etmemişti. Yol gösterdiğim üç adam gölgelerin karanlıkta görünmez olduğu kadar sessizdi.

Onları yönlendiriyor olmasaydım, kara paltosuyla yere serilmiş Anna'ya takılacaklardı.

Ölecek zaman değil, dedim ve kulağını dişledim.

Öldürmeye gidiyorum, diye hırladı.

Ayağa kalk! dedim.

Bu gece birini boğazlayacağım, dedi.

Vico'dan söz etmedim ona. Dürtüp yürüttüm.

Nihayet Boeing'e ulaştık. Dördü birden aynı kurtulma içgüdüsüyle kıçlarının üzerinde tepecikten aşağı kaydılar. Aşağıda hava temizdi, çok karanlıktı. Bulutlar ayı örtüyordu. Melek'le Liberto da aynı şeyi düşünmüşler ve bizden önce oraya yerleşmişlerdi. Baron'un talimatı uyarınca taktıkları gaz maskelerini çıkartmamışlardı. Kimse konuşmadı. Bu defa nefes alma konusunda temkinli olmaları gerektiğinden değil; her şey yitirildiğinde zaman bir süre için durur, oysa konuşmak için zaman gerekir.

Benim için zaman durmuştu; bu yüzden derhal gidip Vica'yı bulacağıma orada nefes nefese yattım. Aklıma yine hepimizin, Vica dahil, daha iyi bir yere gidebileceğimize dair o tuhaf düşünce geldi.

Boeing 747'nin orda kimse var mı? Yukarıdan gelen Danny'nin sesiydi bu.

Evet, dedi Melek.

Danny çakmağını yakıp el yordamıyla aşağıya geldi. İyi görünüyordu, gözyaşartıcı gazdan bir şekilde sakınmış olmalıydı.

Şunu duydunuz mu? diye sordu.

Sessizlik.

Hiç biriniz duymadınız mı?

Diğerlerinin yayılıp oturdukları yere yattı.

Adamın biri kırmızı ışıkta duran bir şoförün yanına gelir ve büyük bir heyecanla, Bayım, der, arabanız tütüyor. Öyle mi, der şoför, hangi markayı tüttürüyor?

Senin orayı gördün mü? diye sordu Liberto Danny'ye.

Gördüm, dedi Danny.

Söylenen son söz bu oldu. Yedisi birden, Boeing'de saklanmış, toprağa serilmiş beklediler. Neden beklediklerini bilmiyorum. Kapkaranlıktı. Liebherr işinin yarıdan fazlasını görmüştü. Devriyeler yakında aramaya başlayacaktı. Onları alıp götürecek ve birbirlerinden ayıracak olan otobüs bekliyordu. Gözleri yanıyordu. Nereye gideceklerini bilmediklerinden bekliyorlardı. Rahat nefes alabiliyorlardı. Bir sonraki nefesleri garanti altındaydı. Garanti altında olan tek şey bir sonraki nefesti. Bu nedenle beklediler.

Birbirlerinin farkındaydılar; böylesi yalnız olmaktan iyiydi. Nereye gideceklerini bilmiyorlardı. Anna gürültüyle tükürdü. Joachim öksürmeye başladı. Danny dişleri takırdayarak titremeye başladı, Melek şalını onun üzerine örttü. Saul sanki konuşmaya başlayacakmış gibi birkaç kez boğazını temizledi. Joachim'in öksürüğü giderek bir havlama gibi kurulaştı. Bu da benim havlamama yol açtı.

Buradayım, diyerek şişeyi kırıp çıkan sestir havlama. Şişe sessizliktir. Sessizlik kırılır, havlama bildirir: Buradayım.

Joachim'in öksürüğü yine havladı. Alfonso havladı. Bir başkasının havlaması kulaklarınızı dürtükler, dilinize baskı yapar ve çeneyi cevaben açılmaya zorlar: Buradayım! Sa-

ul havladı, yutmuş olduğu şeytani gazı boşaltarak. Melek havladı, parmağındaki yüzüğü çevirerek. Nereye gideceklerini bilmiyorlardı. Bana benziyorlardı. Liberto havladı. Bana benziyorlardı.

Bir süre sonra havladığınızı unutursunuz, o zaman diğerlerini duyarsınız, koro halindeki havlamalarını; havlamalar değişmediği ve her biri ayrı, yürek burkacak kadar apayrı olduğu halde artık başka bir şey diyorlardır, Buradayız! diyorlardır ve bu *Buradayız* artık neredeyse ölmüş olan bir hatıranın üzerinden eserek gece rüzgârıyla alevlenen küller gibi canlandırır onu: sürüye, korkuya, ormana ve yemeğe dair bir hatıradır bu.

Orada yatıp havlıyorlardı; havlamalarının isimlerini dinledim: Teriye Danny, Joachim, Saul, Melek, Anna, Alfonso, çoban köpeği Liberto. Boeing'in toz çukuruna çömelmiş dururken hiçbir şeyleri yoktu, tıpkı benim gibi. Hepimiz aynıydık ve hepimiz havlıyorduk.

İlk defa olacağına göre, en iyisi benim liderlik edip tempoyu belirlemem. Ay görünmez bulutların ardında kaybolmuştu, karanlık bir geceydi. Beni izleyeceklerdi çünkü birbirlerine yaklaşarak sürü haline geleceklerdi, burunlar butlara değecek, kulaklar kuyruklara çarpacak, ardımızda bırakacağımız karanlıkta tozdan bir iz kalacaktı. İzleyeceklerdi.

Boeing'den dışarı tırmandık, Jack ile Vica'yı bulmak için yakaya yöneldim. Yanlarına varmamızdan çok önce seslenişlerimizi duymuş olmalılar, çünkü lastik yığınının orada hazırlanmış bekliyorlardı.

Vica, Sierra Madre'den gelen devasa ksolo, domalan burnun ve kısık gözkapaklarınla gel yanım sıra koş, Aztek ölülerini öte dünyaya götürenler ksololardı, sevgilim.

Bir kentin yakınlarında sabaha karşı havlayarak koşan vahşi bir köpek sürüsü sinir bozucudur. Famastan yapılacak tek bir atış sürüyü dağıtmaya ve çoğunu acı içinde yere sermeye yeter. Ama hayaletlerin eskil anısı o kadar gerilere dayanıyor ki devriye yarı makinalı tüfeğini unuttu.

Hatırlayıp da Famasını omzundan sıyırdığında, Corina ile Vico bize katılmıştı bile; sertçe doğuya döndüğümüz için devriyenin açtığı kör ateş hiç kimsenin ve hiçbir şeyin olmadığı karanlığa yönelmişti.

Cüce geyik avcımız Vico.

Hiç yemek yemeyen, bir tırmık kadar zayıf Corina, gençliğinde eroinmanken hiç yememiş olan Corina, koşarken burnunun ucunu tutkal koklar gibi değil de gülümsercesine havaya dikmiş olan Corina, av köpeklerinin en uzun burunlusu.

Danua Jack.

Kestirmeden denize doğru götürüyordum onları. Ağır ağır koşuyorduk. Tehlikeden kurtulmuştuk. Hep birlikte yeri döven patilerinin ritmi yorgunluklarını azaltıyordu. İhtiyarlar bile bütün gece dans edebilir kendi müzikleriyle.

Boy boy ayakları, narin incik kemikleri, dirsekleri bir mezbelelikten diğerine ilerliyordu; her adımda havaya biraz daha emin sıçrıyor, yere biraz daha kısa sürede iniyor-

lardı, sonunda hava onları taşıyan bir müziğe dönüştü. Kapkaranlık gök moloz ve cürufla yanak yanağa uzanıyordu; karanlık, kürek kemiklerinin arasında, artlarında elini gezdirdikçe sürü acı verici anıları unuttu, sonunda yalnızca kendi öfkesiyle iştahının darbe seslerini dinlemeye başladı.

Dillerimiz terimizin tuzundan kurtulmak için dışarı sarkmıştı.

Böyle olduğuna inanmıştım, nehire ve ardında her şeyin bir meyille denize uzandığı ot bürümüş köprüye ulaşana dek. Köprünün kemerine vardığımda ilk kez dönüp baktım ve ardımda kimsenin olmadığını gördüm. Boeing'den tek başıma kaçmıştım.

Liberto, Melek, Jack, Corina, Danny, Anna, Joachim, Saul, Alfonso, Vica ve geyik avcısı Vico hâlâ oradalar, paltodan arta kalanların içine sığınmış durumdalar.

Kelimelerin ikiyüzlülüğü. Hayır, kendimi yine düzeltiyorum. En azından üçte biri yürekten geliyor.

Şu sayacaklarımı tepedeki Santa Maria Kilisesi'nin vaftiz kurnasının yanındaki mermer zeminde buldum:

Porselen kutsal su kurnası
porselen kurnanın üzerinde
açık kollarıyla
porselen İsa
olsa olsa bir parmak boyunda
yapanın kalın mavi fırça darbesi
sol yanından aşağı inmiş

cüppesi boyunca
kan kadar karanlık
dua kadar mavi

Nehrin öte tarafındaki otların üzerinde yatıyorum ve gecenin kaçı bilmiyorum.

Sen, Vica, sevgilim, dua kadar maviydin.

Arasında yatacağım kollar yok artık.

–

ÇEVİRMENİN NOTLARI

1. (İsp.) "Ve köpeklerin ufku havlıyor nehrin öte yakasında."
2. (Fr.) Kusura bakmayın.
3. Sözcük anlamı "pizza kulübesi".
4. (Fr.) Sutyen.
5. (İt.) Tatlım.
6. (İt.) Fındıklı dondurma.
7. (İt.) Dondurma çeşitleri: parça çikolatalı, çilekli, fındıklı, karışık meyvalı, karpuzlu, kayısılı.
8. (İt.) Acıbadem kurabiyesi.
9. (İt., Giambattista Vico'ya göre) Bir tarihsel sürecin yinelenmesi.
10. (İt.) Vica'ya git.

BU HİKÂYE
JOHN BERGER
TARAFINDAN YAZILMIŞTIR,
YAZAR,
YARDIM YÜREKLENDİRME VE
İNANÇLARI İÇİN ŞU KİŞİLERE
TEŞEKKÜRÜ BORÇ BİLİR
ALINE, ANDERS, ANDRE,
ANNE, BEVERLY, BOBO, ERICA,
GHISLAINE, GIANNI, GIOVANI,
HANS, HERVE, JANA, JEAN-JACQUES,
JUAN, KATYA, LATİFE, LILO,
MARC, MARIA, MARIA, MARISA,
MARTIN, MICHAEL, MIQUEL,
NELLA, NIKOS, PILAR, RICCARDO,
ROBERT, RONALD, ROSTIA,
SANDRA, SIMON, TIM,
WITEK, YVES, YVONNE